

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

FUNDUSZU BEZROBOCIA

PRZY MINISTERSTWIE PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

1924—1925

Statement and transactions of the Unemployment Fund by the Ministry of Labor + social welfare

NAKŁADEM ZARZĄDU GŁÓWNEGO FUNDUSZU BEZROBOCIA
WARSZAWA — MCMXXVI

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
FUNDUSZU BEZROBOCIA
PRZY MINISTERSTWIE PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ.

1924 — 1925

COMPTE RENDU
DU FONCTIONNEMENT
DE LA CAISSE DE CHÔMAGE
ATTACHÉE AU MINISTÈRE DU TRAVAIL ET DE L'ASSISTANCE PUBLIQUE.

(V. PAGE 4—6)

NAKŁADEM ZARZĄDU GŁÓWNEGO FUNDUSZU BEZROBOCIA.
WARSZAWA — 1926 — VARSOVIE

DRUKARNIA AKADEMICKA W WARSZAWIE, ALEJA 3-go MAJA 9. TEL. 510-08.

Ze wszystkich ubezpieczeń społecznych ubezpieczenie na wypadek bezrobocia najpóźniej znalazło wyraz w prawodawstwie. Pierwszym krajem, który wprowadził u siebie takie ubezpieczenie, była Szwajcarja — mianowicie Kanton Berneński, który w roku 1893 zorganizował fakultatywne ubezpieczenie od bezrobocia, powierzając administrowanie tą akcją gminie miasta Berna. W ślad za Bernem poszły inne kantony Szwajcarji (Bazyleja, St. Galen), lecz w krótkim czasie na skutek powstałych w kasach ubezpieczeniowych deficytów, ubezpieczenie to przestało faktycznie istnieć. Ponownie wprowadzono je dopiero w roku 1919, opierając na zupełnie innych podstawach. Dalsze próby czynione były w Niemczech, gdzie w roku 1896 powstała kasa komunalna dobrowolnego ubezpieczenia od bezrobocia, oraz w Belgji, mianowicie w Leodjum w r. 1897 i w Gandawie w r. 1900, gdzie powstały dwa systemy ubezpieczenia: gandawski, polegający na wypłacaniu subwencji bezrobotnym członkom związków zawodowych, pobierającym zapomogi ze swych organizacyj i system leodyjski, polegający na wypłacaniu przez gminę stałej rocznej subwencji związkom zawodowym, które, w czasie bezrobocia przychodzą swoim członkom z pomocą materjalną. W roku 1913 w Belgji istniało już około 30 kas ubezpieczenia od bezrobocia, opartych na jednym z powyżej wymienionych systemów; również zaczęły się tworzyć takie instytucje we Francji, Holandji, Niemczech i Włoszech. Pierwsza ustawa o przymusowem ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia wprowadzona została w Anglji w r. 1911 (Unemployment Insurance Act.). Objęła ona tylko niektóre przemysły, zatrudniające około 2 milj. 250 tys. robotników.

Rozpowszechnienie prawodawstwa z tej dziedziny ubezpieczenia datuje się właściwie dopiero od czasu zakończenia wojny światowej i wynikłego skutkiem spowodowanego przez nią kryzysu przemysłowego olbrzymiego bezrobocia we wszystkich prawie krajach Europy.

Obecnie ubezpieczenie od bezrobocia istnieje w 18 państwach świata, przyczem w 8-miu (Australji, Austrji, Holandji, Niemczech, Polsce, Rosji, Wielkiej Brytanji i Włoszech) zaprowadzony został przymus ubezpieczenia.

Ubezpieczenie od bezrobocia ma charakter swoisty, inny niż wszelkie inne ubezpieczenia społeczne. Objektem tych innych ubezpieczeń jest robotnik lub pracownik umysłowy, który nie jest w możności pracować na skutek choroby, wypadku przy pracy, starości czy inwalidztwa, podczas gdy ubezpieczenie od bezrobocia ma za zadanie zabezpieczyć egzystencję robotnika zdolnego i chętnego do pracy, lecz nie mogącego jej otrzymać na skutek choroby organizmu gospodarczego danego państwa, za jaką uważać należy bezrobocie. Jeśli zatem wszelkie inne ubezpieczenia mają za zadanie zabezpieczyć byt robotnika, do pracy częściowo lub całkowicie niezdolnego, to ubezpieczenie od bezrobocia ma za objekt robotnika zdrowego, nie mogącego pracować nie z własnej winy; ustala ono nową zasadę — prawo każdego robotnika i pracownika do pracy lub do odpowiedniego odszkodowania w razie, jeśli państwo czy społeczeństwo pracy tej dać mu nie jest w stanie.

W polityce społecznej ubezpieczenie od bezrobocia odgrywa rolę środka, leczącego skutki bezrobocia, podczas gdy inne formy walki z bezrobociem – roboty publiczne, kredyty dla przemysłu, premje eksportowe, podnoszenie konsumcji wewnętrznej, publiczne pośrednictwo pracy, skrócenie czasu pracy i t. d. — są środkami zapobiegawczymi lub leczącymi samą chorobę.

Istniejące obecnie ustawy różnią się między sobą zarówno co do zakresu swego działania, sposobów rozłożenia kosztów ubezpieczenia na zainteresowane czynniki: robotników, pracodawców, gminę i państwo, wysokości wypłacanych zasiłków, okresu zasiłkowego, to zn. czasu przez jaki bezrobotny ma prawo pobierać zasiłki, warunków, uprawniających do pobierania zasiłków, ilości opłaconych składek, okresu wyczekiwania od dnia utraty pracy do dnia otrzymania pierwszego zasiłku, obowiązku zgłaszania się w urzędach pośrednictwa pracy do kontroli i przyjmowania ofiarowanej pracy i t d., jako też co do swej organizacji. Różnice pomiędzy odnośnemi ustawami są nieraz bardzo znaczne, jednakże wszystkie uznają tę samą zasadę: prawo robotnika do odszkodowania za czas przymusowego pozostawania bez pracy.

W Polsce, która w roku 1918 odziedziczyła po okupantach olbrzymie bezrobocie, sięgające w samej Warszawie w grudniu tegoż roku przeszło 90.000 osób i dochodzące w całem państwie

do liczby 450.000 bezrobotnych, zorganizowanie pomocy dla bezrobotnych było jednym z pierwszych kroków Rządu: już w końcu grudnia 1918 r. rozpoczęto na mocy uchwały Rady Ministrów wypłacanie zapomóg bezrobotnym w Warszawie, a w pierwszych dniach stycznia 1919 r. w Łodzi i Zagłębiu Dąbrowskiem. Trwałą podstawę prawną tej pomocy dała tymczasowa ustawa z dnia 4 listopada 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 483). Jednakże na skutek stopniowego spadku bezrobocia w ciągu 1919 roku, prawie całkowitego jego zaniku w r. 1920 (w maju 1920 r. liczba bezrobotnych stanowiła 43.000) i z powodu dewaluacji marki polskiej wykonanie tej ustawy zostało zawieszone. Dopiero kryzys łódzki w połowie 1924 roku przyczynił się do uchwalenia ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, której projekt wniesiony został do ciał ustawodawczych jeszcze w kwietniu 1923 r.

Projekt Rządu został przez Sejm i Senat zmieniony; zmiany te dotyczyły zakresu zabezpieczenia (podwyższono najniższy wiek zabezpieczonego z 16 do 18 lat), rozłożenia ciężarów zabezpieczenia na rząd i czynniki zaiteresowane, wysokości zasiłków oraz zasad organizacyjnych.

W dniu 24 lipca 1924 r. ustawa ta została uchwalona i weszła w życie w dniu 31 sierpnia tegoż roku. W październiku 1925 r. ustawa została rozciągnięta również na pracowników umysłowych, jednakże tylko na okres dwuletni, a to ze względu, że do tego czasu ma wejść w życie ogólna ustawa o zabezpieczeniu pracowników umysłowych, obejmująca również zabezpieczenie od bezrobocia.

Informations générales et résumé

des prescriptions legales relatives à l'assurance contre le chômage des ouvriers et des travailleurs intellectuels dans la Republique de Pologne.

La loi du 18 juillet 1924, qui a établi en Pologne l'assurance obligatoire des ouvriers contre le chômage, entra en vigueur le 31 août de la même année.

Le manque d'emploi ayant cependant atteint non seulement les ouvriers manuels, mais aussi les travailleurs intellectuels, la nécessité s'imposa d'étendre la loi susmentionnée à ces derniers.

En conséquence la loi complémentaire du 28 octobre 1925 fut promulguée le 3 décembre 1925 et mise en vigueur le 3 janvier 1926.

Parmi les autres modifications importantes apportées à la loi du 18 juillet 1924, est à remarquer la loi autorisant le Ministre du Travail et de l'Assistance Publique à prolonger (dans la premiére année de l'application de la loi) jusqu'à 26 semaines les périodes au cours desquelles les ouvriers ont le droit aux indemnités.

A partir du 21 juillet 1924 jusqu'au 27 novembre 1924 une action de secours provisoire aux chômeurs fut poursuivie en vertu de l'art. 43 de la loi du 18 juillet 1924. De cette action provisoire ont bénéficié sur tout le territoire de la République, y compris la Haute-Silésie, 83.988 chômeurs; le montant des allocations touchées à atteint 4.310.622 złotys.

Principes generaux de l'assurance contre le chômage en Pologne.

Conformément à la loi du 18 juillet 1924 et dans la teneur de la loi du 28 octobre 1925 à l'assurance obligatoire contre le chômage sont soumis les ouvriers manuels ainsi que les travailleurs intellectuels, sans distinctions de sexe, ayant 18 ans révolus, occupés en vertu d'un contrat de travail dans les entreprises industrielles, des mines, de fonderie, de commerce, de communication, de transport, ainsi que dans les établissements de travail qui, bien que n'ayant pas en vue un but lucratif, sont cependant exploités de manière industrielle, en tant que ces entreprises et établissements emploient plus de 5 ouvriers ou travailleurs intellectuels.

Les travailleurs intellectuels dont les appointements dépassent 500 złotys par mois ne sont pas soumis à l'obligation d'assurance.

Ont droit à toucher les indemnités les assurés, qui ont fait valoir leurs droits aux indemnités dans le courant d'un mois après la résiliation de leurs contrats de travail et qui ont été occupés dans les établissements énumérés ci-dessus au moins pendant 20 semaines au cours des derniers 12 mois.

Sur la proposition du Comité Central de la Caisse de Chômage, le Ministre du Travail et de l'Assistance Publique est autorisé à accorder le droit aux indemnités aux ouvriers qui, par suite de la production limitée, ne travaillent pas plus de trois jours par semaine.

Par arreté du 25 septembre 1925 le Ministre du Travail et de l'Assistance Publique a accordé le droit à bénéficier de la loi aux ouvriers de nationalité étrangère, dont le contrat de travail fut résilié sur le territoire de la République.

Les chômeurs ayants droit aux prestations reçoivent tout le temps de leurs chômage une indemnité pécuniare fixée en fonction de leur salaire. Cette indemnité s'éleve à 30—50 p. c. du salaire servant de base au calcul de cotisation, compte tenu des charges de famille du chômeur.

Ne bénéficient pas du droit aux indemnités les malades qui touchent des indemnités à titre d'assurance—maladie, les invalides, les travailleurs, qui restent sans occupations à la suite d'une grève, pendant la durée de cette gréve, et enfin les travailleurs, qui ont perdu leur dernière occupation à la suite d'une conduite qui justifie un renvoi immediat. Les ouvriers saisonniers dont le travail normal dure moins de dix mois dans le courant de l'année n'ont pas le droit aux indemnités pendant la saison morte.

En vue d'appliquer les prescriptions de la loi ainsi que pour administrer les fonds d'Assurance on a créé, auprès du Ministère du Travail et de l'Assistance Publique la Caisse de Chômage, institution autonome, revêtue de la personalité juridique et investie du droit public.

La Caisse de Chômage est alimentée par les cotisations versées par les établissements de travail, par les subventions du Trésor, les intéréts des capitaux, les dons, legs, donations de la Diète, du Gouvernement et des communes, enfin par les amendes infligées pour les infractions à la loi sur l'assurance contre le chômage.

Les cotisations versées par les établissements de travail comportent: pour les ouvriers — 2% et pour les travailleurs intellectuels 2,5% des salaires effectifs.

Le taux-maximum du salaire journalier, pris pour base au calcul des cotisations, est de 5 złotys pour l'ouvrier et de 8 złotys pour le travailleur intellectuel.

Un quart du montant de la cotisation est retenu sur la paye des ouvriers et les $^3/_4$ restants sont payés par les employeurs.

Quant au travailleur intellectuel sa quote-part est de $^2/_5$ et celle de l'employeur de $^3/_5$.

Les subventions du Trésor de l'Etat constituent 50% du montant des cotisations à verser par les employeurs à la Caise de Chômage pour les ouvriers manuels (les cotisations versées pour les travailleurs intellectuels ne sont pas prises en considération).

Le chômeur acquiert le droit aux indemnités 10 jours à partir de la date de son enregistrement dans un des Offices de placement et son droit est valable pendant 13 semaines au cours d'une année. Cependant en cas de chômage de longue durée le Ministre du Travail et de l'Assistance Publique, sur la proposition du Comité Central de la Caisse de Chômage, peut prolonger la période des prestations jusqu'à 17 semaines et même dans certaines localités et pour certaines branches d'industrie jusqu'à 26 semaines au cours de la première année du l'application de la loi.

L'assuré perd le droit aux prestations s'il a refusé d'accepter un emploi offert par l'Office de placement dans des conditions généralement admises dans la localité.

Une crise économique prolongée ayant amené les chômeurs a épuiser touts droits aux prestations, le Gouvernement s'est vu contraint pour faire face auchômage sévissant d'entreprendre une action de secours. Le Conseil des Ministres par arretée du 25 mars 1925 inaugura l'action de l'Etat sous la forme de secours pécuniaire immédiat provenant du Trésor de l'Etat. Ce secours n'est cependant alloué qu'aux chômeurs dont la période légale des prestations est expirée.

Une action en faveur des travailleurs intellectuels est poursuivie depuis le mois de décembre 1924 sous la forme de prêts consentis sans intérêts. A partir du 23 mars 1925 l'action de l'Etat prit la forme d'un secours immédiat aux travailleurs intellectuels dans les localités où le rassemblement des chômeurs est plus considérable; ce secours consiste: soit en prêts sans intérêts, remboursables dans un délai de six mois après l'obtention d'un emploi, soit en prêts non remboursables. Ces allocations ne sont accordées qu'aux chômeurs intellectuels, ayant 18 ans révolus, dont les derniers appointements reçus ne dépassaient pas 500 złotys par mois et qui ne possèdent ni fortune, ni autres moyens d'éxistence.

Les autorités de la Caisse de Chômage.

La Caisse de Chômage a à sa tête un Comité Central. Le Comité comprend un président nommé par le Ministre du Travail et de l'Assistance Publique, 2 représentants du Ministère du Travail et de l'Assistance Publique, 1 représentant du Ministre des Finances, 6 représentants des ouvriers, 5 représentants des patrons, 4 représentants des communes et 2 représentants des travailleurs intellectuels.

Sauf les représentants des Ministres, tous les autres membres du Comité sont nommés pour une période de 3 ans par le Ministre du Travail et de l'Assistance Publique sur la proposition des organisations centrales intéressées communales, patronales et ouvrières, soit des organisations des travailleurs intellectuels.

Le Comité Central dirige l'activité de la Caisse de Chômage, administre ses fonds, exerce toutes les fonctions ayant trait à l'application de la loi et surveille les organes subordonnés.

Son organe exécutif est la Direction de la Caisse de Chômage.

Pour subvenir aux interets locaux on a institué des Comités Régionaux qui ont pour tâche d'effectuer l'action d'assurance, de surveiller la répartition des indemnités et d'exercer toutes les fonctions assignées par le Comité Central.

Chaque Comité Régional comprend: un directeur de l'Office publique de placement local en qualité de président, 3 représentant des ouvriers, 1 représentant des travailleurs intellectuels, 2 représentants des patrons, 2 représentants communaux. Excepté le président tous les membres du Comité Régional sont désignés par le Comité Central sur la proposition du directeur de l'Office de placement public.

Le Comité Régional exerce ses fonctions soit dans son propre bureau ou dans ses succursales, soit par l'intermédiaire des institutions suppléantes (communes rurales et urbaines, Conseils de district, Caisses-maladie etc.).

Les communes, chargées par le Comité Régional de le remplacer, sont tenues obligatoirement d'exercer les fonctions confiées, tandis que les institutions sociales ne les remplissent qu'en cas d'agrément.

Contre la décision du Comité Régional concernant l'adjudication des prestations le chômeur peut interjeter appel à la Comission d'appel régionale, qui prononce sa résolution dans le délai de 14 jours. Cette Commission d'appel comprend: un président nommé sur la proposition du Comité Central de la Caisse de Chômage par le Ministre du Travail et de l'Assistance Publique, un représentant des ouvriers, éventuellement des travailleurs intellectuels et un représentant des patrons.

La loi sur l'assurance-chômage impose aux chômeurs l'obligation de faire acte de présence aux fins de controle, au moins deux fois par semaine, pendant toute la période d'indemnisation. En outre, un contrôle général des chômeurs a en vue de vérifier si les circonstances touchant le droit d'indemnisations n'ont pas été faussement relaté par le chômeur.

En vue d'assurer du travail aux chômeurs un arreté du Ministe du Travail et de l'Assistance Publique enjoint aux patrons l'obligation de communiquer aux Offices de placement public toute place vacante, ou nouvellement occupée dans l'établissement de travail.

Les relevées, les diagrammes et les données statistiques dans la présente publication font ressortir la sphère et le genre d'activité de la Caisse de Chômage en 1924 et 1925 à l'exception, toute fois, de l'assurance concernant les chômeurs inlellectuels qui n'a été entamée que le 24 février 1926.

Komisja Organizacyjna Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia.

Zanim Ustawa z dnia 18 lipca 1924 roku weszła formalnie w życie i zanim ukończono przedwstępne prace organizacyjne, niezbędne do faktycznego jej wprowadzenia, wzrost kryzysu gospodarczego, który pozbawił liczne rzesze robotników środków do życia, skłonił rząd do niezwłocznego uruchomienia pomocy doraźnej dla bezrobotnych robotników.

W dniu 16 lipca 1924 roku Rada Ministrów uchwaliła rozpocząć omawianą akcję. Pomoc doraźna wprowadzana była stopniowo w ośrodkach najbardziej dotkiętych kryzysem.

Prowadzenie tej akcji zapomogowej Rada Ministrów zleciła Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej na zasadach, przewidzianych w ustawie zabezpieczeniowej, środki zaś na jej prowadzenie były czerpane z zaliczek Skarbu Państwa, wypłacanych na rachunek Funduszu Bezrobocia.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zarządziło wykonywanie akcji tej za pośrednictwem magistratów i gmin wiejskich pod nadzorem i kontrolą Urzędów Wojewódzkich.

Warunki uprawnienia oraz wymiar zapomóg oparte zostały na zasadach, wskazanych w Ustawie z dnia 18 lipca 1924 roku.

W związku z koniecznością zorganizowania ustawą przewidzianej instytucji Funduszu Bezrobocia, powołana została przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej Komisja Organizacyjna Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia.

W zakresie prowadzenia wspomnianej wyżej akcji doraźnej Komisja Organizacyjna stanowiła organ opinjodawczy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, pozatem Komisja opinjowała projekty rozporządzeń wykonawczych do Ustawy z dnia 18.VII.1924 r.

Ponieważ Komisja Organizacyjna była surogatem Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia, przeto jej skład osobowy, zarówno z punktu widzenia urzędów i organizacyj społecznych, reprezentowanych w niej, jak i liczebności był taki sam, jak w Zarządzie Głównym Funduszu Bezrobocia.

Na Przewodniczącego Komisji wyznaczony został przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej Dyrektor Departamentu Opieki Społecznej p. Tadeusz Szubartowicz. Pozatem w pracach Komisji brali udział:

a) z ramienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p.p. Naczelnicy Wydziałów: inż. J. Drecki i Dr. W. Adamczak oraz Radca Ministerjalny E. Wojnarowski,
b) z ramienia Ministra Skarbu p.p.: Naczelnik Wydziału Dr. W. Turteltaub i Radca Ministerjalny A. Lincker,
c) z ramienia organizacji samorządu p.p.: M. Wolski i Dyr. H. Grotowski,
d) z ramienia pracodawców p.p.: Poseł prof. E. Trepka, Dyr. J. Kroeger, Dyr. L. Sągajłło,
e) z ramienia robotników: p.p.: Poseł J. Brzeziński, E. Bernatowicz, J. Kosmaczewski, Poseł I. Puchałka, Poseł K. Pużak, St. Spasiński, Red. A. Teller, W. Topinek, Poseł Fr. Urbański, L. Waszkiewicz, Poseł B. Ziemięcki.

Komisja Organizacyjna odbyła pierwsze oficjalne posiedzenie dnia 16 lipca 1924 roku, ogółem zaś do dnia 18 września 1924 roku t. j. do daty ukonstytuowania się Zarządu Głównego odbyła 10 posiedzeń.

Do wykonywania postanowień Komisji Organizacyjnej utworzone zostało Centralne Biuro Komisji.

Na Kierownika Biura powołany został p. Bolesław Nakoniecznikoff, późniejszy Dyrektor Funduszu Bezrobocia. Na kierowników prac: p. Kazimierz Olszewski w zakresie organizacji i administracji i p. Kazimierz Rożnowski w zakresie finansowym.

Czynności instrukcyjne i organizacyjne na terenach, dotyczące wykonywania akcji doraźnej oraz tworzenia aparatu Funduszu Bezrobocia, wykonywali pracownicy Biura Centralnego, względnie stali delegaci czynni na prowincji.

Jak już poprzednio nadmieniono, Komisja Organizacyjna rozpoczęła swe prace 16 lipca 1924 roku, a 21 lipca tegoż roku rozpoczęto już wypłaty doraźne (w m. Łodzi). Ostateczne zlikwidowanie zaś akcji doraźnej nastąpiło 17 listopada 1924 roku.

Likwidowanie akcji doraźnej łączyło się z jednoczesnem uruchamianiem akcji ustawowej z tytułu Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku.

W miejscowościach, objętych akcją doraźną, na ogólną liczbę 107.318 bezrobotnych pobierało zapomogi 83.988 bezrobotnych. Ogólna suma wypłaconych zapomóg wyniosła Zł. 4.310.622 gr. 10. Koszty, wynikłe z tytułu prowadzenia akcji doraźnej, zwrócone samorządom, wynosiły Zł. 92.133 gr. 17, Państwowym Urzędom Pośrednictwa Pracy z tego samego tytułu — Zł. 28.984 gr. 57.

W porozumieniu z Min. Skarbu Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia uchwałą swą z dnia 7 października 1924 roku postanowił, iż okres korzystania z akcji doraźnej nie będzie wliczany bezrobotnym do ustawowego 13-to tygodniowego okresu korzystania z zasiłków.

Podstawy prawne działania Funduszu Bezrobocia.

(*Ustawa z dnia 18 lipca 1924 roku o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia i rozporządzenia wykonawcze do Ustawy*).

Obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia podlegają robotnicy bez różnicy płci, po ukończeniu 18 lat życia, pozostający w stosunku najmu pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych, górniczych, hutniczych, handlowych, komunikacyjnych i przewozowych oraz w innych zakładach pracy, choćby na zysk nieobliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, o ile przedsiębiorswa te zatrudniają powyżej 5 robotników (art. 1 Ustawy). Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 października 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 87/24, poz. 831) ustala te kategorje pracowników umysłowych, które nie podlegają obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Co się tyczy robotników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach i zakładach pracy państwowych i samorządowych, to na mocy ust. 2 art. 1 cytowanej ustawy rodzaje tych przedsiębiorstw i zakładów pracy oraz kategorje zatrudnionych w nich robotników, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, określiło Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27/24, poz. 192).

Prawo do świadczeń przyznane być może również robotnikom częściowo bezrobotnym. Do tej kategorji, należą w myśl ustawy (art. 3-ci) ci robotnicy, których zarobek tygodniowy z powodu ograniczenia produkcji nie przekracza pełnego umówionego zarobku za 3 dni pracy. Zasiłki dla tej kategorji, zależnie od ilości przepracowanych dni, wynoszą od 30% do 50% zasiłków normalnych.

Robotnicy sezonowi, których praca normalnie trwa krócej, niż 10 miesięcy w roku, nie posiadają prawa do zasiłków w okresie sezonów martwych.

Natomiast w przypadkach szczególnego braku pracy Minister Pracy i Opieki Społecznej ma prawo uchylić, w trybie ustalonym, na czas trwania sezonu martwego, działalność przepisu poprzednio wskazanego w stosunku do poszczególnych kategoryj robotników sezonowych i poszczególnych miejscowości. W tym wypadku bezrobotny nabywa prawa do otrzymania zasiłku po upływie 10 dni od dnia zerejestrowania swego bezrobocia i pobiera zasiłek w ciągu 6 tygodni podczas sezonu martwego.

Rozporządzenie ministerjalne z dnia 27 października 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 96/24, poz. 896) określa kategorje robotników sezonowych oraz początek i koniec martwych sezonów.

Co się tyczy sprawy zabezpieczenia na wypadek bezrobocia robotników obcokrajowców, to Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 25 września 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 84/24, poz. 816) przyznaje prawo do zasiłków ustawowych tym robotnikom obcokrajowcom, których stosunek najmu pracy został rozwiązany na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Również robotnicy reemigranci, którzy reemigrowali do Polski pomiędzy dniem 1 stycznia 1923 roku, a dniem 31 sierpnia 1925 roku, nie należąc do emigrantów sezonowych, mieli prawo do otrzymywania zasiłków, o ile zostali zarejestrowani przez odnośny Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy jako bezrobotni, w ciągu miesiąca od jednego z następujących terminów: daty ogłoszenia odnośnego rozporządzenia (z dnia 30.III.1925 roku Dz. Ust. R. P. Nr. 38/25, poz. 267) lub dnia przekroczenia granicy lub też dnia rozwiązania stosunku najmu pracy wykonywanej po powrocie do kraju, oraz o ile udowodnili, że pozostawali w stosunku najmu pracy w kraju, zagranicą lub też w kraju i zagranicą w przedsiębiorstwach, wymienionych w art. 1 ustawy, conajmniej przez 20 tygodni w okresie po 1. I. 1923 roku.

Z chwilą ogłoszenia Ustawy z dnia 18. VII. 1924 roku utraciła moc obowiązującą „Ustawa tymczasowa” z dnia 4 listopada 1919 roku o doraźnej pomocy dla bezrobotnych oraz zarządzenia rządu niemieckiego z dnia 1 listopada 1921 roku i 21 marca 1922 roku, regulujące sprawę zapomóg dla bezrobotnych na terenie b. zaboru niemieckiego.

Zgodnie z treścią zarządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 października 1924 „Monitor Polski” Nr. 239/24, poz. 758) postanowienia rozporządzeń niemieckich w sprawie pomocy i opieki nad bezrobotnymi uchylone zostały jedynie w stosunku do robotników podlegających na mocy ust. 1 art. I Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia. W stosunku zaś do wszystkich innych kategoryj osób, nieobjętych ustawą o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (pracownicy umysłowi, robotnicy w zakładach pracy zatrudniających poniżej5 pacowników, robotnicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych, o ile nie zostaną objęci rozporządzeniem Rady Ministrów o podleganiu obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia), pozostają w mocy wymienione wyżej rozporządzenia niemieckie.

Zgodnie z brzmieniem ustawy uprawnionymi do korzystania z zasiłków ustawowych są ci bezrobotni robotnicy, którzy w ciągu jednego miesiąca po rozwiązaniu stosunku najmu pracy zgłosili swe prawo do świadczeń zabezpieczeniowych w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy lub jego oddziale, złożyli wymagane dokumenty i conajmniej przez 20 tygodni w okresie 12 miesięcy przed dniem zgłoszenia swego bezrobocia pozostawali w stosunku najmu pracy w zakładach pracy podlegających zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Czas, spędzony w służbie wojskowej (wyjąwszy służbę czynną) oraz czas choroby stanowią przerwę, o którą przedłuża się okresy wskazane powyżej.

Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w ciągu roku od wejścia w życie ustawy (to jest do dnia 31 sierpnia 1925 roku) przysługiwało prawo zawieszenia przepisu, dotyczącego obowiązku zabezpieczonego pozostawania w stosunku najmu pracy przez 20 tygodni w 12 miesiącach oraz przedłużenia ustalonego miesięcznego terminu zgłoszenia prawa do świadczeń. Z prawa tego Minister Pracy i Opieki Społecznej skorzystał dwukrotnie: Po raz pierwszy w Rozporządzeniu z dnia 2 września 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 79/24, poz. 772) w stosunku do robotników, których stosunek najmu pracy został rozwiązany przed dniem rozpoczęcia akcji zabezpieczeniowej na danym terenie oraz w stosunku do robotników reemigrantów i po raz drugi w Rozporządzeniu z dnia 30 marca 1925 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 38/25, poz. 267), dotyczącem również robotników reemigrantów.

Uprawnieni do pobierania zasiłków otrzymują na czas swego bezrobocia zasiłek w stosunku procentowym do zarobku, stanowiącego podstawę do obliczania wkładek zakładów pracy.

Zasiłek zwiększa się lub zmniejsza w tym samym stosunku, w jakim do dnia jego wypłaty zwiększą się, względnie zmniejszą, w danej miejscowości zarobki robotników tej kategorji, do której zalicza się zabezpieczony.

Zasiłek ten wynosi:

dla robot. samotnego	30%	zarobku
„ „ z rodziną 1—2 osób	35%	„
„ „ „ 3—5 „	40%	„
„ „ „ więcej niż 5 osób	50%	„

Zasiłki zabezpieczeniowe zajęciu sądowemu ani administracyjnemu nie podlegają.

Do rodziny bezrobotnego ustawa zalicza: niezarobkującą żonę (względnie męża), dzieci, pasierbów i rodzeństwo niezarobkujące do lat 16 oraz ponad lat 16, jeśli niezdolne jest do zarobkowania, wreszcie od 16 do 18 lat, jeśli kształci się w średnich zakładach naukowych; prócz nich rodziców i dziadków niezdolnych do zarobkowania.

Prawo do pobierania przez bezrobotnego zasiłku zaczyna się po 10 dniach od dnia zarejestrowania się bezrobotnego w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy i trwa najwyżej przez 13 tygodni w ciągu jednego roku, licząc od dnia pobrania pierwszego tygodniowego zasiłku. Minister Pracy i Opieki Społecznej może w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia przedłużyć okres ten do 17 tygodni.

Kryzys ekonomiczny i związany z nim wzrost bezrobocia w roku 1925 stworzył konieczność dalszego przedłużenia okresu otrzymywania świadczeń zabezpieczeniowych. Ustawa z dnia 28 stycznia 1925 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 15/25, poz. 97) pozwoliła Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w pierwszym roku od wejścia w życie Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku przedłużać okres pobierania świadczeń do 26 tygodni dla poszczególnych miejscowości lub gałęzi przemysłu.

Prawo do pobierania zasiłków bezrobotny traci, jeśli nie przyjmie odpowiedniej pracy, wskazanej mu przez Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy na warunkach ogólnie przyjętych w danej miejscowości i jeśli nie stosuje się do przepisów ustawy lub postanowień na jej podstawie wydanych. Bezrobotny nie ma obowiązku przyjęcia pracy w zakładzie pracy, objętym strajkiem lub lokautem.

Wykluczeni od prawa do świadczeń są zabezpieczeni bezrobotni, którzy pozostają bez pracy:

a) z powodu stanu zdrowia, niepozwalającego na podjęcie właściwej pracy, b) na skutek inwalidztwa, c) na skutek strajku w czasie jego trwania, d) na skutek okoliczności, powstałych z winy robotnika, które w myśl obowiązujących ustaw powodują natychmiastowe wydalenie z pracy.

W wypadkach spornych co do winy wydalonego robotnika wypłata zasiłku może być zawieszona do wyroku sądowego.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30 marca 1925 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 38/25, poz. 266) szczegółowo ustala okoliczności, w jakich bezrobotni zostają wykluczeni od prawa do świadczeń zabezpieczeniowych oraz warunki, na jakich utracone prawo do pobierania zasiłków może być przywrócone.

Prócz tego, jeżeli robotnik, podlegający zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, dobrowolnie z przyczyn nieuzasadnionych rozwiązał stosunek najmu pracy, traci w ciągu 4 tygodni prawo do świadczeń.

Następnie, jeżeli bezrobotny podał nieprawdziwe dane co do warunków, uprawniających go do pobierania zasiłków, to może on być pozbawiony prawa do zasiłku na okres do 4 tygodni.

Winni rozmyślnego przedstawienia nieprawdziwych danych, uprawniających bezrobotnego do zasiłku, ulegają karze aresztu lub grzywny.

Źródła wpływów Funduszu Bezrobocia.

Fundusz Bezrobocia czerpie swe wpływy:

a) z wkładek zakładów pracy, zatrudniających robotników, którzy podlegają zabezpieczeniu od bezrobocia. Wkładki te wynoszą 2% od każdorazowo wypłacanych zarobków robotnikom z tem jednakże zastrzeżeniem, że najwyższa norma zarobku, stanowiącego podstawę do obliczania wkładek, jest 5 złotych dziennie. Czwartą część wkładek potrącają pracodawcy z zarobków robotniczych, trzy czwarte zaś dopłacają z funduszów własnych. Wkładki zakładów pracy uiszczane za pracowników umysłowych wynoszą 2,5% każdorazowo wypłacanych im zarobków. Najwyższa norma zarobków wynosi 8 zł. W stosunku do pracowników umysłowych pracodawcy potrącają dwie piąte, sami dopłacając trzy piąte.

b) z dopłat Skarbu Państwa, które wynoszą 50% kwoty, należnej Funduszowi Bezrobocia tytułem wkładek zakładów pracy za robotników;

c) z odsetek od kapitałów, stanowiących fundusz bezrobocia;

d) z dochodów nadzwyczajnych (dary, zapisy, dotacje Sejmu, Rządu lub samorządów);

e) z kar pieniężnych, nakładanych za przekroczenia ustawy.

Postępowanie zakładów pracy przy ściąganiu wkładek na rzecz Funduszu Bezrobocia określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 26 września 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 84/24, poz. 817). Ustala ono obowiązki: zarejestrowania się zakładów pracy w Funduszu, prowadzenia listy płac, obliczania wkładek oraz tryb wpłacania należnych wkładek. Wkładki, niewpłacone w terminie do dnia 20 następnego miesiąca za miesiąc ubiegły, ulegają ściągnięciu w ten sam sposób, jak podatki gminne. Wykaz należnych zaległości stanowi tytuł egzekucji; organom miejscowym Funduszu Bezrobocia przysługuje również prawo poszukiwania należności w drodze egzekucji sądowej. Kara za zwłokę wynosi 5% za każdy rozpoczęty miesiąc.

Jeżeli kwoty, uzyskane z wymienionych w ustawie źródeł, nie wystarczą na pokrycie kosztów akcji zabezpieczeniowej w danym okresie rachunkowym, wówczas Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu i na wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia podwyższa wkładki z zachowaniem ustawą ustalonego stosunku.

Jeżeli natomiast rezerwy Funduszu Bezrobocia osiągną 50% rocznych wkładek zakładów pracy, natenczas w trybie, jak wskazano poprzednio, obniżone zostają wkładki stosownie do rozmiaru bezrobocia, lub też podwyższone.

Fundusze, powstałe z wyszczególnionych wyżej wpływów, użyte być mogą jedynie na wypłatę zasiłków, na pokrycie kosztów przejazdu do miejscowości, w której bezrobotny otrzymał pracę, na pokrycie wydatków administracyjnych Funduszu Bezrobocia oraz na utworzenie sum rezerwowych.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 26 września 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 84/24, poz. 819) reguluje szczegółowo sposoby dysponowania funduszem bezrobocia i lokowania sum, wpływających do Funduszu, ustala organ kontrolny Funduszu Bezrobocia t. j. Komisję Rewizyjną.

Wydane na podstawie § 5 powyższego rozporządzenia „Przepisy rachunkowo-kasowe Funduszu Bezrobocia“ z dnia 30 grudnia 1924 roku („Monitor Polski“ Nr. 12/24, poz. 56) regulują sposób prowadzenia rachunkowości w organach centralnych i miejscowych Funduszu Bezrobocia.

Przepisy te zostały uzupełnione i zmienione zarządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 kwietnia 1926 roku („Monitor Polski“ Nr. 91/26, poz. 269), przytem uzupełnienia te i zmiany obowiązują od dnia 1 stycznia 1926 roku.

Centralne i miejscowe organa Funduszu Bezrobocia.

Fundusz Bezrobocia jest osobą prawną, posiada własny majątek oraz ma prawo odrębnego zastępstwa sądowego.

Centralne organa Funduszu Bezrobocia stanowią: Zarząd Główny i działająca z jego ramienia Dyrekcja.

Miejscowe organa F. B. stanowią Zarządy Obwodowe.

Siedzibą Funduszu Bezrobocia jest stołeczne miasto Warszawa.

Na czele Funduszu Bezrobocia stoi Zarząd Główny, pozostający pod kierownictwem Ministra Pracy i Opieki Społecznej. W skład Zarządu Głównego wchodzą: a) przewodniczący, względnie jego zastępca, mianowani przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej, b) dwaj urzędnicy, wyznaczeni przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej, c) przedstawiciel Ministra Skarbu, d) 6 przedstawicieli robotników, e) 4 przedstawicieli pracodawców i f) 4 przedstawicieli samorządów, powołani na okres 3 lat przez Ministra Pracy. Na mocy Ustawy z dnia 28.X.1926 roku o zmianie niektórych przepisów Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. Ust. R. P. Nr. 120/25, poz. 863), w skład Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia wchodzi również 2 przedstawicieli pracowników umysłowych i jeszcze jeden przedstawiciel pracodawców.

Powołanie to następuje odnośnie do przedstawicieli robotników i pracowników umysłowych na wniosek zarządów największych w Państwie zrzeszeń pracowniczych związków zawodowych, przedstawicieli pracodawców na wniosek zarządów organizacyj centralnych pracodawców, przedstawicieli samorządów po dwóch na wniosek zarządów centralnych organizacyj gmin miejskich oraz powiatowych związków komunalnych.

Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:

a) ogólne kierownictwo działalnością Funduszu Bezrobocia,

b) administrowanie funduszami, przeznaczonymi na zabezpieczenie na wypadek bezrobocia,

c) przeprowadzanie czynności. związanych z wykonaniem ustawy,

d) wykonywanie nadzoru nad miejscowymi organami Funduszu Bezrobocia.

Organami miejscowymi Funduszu Bezrobocia są Zarządy Obwodowe, powoływane do życia w siedzibach Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy.

W skład Zarządu Obwodowego wchodzą: z urzędu kierownik Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy, jako przewodniczący oraz powołani przez Zarząd Główny na okres 3 lat w sposób analogiczny do powołania członków Zarządu Głównego: 3 przedstawiciele robotników 1 przedstawiciel pracowników umysłowych, 2 przedstawiciele pracodawców oraz 2 przedstawiciele samorządu.

Do zakresu działania Zarządu Obwodowego należy:

a) kierownictwo akcją zabezpieczeniową na terenie obwodu,

b) uskutecznianie poboru wkładek,

c) baczenie nad prawidłowością przyznawania i wymierzania zasiłków,

d) prowadzenie rejestracji i ewidencji bezrobotnych, zgłaszających swe prawo do zasiłku,

e) załatwianie wszystkich czynności przekazanych przez Zarząd Główny.

Czynności powyższe Zarząd Obwodowy wykonywuje bądź przez własne biura (Obwodowe Biuro, Oddziały Obwodowego Biura, punkty płatnicze), bądź przez instytucje zastępcze. Za wszystkie swe czynności Zarząd Obwodowy odpowiedzialny jest przed Zarządem Głównym.

Centralnym organem wykonawczym Funduszu Bezrobocia jest Dyrekcja Funduszu Bezrobocia, powołana z ramienia Zarządu Głównego do załatwiania spraw organizacyjnych, administracyjnych i finansowych. Dyrekcja Funduszu Bezrobocia działa samodzielnie w granicach rozporządzeń oraz pełnomocnictw, udzielonych jej przez Zarząd Główny.

Na czele Dyrekcji stoi Dyrektor Funduszu Bezrobocia, odpowiedzialny przed Zarządem Głównym.

Na czele 3 Wydziałów Dyrekcji: Administracyjno-Organizacyjnego, Finansowego i Prawnego stoją Naczelnicy Wydziałów, na czele zaś inspektorów Starszy Inspektor Dyrekcji, odpowiedzialni wobec Dyrektora za bieg czynności służbowych.

Do wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem Zarządów Obwodowych utworzone zostały przy tych Zarządach Obwodowe Biura Funduszu Bezrobocia, na których czele stoją kierownicy biur, działający w ramach przysługujących im uprawnień.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 2 września 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 79/24, poz. 774) w sprawie regulaminu Zarządu Głównego i Zarządów Obwodowych Funduszu Bezrobocia określa szczegółowo zakresy kompetencyjne władz i organów wykonawczych Funduszu Bezrobocia.

Instytucje zastępcze Funduszu Bezrobocia.

Instytucjami zastępczemi Funduszu Bezrobocia są Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy, gminy miejskie i wiejskie, oraz instytucje społeczne o charakterze publiczno-prawnym.

Powierzanie instytucjom zastępczego wykonywania czynności Funduszu Bezrobocia odbywa się w trybie ustalonym za zezwoleniem Zarządu Głównego.

Stosunek Funduszu Bezrobocia do instytucyj zastępczych może mieć charakter bądź obowiązkowy, bądź dobrowolny.

Gminy wiejskie lub miejskie, którym powierzone zostało zastępcze wykonywanie czynności Funduszu Bezrobocia na terenach własnego działania, obowiązane są wykonywać powierzone im czynności bezwarunkowo, zaś gminy, o ile chodzi o tereny obce, i instytucje społeczne o charakterze publiczno-prawnym jedynie wówczas, gdy na zastępcze wykonywanie tych czynności wyraziły swą zgodę.

Zwolnienie gminy od wykonywania powierzonych jej zastępczo czynności Funduszu Bezrobocia nastąpić może na jej prośbę przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w wypadkach ustawą przewidzianych.

W wypadkach obowiązkowego zastępczego wykonywania czynności uchwała Zarządu Obwodowego, powzięta formalnie, zatwierdzona przez Zarząd Główny i zakomunikowana gminie, obowiązuje ją do bezwzględnego wykonywania czynności Funduszu Bezrobocia. W wypadku zaś dobrowolnego zastępstwa konieczne jest zawarcie umowy i zaaprobowanie jej przez Zarząd Główny.

Szczegółowy tryb postępowania Zarządów Obwodowych przy powierzaniu swych czynności instytucjom zastępczym normuje Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 2.IX.1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 79/24, poz. 771).

Wynagrodzenie instytucyj zastępczych, wykonywujących czynności Funduszu Bezrobocia na podstawie uchwał (stosunek obowiązkowy) oznaczone jest bądź w formie stałego ryczałtu, bądź w formie odsetek, nieprzekraczających 5% od wypłat i 3% od wpływów. Wynagrodzenie to wypłacane jest tytułem zwrotu rzeczywiście poniesionych przez instytucję zastępczą kosztów administracji.

W stosunku dobrowolnym (umowy) normy 5% od wypłat i 3% od wpływów uznano za maksimum wynagrodzenia, przyczem uzasadnienie zwrotu poniesionych kosztów (wobec umownego charakteru stosunku Funduszu Bezrobocia do instytucyj zastępczych) nie wchodzi w rachubę.

Stosunek Funduszu Bezrobocia do Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy.

Ustawa z dnia 18.VII.1924 roku i rozporządzenia wykonawcze do niej przesądzają bardzo ścisłe współdziałanie Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy z Funduszem Bezrobocia przedewszystkiem w zakresie rejestracji, ewidencji i kontroli bezrobotnych, którzy zgłosili się celem otrzymania zasiłków.

Zgłoszenie przez bezrobotnego w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy prawa do zasiłków jest równocześnie zawiadomieniem o poszukiwaniu pracy i o chęci przyjęcia każdej odpowiedniej pracy, wskazanej przez ten Urząd.

Zgłaszając swe prawo do zasiłku, bezrobotny obowiązany jest przed upływem dni 30 od dnia rozwiązania stosunku najmu pracy rejestrować się w odnośnym Państwowym (lub Komunalnym na terenie woj. śląskiego) Urzędzie Pośrednictwa Pracy, zgodnie z regulaminem dla Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, zawartym w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 26 stycznia 1925 r. („Monitor Polski" Nr. 25/25, poz. 95).

Czynności rejestracji, ewidencji i kontroli bezrobotnych wykonywują z reguły Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy i ich ekspozytury, a na terenie województwa śląskiego Komunalne Urzędy Pośrednictwa Pracy. Jedynie w miejscowościach odległych od tych Urzędów czynności te powierzane są instytucjom zastępczym, t. j. gminom miejskim lub wiejskim, względnie instytucjom społecznym o charakterze publiczno-prawnym.

W ciągu 7 dni od dnia zarejestrowania się bezrobotnego Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy przesyła do danego Zarządu Obwodowego zawiadomienie o zgłoszeniu przez bezrobotnego prawa do zasiłków; zawiadomienie to jest podstawą do przyznania zasiłku. O wszelkich zmianach warunków, uprawniających do świadczeń, Urząd ten obowiązany jest zawiadomić Zarząd Obwodowy Funduszu Bezrobocia.

Wydatki Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, dokonywane w związku z pracami na rzecz Funduszu Bezrobocia, pokrywane są przez Zarządy Obwodowe w granicach ustalonego preliminarza budżetowego. Personel Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy może być wynagradzany miesięcznie za sprawowanie w godzinach pozasłużbowych dodatkowych czynności na rzecz Funduszu Bezrobocia. Gdy wykonywanie tych czynności przez Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy okazuje się niemożliwe wobec szczupłości etatów, wówczas Fundusz Bezrobocia przydziela do Urzędu tego własnych funkcjonarjuszów, względnie przyznaje ryczałt na koszta powiększenia etatów.

Kontrola nad bezrobotnymi.

W celu stwierdzenia, czy podane przez bezrobotnego daty i fakty, stanowiące podstawę do przyznania zasiłku z Funduszu Bezrobocia, odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy i czy nie istnieją przyczyny, wyłączające bezrobotnego od prawa do otrzymywania świadczeń w całości lub w części, Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy winien w ciągu 7 dni po dokonaniu rejestracji przeprowadzić kontrolę wstępną uprawnień bezrobotnego. W razie potrzeby kontrola ta dokonana być może przez specjalnych kontrolerów w miesz-

kaniu bezrobotnego, w zakładzie pracy, w związku zawodowym i t. p., a w pewnych wypadkach zarządzone być może badanie lekarskie bezrobotnego.

Prócz kontroli wstępnej ustawa przewiduje obowiązek zgłaszania się bezrobotnego przez cały czas pobierania zasiłków do kontroli stałej w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy, jego ekspozyturze lub instytucji zastępczej conajmniej dwa razy w tygodniu celem stwierdzenia, czy bezrobotny jest bez pracy, wyrażenia gotowości przyjęcia ofiarowanej pracy, względnie wyjaśnienia, czy w międzyczasie nie zaszły zmiany, powodujące utratę prawa do zasiłków lub zmianę ich wymiaru.

Zaniechanie zgłoszenia się do kontroli spowodować może utratę prawa do zasiłku na przeciąg dni 10.

Poza wspomnianymi wyżej 2 rodzajami kontroli, przeprowadzane są tak zwane kontrole jeneralne uprawnień bezrobotnych. Kontrole te mają na celu zbadanie, czy okoliczności, wpływające na wymiar lub utratę prawa do zasiłków, o których powiadomić winien był sam bezrobotny, nie zostały przez niego zatajone.

Poza badaniem uprawnień do pobierania zasiłków, względnie ustaleniem warunków, wpływających na zmianę wysokości zasiłków, celem kontroli jest również zapośredniczanie, to jest dostarczanie bezrobotnemu pracy zarobkowej. Odmowa przyjęcia pracy z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w ustawie i rozporządzeniach, powoduje utratę prawa do zasiłków.

W celu zapewnienia pracy bezrobotnym ustawa przewiduje wydanie przepisów o obowiązku pracodawców zawiadamiania Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy o każdem wolnem lub nowoobsadzonem miejscu. Przepisy te ogłoszone zostały w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 31 grudnia 1924 roku (Dz. Ust. R. P. № 2/25, poz. 23).

Na podstawie tego rozporządzenia Minister Pracy i Opieki Społecznej zarządzeniem z dnia 15 maja 1925 roku („Monitor Polski" № 128/25, poz. 574) rozciągnął obowiązek zawiadamiania Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy o każdem wolnem lub nowoobsadzonem miejscu na terenie 27 miast i 10 powiatów, będących ośrodkami przemysłowymi, w których bezrobocie wystąpiło najsilniej.

W związku z zabezpieczeniem na wypadek bezrobocia pracowników umysłowych Minister Pracy i Opieki Społecznej wydał w dniu 5 lipca 1926 roku rozporządzenie, mocą którego zakłady pracy winny zgłaszać wolne miejsca również dla pracowników umysłowych.

Obydwa ostatnio wskazane przepisy prawne uzupełnia zarządzenie ministerjalne z dnia 6 października 1926 roku („Monitor Polski" № 236/26, poz. 666).

Środki prawne i instytucje odwoławcze.

Od decyzji Zarządu Obwodowego w przedmiocie przyznania i wymiaru zasiłku przysługuje zabezpieczonemu prawo odwołania się w ciągu dni 8 do Obwodowej Komisji Odwołaczej, działającej w siedzibie Zarządu Obwodowego, która w terminie 14-dniowym wydaje ostateczną decyzję. Wniesienie odwołania przeciwko wymiarowi zasiłku nie wstrzymuje jego wypłaty.

Obwodowa Komisja Odwoławcza orzeka w składzie, złożonym z przewodniczącego, mianowanego przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej oraz jednego przedstawiciela robotników i jednego przedstawiciela pracodawców, powołanych przez Zarząd Główny na okres 1 roku,

Przedstawiciel pracowników umysłowych wchodzi w skład kompletu orzekającego komisji, zamiast przedstawiciela robotników, w wypadkach rozważania odwołań pracowników umysłowych.

Orzeczenie Obwodowej Komisji Odwoławczej ma prawo skasować Minister Pracy i Opieki Społecznej na wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia, o ile uzna, że nastąpiło jawne pogwałcenie prawa lub niewłaściwa jego wykładnia, pogwałcenie formalności postępowania lub przekroczenie przez Komisję zakresu kompetencji.

W wypadku skasowania przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej orzeczenia Obwodowej Komisji Odwoławczej, Zarząd Główny kieruje sprawę, celem ponownego rozważenia, do tejże Komisji Odwoławczej lecz w nowym składzie.

Szczegółowy regulamin oraz tryb postępowania Obwodowych Komisyj Odwoławczych określiło Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 2.IX.1924 roku (Dz. Ust. R. P. № 79/24, poz. 773).

* * *

Ustawa z dnia 18 lipca 1924 roku w pełni praw i obowiązków z jej treści wynikających weszła w życie po upływie 1 miesiąca od daty ogłoszenia, t. j. 31 sierpnia 1924 roku.

Wprowadzenie w życie przepisów ustawy na całym terenie Rzeczypospolitej nastąpiło, zgodnie z wymaganiem ustawy, w ciągu roku od dnia jej ogłoszenia (31.VII.1924 — Dz. Ust. R. P. № 67/24, poz. 650).

Sprawozdanie z działalności Funduszu Bezrobocia
w okresie lat: 1924—1925.

Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia.

Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia zebrał się po raz pierwszy dnia 18 września 1924 roku i przejął w drodze uchwały wszystkie czynności, prowadzone dotychczas przez Komisję Organizacyjną Zarządu, a w szczególności państwową akcję pomocy doraźnej, prowadzoną na mocy art. 43 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Zarząd Główny F. B. zaopinjował, iż akcję tę należy prowadzić w dotychczasowych rozmiarach, przekształcając ją stopniowo na ustawową akcję zabezpieczeniową Funduszu Bezrobocia.

W roku 1924, gdy nawał prac organizacyjnych wymagał wzmożonego tempa działania, Zarząd Główny odbywał posiedzenia swe przeciętnie raz na tydzień, zebrawszy się ogółem w tym roku 16 razy.

W roku 1925 Zarząd Główny odbył 22 posiedzenia, zbierając się przeciętnie co dwa tygodnie. Tryb wewnętrznego działania Zarządu, porządek zwoływania obrad oraz kwestje kompetencji Przewodniczącego Zarządu Głównego i Dyrektora F. B., nieprzewidziane w ustawie i rozporządzeniach, uregulowały odpowiednie „Tymczasowe przepisy" uchwalone przez Zarząd Główny 18 września 1924 roku.

Główny ciężar prac Zarządu Głównego został przesunięty na Komisje.

Początkowo Komisje te wyłaniano do regulowania poszczególnych spraw o charakterze zasadniczym, między innemi, w tej drodze opracowane zostały „Tymczasowe przepisy służbowe dla pracowników Funduszu Bezrobocia", które Zarząd Główny zatwierdził dnia 23 września 1924 roku oraz „Etaty i normy uposażenia pracowników Funduszu Bezrobocia".

Sprawę podziału pracy w poszczególnych Wydziałach Dyrekcji F. B. uregulował „Tymczasowy rozkład czynności w Dyrekcji Funduszu Bezrobocia", zatwierdzony przez Zarząd Główny 7 października 1924 roku.

30 października 1924 roku Zarząd Główny powołał 3 stałe Komisje, analogicznie do 3-ch Wydziałów Dyrekcji: 1) Organizacyjną, 2) Regulaminowo-budżetową i 3) do rozpatrywania wniosków w sprawach kasowania orzeczeń Obwodowych Komisyj Odwoławczych.

1) Komisję Organizacyjną stanowi 6 członków Zarządu. Komisja ta odbyła w roku 1924—4, w ro- 1925—19 posiedzeń.

Do zakresu działania Komisji Organizacyjnej należą przedewszystkiem zagadnienia organizacji aparatu wykonawczego Funduszu Bezrobocia.

Wszystkie uchwały, dotyczące instytucyj zastępczych, oraz umowy z niemi zawierane, opinjowane są przez tę Komisję.

Pozatem Komisja Organizacyjna bada szczegółowo wnioski Zarządów Obwodowych, dotyczące przedłużenia ponad 13 tygodni okresów zasiłkowych, jak również opinjuje dla Zarządu Głównego F. B. sprawy w zakresie przedłużania, względnie wprowadzania na nowe tereny, państwowej akcji pomocy doraźnej.

2) Komisja Regulaminowo-budżetowa składa się z 8-miu członków.

Komisja ta odbyła w roku 1924—7 posiedzeń, w 1925—27 posiedzeń.

Do zakresu działania tej Komisji należy przedewszystkiem opracowywanie wniosków na Zarząd Główny we wszelkich sprawach budżetowych, a w szczególności miesięcznych i rocznych preliminarzy.

Komisja jest upoważniona przez Zarząd Główny do zatwierdzania w jego imieniu preliminarzy miesięcznych.

Poza sprawami budżetowemi Komisja ocenia projekty poszczególnych instrukcyj, przepisów, regulaminów etc.

Zaznaczyć należy, że w tej drodze w okresie sprawozdawczym opracowano:

„Statut stanowisk służbowych i norm uposażenia pracowników i niższych funkcjonarjuszów Funduszu Bezrobocia", uchwalony przez Zarząd Główny 7 maja 1925 roku, który zastąpił „Tymczasowe etaty i normy uposażenia".

Skład osobowy Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia.

№ porząd.	ZARZĄD GŁÓWNY				Komisje Zarządu Głównego		
	Nazwisko i imię	Stanowisko	Charakter reprezentacji	Data powołania i ustąpienia od — do	Organizacyjna	Regulaminowo-Budżetowa	Odwoławcza
1	Szubartowicz Tadeusz	Dyr. Depart. Op. Społ. w Min. Pr. i Op. Społ.	Przewod. Zarz. Gł.	18 IX.1924 r.	Przewodniczący Zarz. Gł. z urzędu ma prawo brać udział w posiedzeniach wszystkich Komisyj.		
2	Drecki Jerzy, inż.	Kier. Depart. Pracy w Min Pr. i Op. Społ.	Zast. Przew. Z. Gł.	5.III.1925 r.		Członek	
3	Tyrakowski Witold	Naczelnik Wydziału w Min. Pr. i Op. Społ.	„ „ „ „	18.IX.24—5.III 25			
4	Adamczak Wojciech, Dr.	Naczelnik Wydziału w Min. Pr. i Op. Społ.	Urzędn. M.P. i O.S.	18.IX.24			Przewodnicz.
5	Wojnarowski Emil	Radca Min., Kierown. Wydziału w Min. Pr. i Op. Społ.	„ „ „	18.IX.24	Członek		
6	Lincker Adam	Radca Ministerstwa Skarbu	Przedst. M. Skarbu	18 IX.24	Członek	Członek	
7	Brzeziński Jan	Poseł na Sejm	Przedst. robotnik.	18.IX.24		Przewodn.	
8	Kosmaczewski Józef	Sekr. Jeneral. Chrz Zjedn. Zaw.	„ „	18.IX 24	Członek	Członek	
9	Kot Alojzy	Poseł na Sejm	„ „	18.IX.24			Członek
10	Teller Andrzej	Redaktor „Metalowca"	„ „	17 XI.24		Członek	
11	Topinek Wilhelm	Sekretarz Gen. Zw. Rob. Przem. Metalowego	„ „	18.IX 24—17.XI.24			
12	Urbański Franciszek	Poseł na Sejm	„ „	18.IX.24			Członek
13	Zdanowski Antoni	Sekretarz Jeneral. Komisji Centr. Kom. Zw. Zawod.	„ „	25 XI.25	Członek		Członek
14	Ziemięcki Bronisław, inż.	Poseł na Sejm	„ „	18.IX.24—25.XI.25	Zast. Przew.		
15	Brzostowski Jan, inż.	Poseł na Sejm	Przedst. Pracodawc.	18.IX.24	Przewodn.		
16	Jastrzębowski Mieczysł.	Kierownik Wydz. Pracy w Centr. Związku Pol. Przem. Górniczo-Hutn. i Finansów	„ „	18 IX.24			Członek
17	Kroeger Jan, inż.	Dyrektor Fabryki „B. Handke"	„ „	18 IX.24			
18	Sągajłło Ludwik, inż.	Zast. Przedstawiciela Rady Zjazdu Przem. Górniczych	„ „	18.IX 24		Zast. Przew.	
19	Bek Józef	b. Wicem. Spraw Wewnętrzn.	Przedst. Samorząd.	18.IX.24—11.XII.24			
20	Bogusławski Aleksander	Poseł na Sejm	„ „	18.IX 24		Członek	
21	Grotowski Henryk, Dr.	Dyrektor Biura Związku Miast Polskich	„ „	18 IX.24	Zast. Przew.	Członek	
22	Stoiński Stefan Jan	Dyrektor Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych	„ „	11.XII.24			
23	Zawadzki Józef, Dr.	Wiceprezes Zw. Miast Polskich	„ „	18.IX 24			Zast. Przew.

Dnia 22 stycznia 1925 roku Zarząd Główny zatwierdził na wniosek Komisji Regulamino-budżetowej dwie instrukcje: „Tymczasową instrukcję biurową dla Dyrekcji Funduszu Bezrobocia" oraz Instrukcję o prowadzeniu statystyki w organach centralnych i miejscowych Funduszu Bezrobocia".

Pozatem Komisja Regulaminowo-budżetowa opracowała ocenę projektu „Przepisów Rachunkowo-kasowych Funduszu Bezrobocia" oraz w końcu 1925 roku projekt nowelizacji tych przepisów.

3) Komisja do rozpatrywania wniosków w sprawach kasowania orzeczeń Obwodowych Komisyj Odwoławczych składa się z 6 członków.

Komisja ta odbyła w roku 1924 tylko jedno posiedzenie, w roku 1925—16 posiedzeń.

Posiedzenie odbyte w roku 1924 miało charakter organizacyjny. Sprawy, należące do zakresu działania tej Komisji, rozważano dopiero w roku 1925.

Na ogólną liczbę 89 odwołań bezrobotnych od orzeczeń Obwodowych Komisyj Odwoławczych

zatwierdzono orzeczeń . . .	70
uchwalono wniosków o skasowanie orzeczeń	19
rozpatrzono zażaleń pracodawców .	16
rozpatrzono spraw, dotyczących interpretacji Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku i rozporządzeń prawnotwórczych oraz spraw innych	38

Ogółem rozpatrzono 143 sprawy.

W miarę potrzeby Zarząd Główny wyłaniał specjalne komisje, powoływane ad hoc, do załatwienia poszczególnych spraw. Jedną z takich komisyj, która w roku 1925 odbyła 6 posiedzeń, była Komisja do opracowania „Statutu kasy przezorności dla pracowników Funduszu Bezrobocia".

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny liczył 19-tu członków. Skład Zarządu Głównego i Komisyj oraz zmiany osobowe w tym składzie, jakie miały miejsce w latach 1924 i 1926 uwidocznia zestawienie umieszczone na stronie 15.

Dyrekcja Funduszu Bezrobocia.

Po powołaniu do życia Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia Biuro Centralne Komisji Organizacyjnej F. B., rozwijając się stale, przybrało nazwę Biura Centralnego Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia. Dopiero po zatwierdzeniu przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej wniosku Zarządu Głównego o zamianowanie od dnia 1 października 1924 roku p. Bolesława Nakoniecznikoffa na stanowisko Dyrektora Funduszu Bezrobocia Dyrekcja rozpoczęła działalność, jako centralny organ wykonawczy Funduszu Bezrobocia.

Uchwałą z dnia 13 listopada 1924 roku Zarząd Główny powołał na stanowiska Naczelników Wydziałów Dyrekcji, dotychczasowych kierowników prac w poszczególnych działach Biura Centralnego, mianowicie: na Naczelnika Wydziału Administracyjno-Organizacyjnego p. Kazimierza Olszewskiego, na Naczelnika Wydziału Finansowego p. Kazimierza Rożnowskiego i na Naczelnika Wydziału Prawnego p. Eugenjusza Andrycza.

Wydział Administracyjno - Organizacyjny podzielony został na działy: Administracyjny, Organizacyjny, Statystyczny, Osobowy i Sekretarjat; Wydział Finansowy na działy: Centralnej Księgowości, Budżetowy i Sekretarjat.

Z Wydziału Prawnego wyodrębniono tylko Sekretarjat.

Dnia 2 kwietnia 1925 roku Dyrektor Funduszu Bezrobocia p. Bolesław Nakoniecznikoff ustąpił z Dyrekcji Funduszu Bezrobocia, będąc powołany na stanowisko Naczelnika Wydziału Prezydjalnego w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej.

Na wakujące stanowisko Dyrektora F. B. Zarząd Główny powołał w drodze konkursu, uchwałą z dnia 7 maja 1925 roku, p. Zygmunta Kmitę, Dyrektora Zespołu Spółdzielni Spożywczych Pracowników Państwowych i Komunalnych.

Minister Pracy i Opieki Społecznej decyzją z dnia 22 lipca 1925 roku powołanie to zatwierdził.

Liczba pracowników Funduszu Bezrobocia w ciągu lat 1924 i 1925 powiększała się stale w miarę obejmowania ustawą coraz większego terenu i organizowania nowych Obwodowych Biur.

Z chwilą przemianowania Biura Centralnego na Dyrekcję Funduszu Bezrobocia liczba pracowników Biura wynosiła 31 osób.

Najwyższa liczba pracowników Dyrekcji w okresie sprawozdawczym wyniosła 80 osób.

W 37 Obwodowych Biurach Funduszu Bezrobocia, uruchomionych do dnia 31 grudnia 1924 roku, było zatrudnionych 219 pracowników, z której to liczby 57 pracowników Funduszu Bezrobocia było przydzielonych do Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy celem wykonywania rejestracji, ewidencji i kontroli bezrobotnych.

W czerwcu 1925 roku liczba pracowników w Obwodowych Biurach F. B. wynosiła 389, w tej liczbie 93 przydzielonych do Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, a w końcu 1925 roku, t.j. po uruchomieniu 52 Obwodowych Biur, 486 pracowników, z których 107 przydzielonych do wskazanych Urzędów.

Poniższa tabelka wykazuje liczbę pracowników Dyrekcji i Obwodowych Biur Funduszu Bezrobocia.

Rodzaje stanowisk	Stan na 31 grudnia 1924 r. Dyrekcja	Obw. Biura	Razem	Stan na 31 grudnia 1925 r. Dyrekcja	Obw. Biura	Razem
Kierownicze	5	37	42	6	52	58
Referendarskie	26	103	155	37	289	356
Kancelaryjne	26			30		
Przydzieleni do P. U. P. P.	—	57	57	—	107	107
Niżsi funkcjonarjusze	5	22	27	6	38	44
Razem	62	219	281	79	486	565

Pracownicy Funduszu Bezrobocia przyjmowani są na służbę z reguły w charakterze djetarjuszy lub pracowników kontraktowych.

Zatrudnienie stosunkowo dużej liczby djetarjuszy jest konieczne ze względu na zmienne napięcie bezrobocia, które pociąga za sobą konieczność ciągłych zmian w liczebności personelu.

Wynagrodzenie pracowników Funduszu Bezrobocia jest przyrównane do uposażeń pracowników państwowych. Prócz tego na zasadzie uchwały Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia z dnia 7. V. 1925 roku pracownicy Funduszu Bezrobocia, jako związku samorządowego, zgodnie z brzmieniem Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30. XII. 1924 roku (Dz. Ust. R. P. 118/24. poz. 1072) otrzymują 15 procentowy dodatek funkcyjny.

Liczba spraw służbowych, które zostały rzeczowo uregulowane, zapisanych w dziennikach poszczególnych Wydziałów Dyrekcji przedstawiała się następująco:

	Wydz. Adm. Org.	Wydz. Finansowy	Wydz. Prawny	Razem
W r. 1924	Prowadzono dziennik wspólny dla 3 Wydz.			5.590
W r. 1925	12.298	26.739	3 111	42 148

Prócz regulowania spraw bieżących, w miarę uruchamiania aparatu Funduszu Bezrobocia na terenie Państwa, zachodziła potrzeba opracowania i wprowadzenia w życie szeregu przepisów i instrukcyj o charakterze zasadniczym, niezbędnych dla ujednostajnienia i skoordynowania czynności poszczególnych organów wykonawczych oraz nadania wewnętrznej organizacji tych organów jednolitości i sprawności.

Cały szereg tego rodzaju instrukcyj zaprojektowanych przez Dyrekcję i zaopinjowanych następnie przez Komisję Regulaminowo-budżetową, zatwierdzony został przez Zarząd Główny F. B.

Komisja Rewizyjna Funduszu Bezrobocia.

Komisja Rewizyjna Funduszu Bezrobocia jest, według brzmienia rozporządzenia ministerjalnego, organem kontrolnym tegoż Funduszu, powołanym na przeciąg lat trzech przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w składzie 5-ciu członków i 3-ch zastępców. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą być jednocześnie członkami Zarządu Głównego.

Komisja Rewizyjna działa na podstawie regulaminu, zatwierdzonego w dniu 10 października 1925 roku (z ważnością od 15 kwietnia 1925 roku) przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej na wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia.

Pierwsze zebranie Komisji Rewizyjnej odbyło się dnia 30 marca 1925 roku i miało charakter informacyjny.

W dniu 4 kwietnia 1925 roku Komisja Rewizyjna na drugiem swem posiedzeniu ukonstytuowała się w składzie następującym—panowie:

Antoni Dobraczyński, Nacz. Wydz. Op. Społ. w Magistracie st. m. Warszawy — Przewodniczący Komisji.
Edmund Bernatowicz, Prezes Rady Okr. Zw. Zawod. Polsk. — Zastępca Przewodniczącego Komisji.
Stanisław Lipiński, Wicedyrektor Depart. Obrotu Pieniężnego Ministerstwa Skarbu—członek Prezydjum Komisji,
Leopold Marzyński, Dyrektor Tow. Akc. „Wola"—członek Komisji,
Jan Żerkowski, Dyrektor Spółdzielni Spożywców—członek Komisji,
Zygmunt Kmita, Dyrektor Zespołu Spółdzielni prac. państwowych i komunalnych—zastępca członka Komisji,
Józef Bek, b. wiceminister Spraw Wewnętrznych,—zastępca członka Komisji,
ś. p. Stanisław Staniszewski, notarjusz—zastępca członka Komisji.

Z powodu śmierci ś. p. Stanisława Staniszewskiego, zrzeczenia się mandatu przez pana Józefa Beka oraz powołania pana Zygmunta Kmity na stanowisko Dyrektora Funduszu Bezrobocia nastąpiły zmiany na stanowiskach zastępców członków Komisji.

Dnia 12 stycznia 1926 roku zamianowani zostali przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej na stanowiska zastępców członków Komisji—panowie:
Stanisław Węglewski, kierownik Wydziału w Zakładach Gazowych w Warszawie—1-szy zastępca członka Komisji,
Jan Rogowicz, inżynier, członek i sekretarz Prezydjum Rady Miejskiej st. m. Warszawy—2-gi zastępca członka Komisji,
Antoni Remiszewski, Starosta na powiat Łódzki—3-ci zastępca Członka Komisji.

Komisja Rewizyjna w składzie swego Prezydjum (ewentualnie z udziałem niektórych członków) lub w pełnym składzie odbywała posiedzenia z reguły w okresach tygodniowych.

Organa miejscowe F. B. — Zarządy Obwodowe.

Organizacja Zarządów Obwodowych postępowała w miarę likwidacji akcji prowadzonej na podstawie art. 43 Ustawy z dnia 18 lipca oraz w miarę wzrostu bezrobocia w poszczególnych ośrodkach przemysłowych Rzeczypospolitej.

Jednocześnie w miarę rozciągania przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej mocy obowiązującej ustawy na poszczególne tereny kraju, Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia powoływał do życia, na podstawie wniosków Kierowników Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, Zarządy Obwodowe w siedzibie tych Urzędów, mianując zarazem członków tych Zarządów.

Pierwsze zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wyszczególniające miejscowości, które objęte zostały działaniem ustawy, ukazało się dnia 29 września 1924 roku, ostatnie — dnia 29 lipca 1925 roku.

Powoływanie Zarządów Obwodowych Funduszu Bezrobocia w latach 1924 i 1925 odbywało się w kolejności następującej:

Data powołania	Siedziba Zarządu Obwodowego
23.IX.1924 r.	Ostrowiec, Radom, Łódź, Poznań, Bydgoszcz, Białystok.
25.IX.1924 r.	Kraków, Warszawa, Częstochowa, Kielce, Lublin, Drohobycz, Lwów, Inowrocław, Nakło.
1.X.1924 r.	Lubliniec, Cieszyn, Bielsko, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Ostrów, Sosnowiec, Nowy Sącz, Katowice, Pszczyna, Rybnik, Kępno.
7.X.1924 r.	Żyrardów, Włocławek.
9.X.1924 r.	Płock, Piotrków.
16.X.1924 r.	Oświęcim, Wilno.
23.X.1924 r.	Toruń, Grudziądz, Kalisz, Krosno, Gniezno.
30.X.1924 r.	Ciechanów.
22.I.1925 r.	Biała Krakowska, Stanisławów.
5.II.1925 r.	Grodno, Siedlce, Warszawa (Ziemski Z. O.)
5.III.1925 r.	Kościerzyna, Starogard, Przemyśl.
19.III.1925 r.	Kościan, Leszno.
23.IV.1925 r.	Szamotuły.
25.V.1925 r.	Równe, Brześć n/B.
16.VII.1925 r.	Tarnopol.
25.VIII.1925 r.	Baranowicze.

Do dnia 31.XII.1924 roku Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia powołał, na wniosek odpowiednich Kierowników Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, 259 członków Zarządów w 37 Obwodach. W 1925 roku Zarząd Główny powołał dalszych 105 członków w 15 Zarządach Obwodowych.

W dniu 31.XII.1925 roku ogólna liczba członków Zarządów Obwodowych w 52 Obwodach wynosiła 364.

W 1924 roku Zarządy Obwodowe odbyły łącznie 197, w 1925 roku — 895 posiedzeń.

Obwodowe Biura, ich oddziały i instytucje zastępcze Funduszu Bezrobocia.

Jednocześnie z powoływaniem Zarządów Obwodowych Dyrekcja Funduszu Bezrobocia przystępowała do tworzenia Obwodowych Biur F. B., jako organów wykonawczych tych Zarządów.

Zaznaczyć należy, że:

1) Czynności rejestracji, ewidencji i kontroli bezrobotnych wykonywały z reguły Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy i ich ekspozytury. W miejscowościach odległych od Urzędów tych i ich ekspozytur czynności te powierzano instytucjom zastępczym łącznie. W poszczególnych wypadkach, t. j. przy tworzeniu punktów kontrolnych dla bezrobotnych, czynności kontroli powierzano instytucji zastępczej oddzielnie (bez rejestracji i ewidencji), natomiast rejestracja i ewidencja nie były rozdzielane między dwie instytucje zastępcze, lecz powierzane jednej i tej samej.

2) Czynności przyznawania i wymierzania zasiłków wykonywało, w miarę możności, we własnym zakresie Obwodowe Biuro F. B.

Przy powierzaniu tych czynności instytucjom zastępczym nie dzielono ich między dwie instytucje (np. Obwodowe Biuro i instytucja zastępcza), lecz wykonywało je łącznie bądź Obwodowe Biuro, bądź instytucja zastępcza. Czynności wypłaty zasiłków i zapomóg powierzano z reguły instytucjom zastępczym.

3) Czynności ewidencji zakładów pracy i ściągania wkładek wykonywało z reguły Obwodowe Biuro, natomiast czynności egzekwowania zaległych wkładek powierzano z reguły instytucjom zastępczym.

Oddziały Obwodowych Biur organizowano w miejscowościach odległych od siedzib Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, gdzie ze względu na szczególne warunki lokalne nie mogło nastąpić powierzenie instytucjom zastępczym wykonywania czynności Zarządów Obwodowych.

Zaznaczyć należy, że na decyzję utworzenia Oddziału Obwodowego Biura wpływały względy

dwojakie: 1) Niemożność umownego powierzenia czynności Funduszu Bezrobocia na danym znaczniejszym terenie z powodu stanowczej odmowy instytucyj społecznych o charakterze publiczno-prawnym współdziałania z Funduszem Bezrobocia. Nie było jednak wskazane w tym wypadku zastępcze powierzanie w drodze uchwał czynności Funduszu Bezrobocia szeregowi gmin, leżących na tym terenie, nieprzygotowanych organizacyjnie do współdziałania w zakresie akcji zabezpieczeniowej. 2) Konieczność sprawnego przeprowadzania akcji zasiłkowej już w chwili jej rozpoczęcia przez wzgląd na znaczną liczbę bezrobotnych. Natomiast instytucje zastępcze wykonywać mogły sprawnie powierzone im czynności przeważnie dopiero po upływie pewnego czasu.

Ogółem w okresie sprawozdawczym uruchomiono 6 Oddziałów Obwodowych Biur.

Nazwa miejscowości, w której znajduje się siedziba Oddziału Obwod. Biura	Z. O-wy, na terenie którego znajduje się dany Oddział Obwod. Biura	Daty uchwały Zarz. Gł., mocą której Oddział O.B. został powołany do życia	Teren działalności Oddziału Obwod. Biura
Wierzbnik	Ostrowiec	23.X 1924 r.	pow. iłżecki
Chrzanów	Oświęcim	27.XI.1924 r.	pow. chrzanowski, biura płatn. Chrzanów, Jaworzno, Krzeszowice
Gorlice	Nowy Sącz	19.III.1925 r.	m. i pow. gorlicki
Andrychów	Biała	23.IV.1925 r.	21 gmin pow. wadowickiego oraz 12 gmin p. bialskiego
Kalwarja Zebrzydowska	Biała	23.IV.1925 r	61 gmin pow. bialskiego
Żywiec	Biała	31.VIII.1925r.	pow. żywiecki i 4 gm. pow. bialskiego

Instytucjami zastępczemi, którym Fundusz Bezrobocia powierzał swe czynności, były: gminy miejskie i wiejskie, Wydziały Powiatowe Sejmików Powiatowych oraz Powiatowe Kasy Chorych.

Gminy wiejskie i miejskie przekazane czynności wykonywały na terenach własnych na podstawie uchwał powziętych formalnie i zatwierdzonych przez Zarząd Główny F. B.

W stosunku do Wydziałów Powiatowych, Kas Chorych oraz gmin, działających poza własnym terenem, koniecznem było zawarcie przez Zarząd Obwodowy odpowiedniej umowy. Umowy te były również aprobowane przez Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia.

Tytułem wynagrodzenia za wykonane czynności otrzymywały instytucje zastępcze zwrot rzeczywistych wykazanych kosztów, które nie mogły przekraczać 3% od sumy wpływów oraz 5% od dokonanych wypłat zasiłków. Przy umowach dobrowolnych 5% od wypłat i 3% od wpływów stosowane było jako maksimum wynagrodzenia, bez brania pod uwagę poniesionych kosztów.

Ryczałtowe określanie wynagrodzenia stosowane było jedynie w kilku nielicznych wypadkach, głównie w umowach. Zarząd Główny uchwałą powziętą na posiedzeniu w dniu 23 października 1924 roku postanowił, by wysokość wynagrodzenia instytucyj zastępczych w praktyce określana była w procentach od wpływów i wypłat, nie zaś ryczałtowo.

Okres trwania mocy obowiązującej uchwał lub umów, powierzających instytucjom zastępczym wykonywanie czynności Funduszu Bezrobocia, musiał być określony ściśle, jakkolwiek w treści tych aktów umieszczony był z reguły punkt, zezwalający Zarządowi Obwodowemu na cofnięcie upoważnień udzielonych danej instytucji. Konieczność ścisłego określania okresu trwania uchwał i umów leżała zarówno w interesie Funduszu Bezrobocia, który po upływie danego terminu mógł poddać swój stosunek do instytucji zastępczej zasadniczej rewizji oraz w wypadku wygaśnięcia bezrobocia w danej miejscowości mógł szybko zlikwidować instytucje zastępcze, nie narażając się na ewentualne ich wystąpienia o pokrycie kosztów, związanych z likwidacją,—jak również w interesie instytucyj zastępczych, które, świadome krótkiego okresu trwania uchwały lub umowy, przystosowały swą organizację wewnętrzną (szczególniej w sprawach personelu) do zakreślonych terminów.

Prócz tego Zarząd Główny uchwałą z dnia 23 października 1924 roku postanowił, by okres ważności uchwał i umów zasadniczo obowiązywał do dnia 1 lutego 1925 roku. Po upływie tego terminu Zarząd Główny przedłużył ważność tych aktów do 31 grudnia 1925 roku; dalsze przedłużenia (w roku 1926) nie należą już do okresu sprawozdawczego.

Zagadnienie, czy czynności Funduszu Bezrobocia wykonywane być mają przez organa miejscowe Funduszu Bezrobocia we własnym zakresie, t. j. przez Obwodowe Biura, czy też przez instytucje zastępcze, rozwiązane zostało w sposób zasadniczy przez uchwałę Zarządu Głównego z dnia 26 marca 1925 roku o brzmieniu następującem:

„Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia, opierając się na przedstawionym materjale, zaleca wykonywanie czynności Zarządów Obwodowych Funduszu Bezrobocia za pośrednictwem instytucyj zastępczych w trybie dotychczasowym, dostosowując go do stanu organizacji Funduszu Bezrobocia i możliwości lokalnych. W tych jedynie wypadkach, gdy warunki lokalne utrudniają wykonywanie czyn-

ności tych przez instytucje zastępcze, winny być one wykonywane przez Obwodowe Biura F. B. we własnym zakresie".

Uchwała ta, powierzająca wykonywanie czynności Funduszu Bezrobocia instytucjom zastępczym, wynika z ducha Ustawy z dnia 18. VII. 1924 roku i wydanych do niej rozporządzeń. Dążeniem ustawodawcy bowiem było, niewątpliwie, powołanie do akcji zabezpieczeniowej oraz walki z bezrobociem elementu społecznego w jaknajszerszym zakresie. Wyrazem tych zamiarów jest współpraca Funduszu Bezrobocia z gminami oraz instytucjami społecznemi o charakterze publiczno-prawnym. Co się tyczy wyboru instytucyj zastępczych, którym należało powierzać zastępcze wykonywanie czynności Funduszu Bezrobocia, to, jak wynika z osiągniętych na tym polu doświadczeń, powierzanie gminom wykonywania czynności w drodze uchwał na ich własnych terenach, najmniej było wskazane jako rozdrabniające akcję zasiłkową, powiększające koszta administracyjne i utrudniające, wobec znacznej liczby tych instytucyj, w znacznej mierze kontrolę ich działania.

Najwięcej celowem okazało się powierzanie w drodze umów wykonywania czynności Zarządów Obwodowych jednej instytucji na znaczniejszym terenie; często jednak warunki lokalne (skupienie większej liczby bezrobotnych w jednej gminie, zbytnia odległość pewnych gmin od biur instytucyj zastępczych) nie pozwalały na organizację sieci instytucyj zastępczych w tym kierunku.

Opierając się na wynikach praktycznych, Dyrekcja Funduszu Bezrobocia ustaliła następującą kolejność przy wyborze poszczególnych rodzajów instytucyj zastępczych, zalecając przedewszystkiem Zarządom Obwodowym powierzanie czynności Funduszu Bezrobocia:

a) Wydziałom Powiatowym Sejmików Powiatowych, jako organizacyjnie i administracyjnie niepomiernie wyżej stojącym od gmin;

b) magistratom miast lub gminom wiejskim, jako instytucjom społecznym o charakterze publiczno-prawnym, na *terenie powiatów lub sąsiednich gmin w drodze umów*, a jednocześnie na terenie własnym w drodze uchwał;

c) Powiatowym Kasom Chorych jako instytucjom, rozporządzającym poważnym aparatem wykonawczym;

d) gminom miejskim i wiejskim na terenach własnych, co miało miejsce tylko w wypadkach gdy wyżej wskazane uregulowanie sprawy nie dało się osiągnąć.

Pod względem liczbowym stan instytucyj zastępczych przedstawiał się następująco:

w dniu 31 grudnia 1924 roku

Instytucje zastępcze	Liczba ogólna	Liczba instytucyj zastępczych opartych na uchwałach	Liczba instytucyj zastępczych opartych na umowach
Gminy wiejskie	196	196	—
Gminy miejskie	39	34	5
Wydziały Powiatowe . .	2	—	2
Kasy Chorych	—	—	—
Inne instytucje społeczne .	1	—	1*)
	238	230	8

w dniu 31 grudnia 1925 roku.

Instytucje zastępcze	Liczba ogólna	Liczba instytucyj zastępczych opartych na uchwałach	Liczba instytucyj zastępczych opartych na umowach
Gminy wiejskie	568	555	13
Gminy miejskie	293	243	50
Wydziały Powiatowe. . .	12	—	12
Kasy Chorych	11	—	11
	884	798	86

Jak wynika z porównania tablic powyższych, ogólna liczba intsytucyj zastępczych w końcu roku 1925 była prawie 4-krotnie większa od ogólnej liczby tych instytucyj w początku tegoż roku.

Liczba instytucyj zastępczych, czynnych na mocy umów (na początku roku 1925—8 instytucyj), jest tylko pozornie znikoma; pod względem terytorjalnym bowiem jedna umowa obejmowała teren, odpowiadający częstokroć kilkudziesięciu gminom (uchwałom).

Gdy w końcu 1925 roku liczba instytucyj zastępczych, czynnych na mocy uchwał, wzrosła 3-krotnie w porównaniu z początkiem tegoż roku — liczba instytucyj, czynnych na mocy umów, w tymże okresie wzrosła blisko 11-krotnie.

Wziąwszy pod uwagę rozległość terenów, objętych działalnością instytucyj zastępczych, czynnych na mocy umów, oraz trudności napotykane przy zawieraniu tych umów,—wzrost ten świadczy o znacznem posunięciu się naprzód organizacji

*) Urząd Ubezpieczeń Społecznych Wojew. Śląskiego w Królewskiej Hucie.

tych instytucyj w myśl wskazań Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia.

Liczby podane w powyższych zestawieniach dotyczą jedynie instytucyj zastępczych, wykonywujących czynności związane z akcją ustawową.

Obwodowe Komisje Odwoławcze.

Obwodowe Komisje Odwoławcze były powoływane w miarę uruchamiania na terenach działania poszczególnych Zarządów Obwodowych akcji zasiłkowej. Do końca okresu sprawozdawczego powołano 52 Obwodowe Komisje Odwoławcze.

W miejscowościach o dużej ilości bezrobotnych lub odległych od siedziby Obwodowej Komisji Odwoławczej powoływano komplety orzekające, które obradowały w miarę napływu odwołań pod przewodnictwem zastępcy przewodniczącego Obwodowej Komisji Odwoławczej. Kompletów tych powołano ogółem 7.

W końcu 1924 roku Obwodowe Komisje Odwoławcze czynne były tylko na terenie kilku Zarządów Obwodowych i odbyły zaledwie 7 posiedzeń o charakterze organizacyjnym. W roku 1925 Ko misje te czynne były na terenach wszystkich Zarządów Obwodowych i odbyły ogółem 650 posiedzeń.

Przedłużanie okresu świadczeń ustawowych.

Wzrost bezrobocia spowodował konieczność przyjścia z pomocą tym bezrobotnym, którzy wyczerpali 13-tygodniowy okres wypłaty świadczeń ustawowych.

Wykorzystując odpowiednie uprawnienia ustawowe, Minister Pracy i Opieki Społecznej przedłużał dla poszczególnych terenów, względnie kategoryj bezrobotnych, okres pobierania zasiłków do 17 tygodni, a opierając się na uprawnieniu, wynikającem z Ustawy z dnia 28 stycznia 1925 r., w pierwszym roku od dnia wejścia w życie Ustawy z dnia 18 lipca 1924 r., do 26 tygodni

Przedłużenia okresów były uskuteczniane przeważnie w większych ośrodkach przemysłowych, najbardziej dotkniętych bezrobociem.

Akcja ustawowa dla częściowo bezrobotnych.

Wskutek kryzysu w górnictwie węglowem na Śląsku, spowodowanego, między innemi, wstrzymaniem z dniem 1 lipca 1925 roku wywozu węgla do Niemiec, większe kopalnie węgla na Górnym Śląsku przeprowadziły poważne redukcje dni pracy w tygodniu.

Ze względu na wysoce ciężkie warunki bytowania górników objętych tą redukcją, Minister Pracy i Opieki Społecznej, opierając się na uprawnieniach, wynikających z treści art. 3 Ustawy przyznał na wniosek Zarządu Głównego F. B., zarządzeniem z dnia 8.VII.1925 roku, prawo do świadczeń z Funduszu Bezrobocia częściowo bezrobotnym robotnikom górniczym na Górnym Śląsku.

Akcję tę prowadził Fundusz Bezrobocia w ciągu trzech miesięcy t. j. od dnia 29.VI.1925 do 27.IX.25 r.

Wysokość wypłacanego zasiłku wahała się w zależności od ilości dni przepracowanych w tygodniu od 30 do 40% zasiłku ustawowego (od 9 do 20% zarobku). Z zasiłków korzystało: w lipcu 5.300, w sierpniu 35.260 i we wrześniu 53 200 częściowo bezrobotnych.

Ogółem wypłacono 616.638 zł. 89 gr.

Przeciętny zasiłek częściowo bezrobotnego w okresie dwutygodniowym wynosił zł. 6 gr. 50.

Państwowa akcja pomocy doraźnej dla bezrobotnych robotników.

W związku z wyczerpaniem przez bezrobotnych 26 tygodniowego okresu zasiłkowego, powstała kwestja dalszej pomocy robotnikom pozostającym bez pracy. Trwający niezmiennie kryzys gospodarczy w poszczególnych ośrodkach przemysłowych spowodował całkowite unieruchomienie warsztatów pracy. Uznając przeto konieczność przyjścia z dalszą pomocą licznym rzeszom bezrobotnych, Rada Ministrów, uchwałą z dnia 25 marca 1925 roku, zapoczątkowała państwową akcję pomocy doraźnej w postaci wypłacania zapomóg pieniężnych z funduszów państwowych tym bezrobotnym, którzy wyczerpali zasiłki z Funduszu Bezrobocia w ciągu całego okresu przedłużonych (do 17 lub 26 tygodni) świadczeń ustawowych.

Omawianą obecnie akcję doraźną z funduszów państwowych należy odróżnić od pierwotnej akcji doraźnej prowadzonej na podstawie art. 43 Ustawy z dnia 18.VII.24 r. i będącej surogatem akcji ustawowej.

W odróżnieniu od akcji ustawowej, państwowa akcja pomocy doraźnej, jako prowadzona kosztem Skarbu Państwa w ciężkim okresie stanu finansów państwowych, zawierać musiała cały szereg ograniczeń, zarówno co do zakresu osób, mających korzystać z tej akcji, jak i terenu, na którym miała być ona prowadzona oraz terminu, do którego zapomogi te wypłacane być miały.

Uchwała Rady Ministrów z dnia 25 marca 1925 roku pozwalała na korzystanie z państwowej akcji pomocy doraźnej tym tylko bezrobotnym robotnikom, którzy nie posiadali własnego majątku lub innych stałych lub niestałych dochodów i utrzymywali się samodzielnie i jedynie z własnej pracy najemnej.

Paragraf 6 wskazanej uchwały głosił, iż bezrobotny członek rodziny, który pozostaje z nią w jednem gospodarstwie domowem i wyczerpał

zasiłki z Funduszu Bezrobocia, nie jest uprawniony do pobierania zapomogi, o ile osoba utrzymująca rodzinę zarobkuje, lub, będąc bezrobotną, otrzymuje z tego tytułu jakiekolwiek zapomogi pieniężne.

Gdy bezrobotny, utrzymujący rodzinę, był uprawniony do pobierania zapomogi na mocy marcowej uchwały Rady Ministrów, wówczas przy wymierzaniu tej zapomogi do rodziny zaliczano również bezrobotnych jej członków. Jeżeli żona, pozostająca we wspólnem gospodarstwie domowem z mężem, zarobkowała, wówczas mąż otrzymywał zapomogę jako osoba samotna bez względu na liczebność rodziny.

Ważny ten przepis mógł być uchylony przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej na wniosek odnośnego Wojewody.

Przepisy uchwały marcowej w zakresie utraty prawa do zapomogi oraz wykluczenia od prawa do zapomóg podobne były naogół do przepisów ustawowych. Dobrowolne rozwiązanie stosunku najmu pracy nie stwarzało jednak prawa do otrzymywania zapomogi.

Pod względem terenu uchwała dotyczyła jedynie bezrobotnych, zamieszkujących lub pozostających ostatnio w stosunku najmu pracy jedynie w miejscowościach w uchwale wyszczególnionych (Łódź i miasta okoliczne, Zagłębie Dąbrowskie, Częstochowa, pow. iłżecki, chrzanowski, oświęcimski, drohobycki, krośnieński oraz woj. śląskie)

Dalszym ograniczeniem liczby bezrobotnych, mających korzystać z państwowej akcji pomocy doraźnej, było zastrzeżenie, iż na pewnych terenach tylko pewne kategorje bezrobotnych robotników korzystać mogły z zapomóg państwowych. Np. na terenie pow. drohobyckiego i okręgu sądowego Krosno akcja doraźna obejmowała jedynie bezrobotnych robotników przemysłu naftowego i przemysłów pokrewnych. Uchwała ograniczyła okres pobierania zapomóg do dnia 1 czerwca 1925 roku.

Normy i zasady, ustalone dla wypłat zasiłków ustawowych, zostały analogicznie zastosowane do wypłaty zapomóg z akcji doraźnej. Również przepisy, dotyczące rejestracji, ewidencji i kontroli bezrobotnych pozostały bez zmiany.

Prowadzenie akcji doraźnej uchwała z dnia 25 marca 1925 roku powierzyła Funduszowi Bezrobocia za zwrotem kosztów administracyjnych w wysokości, nieprzekraczającej 5% wypłaconych sum.

Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia na posiedzeniu w dniu 26 marca 1925 roku na wniosek Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej uchwalił prowadzenie przez Fundusz państwowej akcji pomocy doraźnej w rozmiarach i na zasadach ustalonych uchwałą Rady Ministrów.

Dalsze trwanie, a nawet wzmożenie się bezrobocia, uczyniło koniecznem uchylanie § 6 Uchwały z dnia 25.III.1925 roku na poszczególnych terenach. Decyzją Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 14 kwietnia 1925 roku uchylony został § ten na całym obszarze Województwa Śląskiego.

Z tych względów wskazany w uchwale termin trwania akcji doraźnej (do 1.VI.1925 roku) ulec musiał również dalszemu przedłużeniu. Akcja doraźna przedłużana była z miesiąca na miesiąc przez cały rok 1925-ty. Szereg uchwał Rady Ministrów i wydanych na ich podstawie decyzyj Ministra Pracy i Opieki Społecznej rozszerzał lub zwężał tereny, na którym akcja ta była prowadzona, wprowadzał nowe ograniczenia kategoryj bezrobotnych z akcji tej korzystających oraz decydował o uchylaniu § 6 Uchwały z dnia 25.III. 1925 roku.

W poszczególnych miejscowościach akcja doraźna była prowadzona stale bądź w okresie kilku tylko miesięcy, bądź stosowana była z przerwami jedno lub kilkomiesięcznemi.

Do wyszczególnionych uprzednio miejscowości, w których zainicjowano akcję doraźną i w których miało miejsce prowadzenie tej akcji w różnych miesiącach 1925 roku, dodać należy (z ważniejszych): m. Białystok, m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Kielce, m. Kalisz, pow. bialski i żywiecki, okręg sądowy Dukla, pow. konecki i m. Radom.

Sprawy odwołań bezrobotnych od decyzyj w przedmiocie przyznania lub wymiaru zapomóg z doraźnej akcji państwowej oraz ostateczne regulowanie spraw spornych w tym zakresie załatwiane były w drodze decyzyj Przewodniczącego Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia po uprzedniem rozważeniu spraw tych przez powołaną ad hoc Komisję w Dyrekcji Funduszu Bezrobocia.

Długi okres trwania akcji zasiłkowej a następnie zapomogowej spowodował konieczność kontroli uprawnień bezrobotnych, otrzymujących świadczenia z Funduszu Bezrobocia. W okresie pomiędzy 18 kwietnia a 5 czerwca 1925 roku przeprowadzona została w Łodzi, przy przejściu bezrobotnych z akcji ustawowej na doraźną, kontrola jeneralna.

Wyniki tej kontroli były następujące: na 30411 bezrobotnych, pobierających zasiłki przed rozpoczęciem kontroli (Łódź 22.971, poza Łodzią 7.440) pozbawiono świadczeń 7.032 bezrobotnych (Łódź 4.869, poza Łodzią 2.163), to jest 23,1% ogólnej liczby pobierających zasiłki przed rozpoczęciem kontroli (Łódź 21,2%, poza Łodzią 29%).

Oczywiście, że tego rodzaju kontrole jeneralne przeprowadzone zostały również i w innych poważnych ośrodkach bezrobocia.

Akcja doraźna dla pracowników umysłowych.

Ustawa z dnia 18 lipca 1924 roku nie dotyczy pracowników umysłowych. Brak ten ujawnił się zaraz w pierwszym momencie wprowadzenia tej ustawy w życie.

Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia na posiedzeniu w dniu 11 grudnia 1924 roku postanowił współdziałać z zamierzoną przez czynniki państwowe akcją pomocy dla bezrobotnych pracowników umysłowych.

Dnia 19 grudnia 1924 roku wydana została przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu instrukcja w sprawie przyznania i wypłaty jednorazowej pożyczki bezprocentowej pracownikom umysłowym, na co Rząd wyasygnował 500.000 zł., powiększając tę sumę w roku następnym o dalsze 500.000 zł.

Prowadzenie omawianej akcji powierzone zostało Funduszowi Bezrobocia.

Na podstawie wskazanej instrukcji udzielane były jednorazowe pożyczki bezprocentowe, z półrocznym terminem zwrotu, bezrobotnym pracownikom umysłowym w miejscowościach o większym napięciu bezrobocia.

Instrukcja z dnia 19.XII.24 r., ograniczająca pomoc państwową do jednorazowej pożyczki, zastąpiona została dnia 23 marca 1925 roku instrukcją, wydaną przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustalającą, iż bezrobotnym pracownikom umysłowym udzielana jest doraźna pomoc przez wypłacanie zapomogi pieniężnej, wydawanej bądź w formie bezprocentowej pożyczki, zwrotnej w ciągu 6 miesięcy po otrzymaniu przez bezrobotnego pracy, bądź też w formie zasiłku bezzwrotnego.

Zapomogę otrzymać mogą ci bezrobotni którzy ukończyli lat 18, których ostatni zarobek nie przekraczał 500 złotych miesięcznie i którzy, nie posiadając własnego majątku lub dochodów stałych lub niestałych, utrzymują się samodzielnie z własnej pracy zarobkowej.

Za warunek do otrzymania zapomogi ustalono, by stosunek najmu pracy danego bezrobotnego został rozwiązany nie wcześniej, niż 31 grudnia 1922 roku i by przynajmniej od 3-ch miesięcy bezrobotny zamieszkiwał w miejscowościach, objętych omawianą akcją doraźną.

Miejscowości, w których wydawano zapomogi, określał Minister Pracy i Opieki Społecznej każdorazowo w drodze wewnętrznych zarządzeń.

Jednorazowa zapomoga wynosiła od 45 do 100 złotych w zależności od stanu rodzinnego bezrobotnego.

Celem zapewnienia organizacjom zawodowym pracowników umysłowych współdziałania w akcji pomocy doraźnej instrukcja ministerjalna z dn. 23. III. 25 r. ustaliła udział przedstawicieli organizacyj tych przy przyznawaniu i wymiarze zapomóg.

W roku 1924 akcja doraźna dla pracowników umysłowych prowadzona była tylko na terenie Warszawy i Krakowa; w roku 1925 Fundusz Bezrobocia prowadził akcję w miejscowościach objętych działaniem 30-stu Zarządów Obwodowych.

Ustawa z dnia 28 października 1925 roku (Dz. U. R. P. Nr. 120/25 poz. 863) wprowadzająca obowiązek zabezpieczenia pracowników umysłowych na wypadek bezrobocia postanowiła, iż wszelkie wydatki, poniesione przez Skarb Państwa na akcję doraźnej pomocy dla pracowników umysłowych, od dnia rozpoczęcia wypłat ustawowych świadczeń, będą traktowane jako pożyczki udzielone Funduszowi Bezrobocia, o ile wpłaty te nie zostały przewidziane w budżecie na rok 1925.

Stan obecny.

Z pośród zmian, jakie półtoraroczne doświadczenie nakazało wprowadzić do ustawodawstwa Funduszu Bezrobocia, najważniejszą jest, niewątpliwie, Ustawa z dnia 28 października 1925 roku o zmianie niektórych przepisów Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku ogłoszona w Dzienniku Ustaw R.P. Nr. 120/25, poz. 863. Wypełniła ona dotkliwą lukę w ustawodawstwie Rzeczypospolitej, obejmując obowiązkiem zabezpieczenia pracowników umysłowych.

Kategorje pracowników umysłowych, podlegających temu obowiązkowi, wyszczególnione zostały w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 stycznia 1926 roku (Dz. Ust. R. P. № 1. poz. 12),

W myśl Ustawy z dnia 28 października 1925 roku obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia podlegają pracownicy umysłowi, których wynagrodzenie wynosi do 500 złotych miesięcznie.

W przeciwieństwie do zasad ustanowionych przy zabezpieczaniu od bezrobocia robotników Skarb Państwa nie bierze czynnego udziału w akcji zabezpieczenia pracowników umysłowych, t. zn., nie dopłaca do wkładek zakładów pracy.

To postanowienie Ustawy wpłynęło na znaczne opóźnienie faktycznego rozpoczęcia akcji zasiłkowej dla pracowników umysłowych, gdyż koniecznem było uprzednie zgromadzenie funduszów przeznaczonych na wypłaty zasiłków.

Prawo pracowników umysłowych do pobierania zasiłków zaczyna się i kończy w tych sa-

mych terminach, jakie ustanawiane są dla robotników fizycznych; w tych jednakże wypadkach, gdy pracownik umysłowy przy rozwiązaniu stosunku najmu pracy bez wypowiedzenia otrzymał odszkodowanie, prawo do pobierania zasiłków na wypadek bezrobocia zaczyna się najwcześniej od dnia następującego po ukończeniu okresu, za który otrzymał odszkodowanie.

Na skutek zabezpieczenia pracowników umysłowych nastąpiły zmiany w składzie osobowym Zarządu Głównego: liczba przedstawicieli pracodawców powiększona została do 5-ciu, a nadto powołano 2-ch przedstawicieli pracowników umysłowych.

Na piątego przedstawiciela pracodawców powołano p. Marjana Krauzego, Radcę Górniczego z Katowic, w charakterze przedstawiciela przemysłu śląskiego. Na przedstawicieli zaś pracowników umysłowych powołano pp. profesora Henryka Rygiera i Redaktora Sławomira Dabulewicza.

Ustawa z dnia 28 października 1925 roku włożyła na Zarząd Główny obowiązek powołania specjalnej Komisji do spraw zabezpieczenia pracowników umysłowych, mającej za zadanie opracowanie wszelkich wniosków, dotyczących zabezpieczenia pracowników umysłowych. W skład tej Komisji wchodzi Przewodniczący Zarządu Głównego, 2-ch przedstawicieli pracowników umysłowych, przedstawiciel pracodawców, przedstawiciel samorządu miejskiego i jeden z przedstawicieli Rządu, obecnych w gronie członków Zarządu Głównego.

W Zarządach Obwodowych F. B. skład osobowy został również powiększony o jednego przedstawiciela pracowników umysłowych.

Do kompletów orzekających Obwodowej Komisji Odwoławczej powołany zostaje w wypadku rozważania odwołania pracownika umysłowego, zamiast przedstawiciela robotników — przedstawiciel pracowników umysłowych.

Prawo zawieszania przepisu, dotyczącego obowiązku pozostawania zabezpieczonego w stosunku najmu pracy przez 20 tygodni w 12 miesiącach przed dniem zgłoszenia rozwiązania tego stosunku oraz terminu zgłoszenia prawa do świadczeń w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy, przysługuje Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w stosunku do pracowników umysłowych w ciągu dwuch lat od wejścia w życie Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku.

Na terenie Województwa Śląskiego Ustawa z dnia 28 października 1925 roku utrzymała w mocy te postanowienia ustaw i rozporządzeń niemieckich, które mają zastosowanie względem pracowników umysłowych, niepodlegających obowiązkowi zabezpieczenia na mocy ustawy polskiej.

W stosunku do pracowników umysłowych częściowo bezrobotnych lub sezonowych ustawa nie przewiduje zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Pozatem przepisy Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku zostały z bardzo nielicznemi zmianami zastosowane do pracowników umysłowych.

Ustawa z dnia 28 października 1925 roku weszła w życie dnia 3 stycznia 1926 roku, to jest w miesiąc po jej ogłoszeniu. Przeprowadzenie zabezpieczenia pracowników umysłowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nastąpiło w ciągu 4 miesięcy od dnia wejścia tej ustawy w życie, to jest do dnia 3 maja 1926 roku.

Zabezpieczenie pracowników umysłowych nie ma charakteru stałego. Art. 18 Ustawy z dnia 28 października 1925 roku głosi, *iż w stosunku do pracowników umysłowych* zarówno Ustawa z dnia 18 lipca 1924 roku, jak i Ustawa nowelizująca tracą moc obowiązującą po upływie 2-ch lat od dnia ogłoszenia, przyczem Rada Ministrów władna jest w stosunku do pracowników umysłowych przedłużyć moc obowiązującą tych ustaw jeszcze na rok.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 lutego 1926 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 18, poz. 113 z dnia 24 lutego 1926 roku) ustala obowiązek zabezpieczenia pracowników umysłowych, t. j. wpłacania wkładek przez zakłady pracy od dnia 24 lutego 1926 roku.

Akcja zasiłkowa dla pracowników umysłowych rozpoczęta została dnia 12 maja 1926 roku.

* * *

Następną z ważniejszych zmian organizacyjnych Funduszu Bezrobocia było zmniejszenie liczby Zarządów Obwodowych Funduszu Bezrobocia przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej na wniosek Zarządu Głównego F. B.

Dokonanie tej reorganizacji umożliwił art. 18 Ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. Ust. R. P. Nr. 129/25 poz. 918). Upoważnił on Ministra Pracy i Opieki Społecznej do rozciągnięcia działalności Zarządów Obwodowych F. B. na obszar kilku Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy.

Z liczby 52 Zarządów Obwodowych, które istniały w końcu 1925 r., pozostało na dzień 1 lipca 1926 r.—30. Zmniejszenie liczby obwodów nie utrudniało w żadnym stopniu otrzymywania zasiłków, gdyż tereny należące poprzednio do zlikwidowanych Zarządów Obwodowych zostały objęte przez odpowiednie instytucje zastępcze. Natomiast likwidacja Zarz. Obw. na terenach mało uprzemysłowionych zmniejszyła koszty administracyjne F. B., szczególnie w wydatkach osobowych.

Poniższy wykaz obejmuje terminy likwidacji poszczególnych Zarz. Obw. oraz tereny połączonych obwodów; stan na 1. VIII. 1926 r.

Zarządy Obwodowe, do których przyłączono szereg Zarz. zlikwid.	Zarządy Obwodowe zlikwidowane	Data likwidacji
Białystok	Grodno	23. III. 26
Bielsk	Cieszyn	14. V. „
Bydgoszcz	Inowrocław	25. III. „
Drohobycz	Krosno	31. III. „
Katowice	Pszczyna	28. IV. „
Kraków	Nowy Sącz	12. IV. „
Lublin	Siedlce	27. III. „
Lwów	Przemyśl	31. III. „
Łódź	Piotrków	20. III. „
Ostrów	Leszno	27. III. „
Poznań	Gniezno	30. III. „
	Kościan	31. III. „
	Szamotuły	29. III. „
Radom	Ostrowiec	27. III. „
Stanisławów	Tarnopol	12. VII. „
Tczew	Kościerzyna	27. III. „
	Starograd	27. III. „
Świętochłowice	Tarnowskie Góry	29. IV. „
	Lubliniec	28. IV. „
Toruń	Grudziądz	27. III. „
Warszawa (Ziemski Z. O.)	Ciechanów	30. III. „
	Żyrardów	26. III. „

* * *

Nagły wzrost bezrobocia, który zaznaczył się już w końcu 1925 roku osiągnął największe napięcie w lutym 1926 roku. W miesiącu tym przeciętna ilość bezrobotnych poszukujących pracy wyrażała się liczbą 305,732 (w okresie 6—13 luty—308,718); w tej liczbie pobierających zasiłki i zapomogi 168.028 bezrobotnych. Zasiłki ustawowe pobrało 72.317, zapomogi doraźne: 90.527 bezrobotnych robotników oraz 6184 pracowników umysłowych.

Prowadzona w roku 1925 przez Fundusz Bezrobocia państwowa akcja pomocy doraźnej dla bezrobotnych została rozszerzona i objęła, poza bezrobotnymi którzy wyczerpali zasiłki ustawowe, również:

a) b. robotników Polskiego Monopolu Tytuniowego,
b) b. robotników niektórych zakładów wojskowych,
c) częściowo bezrobotnych i czasowo zwolnionych od pracy hutników na Górnym Śląsku,
d) zdemobilizowanych i stale urlopowanych żołnierzy.

Równocześnie z akcją ustawową prowadzi Fundusz Bezrobocia w dalszym ciągu akcję doraźną dla bezrobotnych pracowników umysłowych, którzy nie mają uprawnień do otrzymywania zasiłków ustawowych

* * *

Odprężenie, jakie nastąpiło w przemyśle w połowie 1926 roku, poważnie wpłynęło na zmniejszenie bezrobocia.

Zestawienie poniższe charakteryzuje cyfrowo zaszłe w omawianym okresie zmiany.

W okresie:	bezrob. robot. poszuk. pracy: (wg. danych P. U. P. P.)	otrzymujących świadczenia: (wg. statystyki F. B.)
3—10/VII	238 500	121.888
25/IX—2/X	181.411	88.516
31/X—6/XI	165.708	79.669

BILANS FUNDUSZU BEZ

STAN CZYNNY		Zł.	gr.
1. Kasa: a) gotówka w Kasie Dyrekcji . . .	16.062,10		
b) „ w Kasach Obw. Biur . .	136.217,37	152.279	47
2. P. K. O. a) Dyrekcja F. B.	798.705,95		
b) Obwodowe Biura	175.890,82	974.596	77
3. Bank Gosp. Kraj. w Obw. Biurach. . . .		216.998	50
4. Banki inne w Obw. Biurach (Bank Polski i jego zastępstwa)		443.646	49
5. Zakłady Pracy: należn. za wkładki i kary . . .		608.178	57
6. Awanse: a) w Dyrekcji F. B.	863,99		
b) w Obwodowych Biurach . . .	1.855,66	2.719	65
7. Sumy Przechodnie: pozostałości debetowe . .		444.787	70
8. Ekspozytury Obw. Biur. (Oświęcim-Chrzanów) . .		8.214	—
9. Gminy: pozostałości w gminach		342.801	05
10. Instytucje Społeczne: pozostałości		9.782	88
11. Ruchomości: a) Dyr. F. B.	11.082,80		
b) Obwod. Biur	6.329,92	17.412	72
12. Akcja Doraźna na zasadzie artyk. 43 Ustawy z dn. 18.VII.24 r.		4.447.851	82
13. Akcja Doraźna dla bezrob. pracown. umysł. . .		14.760	—
14. Niedobór za 1924 rok		3.191.795	59
		10.875.825	21

Główny Księgowy:
(—) *K. Balicki*

Naczelnik Wydziału Finansowego:
(—) *K. Rożnowski.*

ROBOCIA ZA ROK 1924.

STAN BIERNY		Zł.	gr.
1. Ministerstwo Skarbu:			
a) wpłaty na bezrob. robotn. . . .	9.863.452,68		
b) wpłaty na prac. umysłowych . . .	500.000.—	10.363.452	68
2. Zakłady Pracy: nadpłacone wkładki . .		3.466	57
3. Awanse		100	—
4. Gminy: pozostałości kredytowe . . .		102.931	13
5. Sumy Przechodnie: pozostałości kredytowe .		401.174	—
6. Obwodowe Biura F. B.		4.700	83
		10.875.825	21

Dyrektor Funduszu Bezrobocia:
(—) *B. Nakoniecznikoff.*

RACHUNEK WYDATKÓW

WYDATKI		Zł.	gr.
1. Świadczenia Ustawowe:			
a) zasiłki bezrob. robotnikom . . .	6.392.909,02		
b) koszty przejazdu bezrobotnych . . .	711,92	6.393.620	94
2. Koszty administracyjne Zarządu Głównego, Dyrekcji F. B., Zarz. Obwod., Obwod. Biur, Komisyj odwoław., Gmin i Instytucyj Społecznych i P. U. P. P. . ..		368.053	19
3. Procenty i prowizje zapłacone przez Dyrekcję F. B. Pocztowej Kasie Oszczędności		11.360	04
		6.773.034	17

Główny Księgowy:
(—) *K. Balicki.*

Naczelnik Wydziału Finansowego:
(—) *K. Rożnowski.*

I WPŁYWÓW ZA 1924 R.

WPŁYWY		Zł.	gr.
1. Wkładki na F. B.:			
a) wkładki Zakładów Pracy	2.385.366,64		
b) dopłata Skarbu Państwa	1.192.683,32	3.578.049	96
2. Kary na F. B. za zwłokę w płaceniu wkładek . . .		891	15
3. Dary na F. B. różnych osób		175	—
4. Procenty i prowizje (odsetki bankowe)		2.122	47
5. Niedobór za 1924 rok		3.191.795	59
		6.773.034	17

Dyrektor Funduszu Bezrobocia:

(—) *B. Nakoniecznikoff.*

Objaśnienia do Bilansu za 1924 rok.

poz. 1.	*Kasa.*		
	a) Kasa w Dyrekcji F. B. (pobory, zapłacone 31.XII. za styczeń 1925 r.) . .	16.062,10	
	b) Kasa w 39 Obwod. Biurach	136.217,37	152.279,47
poz. 2.	*Banki.*		
	P. K. O.		
	a) Dyrekcja F. B.	798.705,95	
	b) 5 Obwodowych Biur	175.890,82	974.596,77
poz. 3.	*Bank Gospodarstwa Krajowego.*		
	7 Obwodowych Biur		216.998,50
poz. 4.	*Banki inne.*		
	Bank Polski: 8 Obwod. Biur	405.199,50	
	Różne Instytucje Finansowe: (zastępstwa Banku Polskiego) 5 Obwodowych Biur . .	38.446,99	443.646,49
poz. 5.	*Zakłady Pracy.*		
	Pozostałości debetowe Zakładów Pracy (ustawowo wkładki za grudzień są wpłacane do 20. I. następ. roku) w 39-ciu Obwodowych Biurach w/g zestawienia		608.178,57
poz. 6.	*Awanse.*		
	Pozostałości debetowe czasowych awansów na koszty podróży:		
	w Dyrekcji F. B.	863.99	
	w 11 Obwodowych Biurach	1.855.66	2.719,65
poz. 7.	*Sumy przechodnie.*		
	Pozostałości debetowe:		
	Sumy w drodze	339.249,54	
	Niewyjaśnione wkładki	59.284,30	
	Różne (Kasa Chorych, podatek dochodowy, sprawy sądowe i inne)	46.253.86	444.787,70
poz. 8.	*Ekspozytury Obw. Biur.*		
	Zaliczki Ekspozyturze Obwodowego Biura w Oświęcimiu na wypłaty zasiłków bezrobotnym		8.214,—
poz. 9.	*Gminy.*		
	Zaliczki Gminom jako Instytucjom Zastępczym w 13 Obwod. Biurach na wypłaty zasiłków bezrobotnym		342.801,05
poz. 10.	*Instytucje Społeczne.*		
	Zaliczki Instytucjom Społecznym jako Instytucjom Zastępczym w 3-ch Obwod. Biurach na wypłaty zasiłków bezrobotnym		9.782,88
poz. 11.	*Inwentarz ruchomy.*		
	Ruchomości Dyrekcji	11.082,80	
	Ruchomości Obwodowych Biur	6.329,92	17.412,72
poz. 12.	*Akcja Doraźna.*		
	Na zasadzie art. 43 Ustawy z dn. 18. VII. 1924 r. (patrz zał. r. 1925.)		4.447.851,82

poz. 13.	*Akcja dla bezrobotnych prac. umysł.*		
	Wypłacone zasiłki		14.760,—
poz. 14.	*Niedobór za 1924 rok.*		
	Zaliczki Skarbu Państwa.		3.191.795,59
			10.875.825,21

Stan Bierny.

poz. 1.	*M-stwo Skarbu.*		
	Za wpłaty Ministerstwa Skarbu na Akcję doraźną i Ustawową	11.056.136,—	
	Za wpłatę na Doraźną Akcję dla bezrob. prac. umysłowych	500.000,—	
		11.556.136,—	
	Za należne od M-stwa Skarbu 50% wkładek zakładów pracy	1.192.683,32	10.363.452,68
poz. 2.	*Zakłady Pracy.*		
	Nadpłacone wkładki przez Zakłady Pracy w 5-ciu Obw. Biur.		3.466,57
poz. 3.	*Awanse.*		
	Pozostałość kredytowa		100,—
poz. 4.	*Gminy.*		
	Pozostałości kredytowe		102.931,13
poz. 5.	*Sumy przechodnie.*		
	Salda kredytowe:		
	Prowizja niezapłacona Instytucjom Zastępczym . . .	237.973,73	
	Sumy w drodze	47.000,—	
	Niewyjaśnione wkładki	100.825,36	
	Należności z roku 1924 pokryte w r. 1925-ym . . .	15.374,91	401.174,—
poz. 6.	*Obwodowe Biura.*		
	Pozostałość wpłaconych wkładek nie należących do Obwowych Biur		4.700,83
			10.875.825,21

Rachunek wpływów i wydatków.

Wydatki:

poz. 1.	*Świadczenia ustawowe.*		
	Zasiłki bezrobotnym		
	Za wypłatę zasiłków stosownie do Ustawy z dn. 18. VII. 24 r. w/g zestawienia		6.392.909,02
poz. 2.	*Koszty przejazdów bezrobotnych.*		
	Koszty przejazdów bezrobotnych do miejsc otrzymania pracy w/g zestawienia		711,92
poz. 3.	*Wydatki.*		
	Koszty Administracyjne:		
	Koszty Admin. Zarządu Głównego		4.435,79
	Koszty Administracyjne Dyrekcji:		
	Uposażenie	55.281,04	
	Inne wydatki osobowe	7.822,52	

(*c. d. na str. 33*).

1924-ty rok.

№ porządk.	ZARZĄDY OBWOD. F. B.	Zasiłki ustawowe		Koszty przejazd. bezrob. do miejsc otrz. pracy		Akcja doraźnej pomocy dla bezrobotn. pracow umysłowych		Wkładki na F. B. zadeklarowane		Kary na F. B.	
		Winien		Winien		Winien		Ma		Ma	
		Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1	Warszawa	23.669	32	—	—	14.500	—	239.181	19	19	59
2	Białystok	106.976	67	—	—	—	—	17.588	89	545	51
3	Kielce	—	—	—	—	—	—	8.518	92	—	—
4	Częstochowa	189.435	60	134	40	—	—	95.081	22	—	—
5	Ostrowiec	57.648	44	—	—	—	—	10.886	42	—	—
6	Radom	8.299	53	—	—	—	—	8.461	53	—	—
7	Kraków	852	22	—	—	260	—	21.405	44	57	06
8	Lublin	136	89	4	54	—	—	15.282	43	—	—
9	Lwów	9.218	65	—	—	—	—	22.972	77	—	—
10	Drohobycz	89.374	87	—	—	—	—	77.660	72	—	—
11	Łódź	2.766.894	03	—	—	—	—	484.681	—	—	—
12	Poznań	484	63	11	20	—	—	59.876	65	—	—
13	Inowrocław	42	50	—	—	—	—	31.864	76	30	—
14	Bydgoszcz	1.415	69	1	36	—	—	24.668	85	—	—
15	Katowice	810.291	46	—	—	—	—	321.737	06	—	—
16	Pszczyna	13.888	89	2	—	—	—	46.229	72	—	—
17	Lubliniec	25.370	25	—	—	—	—	5.400	69	—	—
18	Rybnik	597.102	37	553	70	—	—	53.552	44	—	—
19	Cieszyn	5.876	81	—	—	—	—	9.757	68	—	—
20	Bielsko	989	37	—	—	—	—	56.020	34	—	—
21	Swiętochłowice	646.761	37	—	—	—	—	365.769	91	—	—
22	Tarnowskie Góry	102.772	99	—	—	—	—	22.468	08	—	—
23	Sosnowiec	820.097	23	—	—	—	—	265.486	38	3	—
24	Ostrów Poznański	1.500	39	—	—	—	—	8.846	03	—	—
25	Zyrardów	915	98	—	—	—	—	18.921	24	1	60
26	Włocławek	6.529	15	—	—	—	—	18.279	71	221	78
27	Wilno	589	42	—	—	—	—	8.457	95	—	—
28	Piotrków	26.385	60	—	—	—	—	9.470	09	—	—
29	Kalisz	1.343	71	—	—	—	—	3.114	73	—	—
30	Gniezno	125	11	—	—	—	—	3.412	13	—	—
31	Nowy Sącz	—	—	—	—	—	—	174	93	—	23
32	Toruń	—	—	—	—	—	—	3.876	33	1	38
33	Grudziądz	14	77	—	—	—	—	2.910	77	—	—
34	Krosno	5.800	22	—	—	—	—	3.398	51	—	—
35	Płock	—	—	—	—	—	—	2.240	12	11	—
36	Ciechanów	—	—	—	—	—	—	1.922	08	—	—
37	Oświęcim	71.459	40	—	—	—	—	30.496	24	—	—
38	Nakło	—	—	—	—	—	—	4.734	17	—	—
39	Kępno	645	49	4	72	—	—	558	52	—	—
		6.392.909	02	711	92	14.760	—	2.385.366	64	891	15

Wkładki, kary i dary wpłacone w r. 1924:

Październik	155.490,36
Listopad	795.831,54
Grudzień	830.223,89
Razem	1.781.545,79

Wykaz wkładek zadeklarowanych w r. 1924:

Październik	54.842,79
Listopad	774.351,57
Grudzień	1.556.172,28
Razem	2.385.366,64

		Pomieszczenie	1.176,88	
		Wydatki biurowe	7.838,79	
		Koszty podróży (inspekcja)	10.061,88	82.181,11
		Koszty administr. Zarządów Obwod.		20.857,89
		Koszty administr. Obwodowych Biur		
		Uposażenie i inne wydatki osobowe	74.991,70	
		Pomieszczenie	6.059,60	
		Wydatki biurowe	35.979,93	
		Koszty podróży	7.287,38	124.318,61
		Koszty administracyjne Komisyj Odwoławczych . . .		278,29
		Prowizja za wypłatę zasiłków gminom i Inst. Społecznym .		92.893,33
		Zwrot kosztów administracyjnych P. U. P. P. (rejestracja kontrola i ewidencja bezrobotnych)		43.088,17
poz.	4.	*Procenty i prowizje.*		
		Za opłatę manipulacyjną i prowizję P. K. O. w Dyrekcji F. B.		11.360.04
				6.773.034,17

Wpływy.

poz.	1.	Wkładki Zakładów Pracy stosownie do art. 7. Ustawy z dn. 18. VII. 24 r. w/g zestawienia	2.385.466,64	
		50% dopłata Skarbu Państwa, stosownie do art. 8 Ustawy z dn. 18.VII.24 r.	1.192.683.32	3.578.049,96
poz.	2.	*Kary na Fundusz Bezrobocia.*		
		Kary Zakładów Pracy, stosownie do art. 34 i 36 Ustawy z dn. 18.VII.24 r.		891,15
poz.	3.	*Dary na Fundusz Bezrobocia.*		
		Dary różnych osób		175,—
poz.	4.	*Procenty i prowizje.*		
		Procenty od kapitałów w 15 Obwod. Biurach . . .		2.122,47
poz.	5.	*Niedobór za 1924 rok.*		
		Zaliczki Skarbu Państwa		3.191.795,59
				6.773.034,17

PROTOKUŁ

Komisji Rewizyjnej Funduszu Bezrobocia.

Komisja Rewizyjna w składzie pp. Naczelnika Wydziału Opieki Społecznej Magistratu m. st. Warszawy—A. Dobraczyńskiego, Prezesa Rady Okr. Zjedn. Zaw. Polsk.—E. Bernatowicza, V. Dyrektora Departamentu Obrotu Pieniężnego M-stwa Skarbu — S. Lipińskiego, Dyrektora Akc. Tow. Bawełny „Wola" — L. Marzyńskiego, b. V. Prezesa Zarządu Kasy Chorych — J. Żerkowskiego przy współudziale ekspertów p. Józefa Abłamowicza i p. L. Muszyńskiego dokonała w czasie od 22 kwietnia 1925 r. do 27 maja 1925 roku sprawdzenia przedstawionego jej stanu rachunków Funduszu Bezrobocia na 31.XII.24 r. z księgami i dowodami znajdującemi się w Dyrekcji Funduszu Bezrobocia jak również w kilku obwodach i stwierdziła co następuje:

Stosownie do przepisów Rachunkowo-Kasowych Funduszu Bezrobocia, wydanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Prezesem Najwyższej Izby Kontroli (Monitor Polski Nr. 12 z dn. 16.I.1925 r. poz. 56), Buchalterja Dyrekcji Funduszu Bezrobocia i Obwodowych Biur prowadzona jest systemem podwójnym na podstawie decentralizacji buchalterji, to znaczy, iż buchalterję każdego Obwodu prowadzi się samodzielnie, a wszystkie dowody księgowania pozostają na miejscu. Zasadniczo buchalterja Dyrekcji Funduszu Bezrobocia jest tą samą, co i w Obwodowych Biurach z tą różnicą, że wg. § 35 Przepisów, Obwodowe Biura przesyłają bilanse dekadowe i miesięczne brutto wraz

z aneksami (wyciągi z rachunków), które to bilanse sporządzane są na podstawie Księgi Głównej Obwodowego Biura i po sprawdzeniu w Dyrekcji, kwalifikują się do zaksięgowania w Księdze „Stan rachunków Obwodowego Biura F. B.". Oprócz „łącznika" Obwodowych Biur z Dyrekcją, to jest miesięcznych bilansów brutto, prowadzone są jeszcze rachunki Dyrekcji Funduszu Bezrobocia w Obwodowych Biurach i odwrotnie, rachunki Obwodowych Biur F. B. poszczególnie w Dyrekcji. Stan Rachunków Funduszu Bezrobocia po dzień 31 grudnia 1924 roku przedstawia się jak następuje:

Przychody Funduszu Bezrobocia stanowią następujące kwoty:

Wpłata zaliczkowa Skarbu Państwa	Zł.	11.056.136,—
Wpłata Skarbu Państwa na doraźną pomoc dla bezrobotnych pracowników umysłowych	„	500.000,—
Wkładki 2°/o od zarobków robotników, stosownie do Ustawy z dnia 18. VII. 1924 r. wpłacone przez 5.247 zakładów pracy za 537.535 ubezpieczonych robotników .	„	2.390.067,47
Kary za przeterminowanie wpłat wkładek zakł. pracy uiszczone przez te zakłady .	„	891,15
Dary różnych osób	„	175,—
Razem.	Zł.	13.947.269,62

Wydatki Funduszu Bezrobocia za rok 1924 były nast.:

Świadczenia Bezrobotnym:

Zasiłki bezrobotnym wypłacone przez Obwodowe Biura F. B. (około 77.000 osób tygodniowo przy przeciętnym zasiłku Zł. 1,30 dziennie) na podstawie Ustawy z dn. 18. VII. 24 r. wyniosły kwotę (aneks Nr. 23)	Zł.	6.392.909,02
Koszty przejazdu bezrobotnego do miejsca otrzymania pracy wyniosły kwotę (aneks Nr. 23).	„	711,92
Zasiłki, wypłacone z tytułu t. zw. akcji doraźnej t. j. akcji *do czasu wejścia w życie Ustawy* z dn. 18. VII. 24 r. wypłacane w *Województwach: Warszawskiem* (Włocławek). *Łódzkiem:* (Łódź, Zgierz, Pabjanice, Tomaszów Mazow., Zduńska Wola, Ruda Pabjanicka i Piotrków), *Kieleckiem:* (Zawiercie, Sosnowiec, Będzin, Dąbrowa Górnicza, Częstochowa, Ostrowiec i powiaty: Będziński, Olkuski, Częstochowski, Iłżecki), *Krakowskiem:* (Chrzanów). *Lwowskiem:* (Drohobycz, Borysław) i miastach: *Warszawa i Białymstoku* wyniosły (aneks Nr. 15) 53.988 bezrobotnym przy przeciętnym zasiłku Zł. 1.30.	„	4.310.622,10
	Zł.	10.704.243,04
Zasiłki wypłacone z tytułu *akcji doraźnej dla bezrobotnych pracowników umysłowych* wypłacono tylko w Warszawie 319 osobom i w Krakowie 21 (aneks Nr. 14, wypłaty zaczęte 22. XII. 24 r.)	„	14.760,—
	Zł.	10.719.003,04

Wydatki administracyjne:

Koszty Administracyjne Zarządu Głównego (wynagrodzenie przewodniczącego i marki obecności za posiedzenia członków Zarządu Główn.) wyniosły kwotę (aneks Nr. 18).	Zł.	4.435,79
Koszty Administracyjne Dyrekcji łącznie z Komisją Organizacyjną, (personel, koszty podróży, materjały piśmienne, druki i t. p. wyniosły kwotę (aneks Nr. 17) . .	„	82.181,11
Koszty Administracyjne Zarządów Obwodowych (wynagrodzenie przewodniczących, marki obecności członków Zarządu Obwodowego i koszty podróży) wyniosły kwotę (aneks Nr. 21)	„	20.857,89
Koszty Administracyjne Obwodowych biur (personel, koszty podróży, materjały piśmienne, druki i t. p.) wyniosły kwotę (aneks Nr. 20)	„	124.318,61
Koszty Administracyjne Komisyj Odwoławczych (aneks Nr. 24)	„	278,29
Koszty Administracyjne Gmin i Instyt. Społ. wykonywujących czynności zastępcze za Obw. Biura w zakresie wypłaty zasiłków, czyli prowizje wyniosły kwotę (aneks Nr. 23).	„	92.893,33
Koszty Administracyjne Państwowego Urzędu Pośr. Pracy czyli zwrot części kosztów Państw. Urz. Pośr. Pr. (przydzielony personel, lokal i t. p.) wyniosły kwotę (aneks Nr. 19).	„	43.088,17
Koszty procentów i prowizji wypłacone i otrzymane od Banków wyniosły kwotę (aneks Nr. 16)	„	9.237,57
Koszty Samorządów z tytułu akcji doraźnej	„	92.133,17
Koszty Państw. Urzędu Pośredn. Pracy z tytułu akcji doraźnej	„	28.984,57
	Zł.	498.408,50
Czyli ogółem wydatki wynoszą	Zł.	11.217.411,54

zaś pozostałe salda *w Kasie, Bankach, Zakładach Pracy w sumach przechodnich i t.p.* (aneks r-k Rozchodów i Przychodów) . . . . „ 2.729.858,08

Zł. 13.947.269,62

Wszystkie wyżej przytoczone liczby zgodne są z księgami, prowadzonemi w Dyrekcj i Funduszu Bezrobocia.

Stosunek procentowy kosztów administracyjnych Zł. 498.408,50 do wydanych zasiłków z tytułu akcji doraźnej Zł. 4.310.622,10 z akcji ustawowej Zł. 6.393.620,94 i akcji dla doraźnej pracowników umysłowych Zł. 14.760.— Razem Zł. 10.719.003,04 (podział kosztów administracyjnych nie da się przeprowadzić) wynosi . . . . 4.65%.
zaś w stosunku do wpływów Zł. 13.947.269,62. . . . . 3.57%.

Z zestawienie sum preliminowanych i wydatkowanych w 1924 roku wynika co następuje:

Preliminowano na koszta administracyjne Dyrekcji	Zł.	184.797,12
Wydatkowano „ „ „ „	„	82.181,11
Różnica	Zł.	102.616,01
Preliminowano na koszty administracyjne Obwodowych Biur Funduszu Bezrobocia	Zł.	225.833,—
Wydatkowano	„	124,318,61
Różnica	Zł.	101.514,39
Wydatkowano na koszty administr. Zarz. Główn. F. B.	Zł.	4.435,79
Preliminowano „ „ „ „ „ „	„	4.000,—
Różnica	Zł.	435,79
Preliminowano na koszty administracyjne Zarządów Obwodowych F. B. . .	Zł.	22.165,—
Wydatkowano „ „ „ „ „ „ . .	„	20.857,89
Różnica	Zł.	1.307,11
Preliminowano na koszty administracyjne Gmin i Instytucyj Społecznych (prowizje), koszty administracyjne P.U.P.P. i koszty administracyjne Komisyj Odwoławczych .	Zł.	435.000,—
Wydatkowano (92.893,33+43.088,17+278,29)	„	136.259,79
Różnica	Zł.	2 98.740,21

Czyli wydatkowano mniej niż preliminowano:

Koszty administracyjne Dyrekcji	Zł.	102.616,01		
„ „ Obwodowych Biur		101.514,39		
„ „ Zarz. Obw.		1.307,11		
„ „ Gmin i Instyt. Społ., P.U.P.P. i Kom. Odw.		298.740,21	Zł.	504.177,72
Wydatkowano więcej niż preliminowano:				
Koszta administracyjne Zarz. Głównego			„	435,79
Ogółem mniej wydatkowano niż preliminowano			Zł.	503.741,93

Wobec tego procentowy stosunek sumy wydatkowanej (368.053,19) do sumy preliminowanej (871.795,12) stanowi 42,2%.

Komisja Rewizyjna stwierdza z uznaniem ogrom pracy, dokonanej przez Zarząd Główny i Dyrekcję Funduszu Bezrobocia przy zorganizowaniu tak wielkiej instytucji ze szczególnem zwróceniem uwagi na oszczędną gospodarkę Dyrekcji, co uwidoczniło się w niskich procentowych stosunkach rzeczywistych kosztów administracyjnych, zarówno do sumy preliminowanej na ten cel, jak do ogólnej sumy rzeczywistych wydatków, względnie do dochodów Funduszu Bezrobocia.

Wobec powyższego Komisja Rewizyjna Funduszu Bezrobocia postanowiła przedstawić Panu Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej i Zarządowi Głównemu Funduszu Bezrobocia zamknięcie rachunków Funduszu Bezrobocia za rok 1924 do zatwierdzenia.

Przewodniczący Kom. Rew. F. B.
(—) *A. Dobraczyński.*

Członkowie: (—) *E. Bernatowicz, L. Marzyński, J. Żerkowski, St. Lipiński.*

Sekretarz *K. Kamiński.*

BILANS FUNDUSZU BEZ

STAN CZYNNY		Zł.	gr.
1. Kasa: a) gotówka w Kasie Dyrekcji . . .	25.088,37		
b) „ w Kasach Obwod. Biur . .	11.996,41	37.084	78
2. Banki: rachunki bieżące:			
a) Dyrekcji F. B.	83.107,01		
b) Zarządów Obw. F. B.	782.312,68	865.419	69
3. Zakłady Pracy:			
należność za niepokryte wkładki i kary .		2.077.165	87
4. Ruchomości biurowe		75.302	35
5. Sumy Przechodnie:			
salda debetowe		251.847	84
6. Akcja Doraźna:			
na zasadzie art. 43 Ustawy z dnia 18. VII. 24 r.		4.435.155	39
7. Akcja Doraźna dla bezr. prac. umysłow.:		3.000	—
8. Niedobór za 1924 r.		3.191.795	59
9. Niedobór za 1925 r.		4.268.882	28
		15.205.653	79

Główny Księgowy:
(—) *K. Balicki.*

Naczelnik Wydziału Finansowego:
(—) *K. Rożnowski.*

ROBOCIA za rok 1925-ty.

STAN BIERNY	Zł.	gr.
1. Ministerstwo Skarbu:		
zadłużenie w Skarbie Państwa	14.983.370	23
2. Instytucje Zastępcze	97.398	33
3: Sumy Przechodnie:		
salda kredytowe	124.885	23
	15.205.653	79

Dyrektor Funduszu Bezrobocia:
(—) *Z. Kmita.*

RACHUNEK WYDATKÓW

WYDATKI		Zł.	gr.
1. Świadczenia ustawowe:			
a) zasiłki dla bezrobotnych robotników	23.169.140,70		
b) koszty przejazdów bezrobotnych do miejsc otrzymania pracy	5.187,22	23.174.327	92
2. Koszty administracyjne:			
(łącznie z wydatkami Doraźn Akc Państw.) .		3.150.394	—
		26.324.721	92

Główny Księgowy:
(—) K. Balicki.

Naczelnik Wydziału Finansowego:
(—) K. Rożnowski.

i WPŁYWÓW za 1925 rok.

WPŁYWY		Zł.	gr.
1. Wkładki na Fundusz Bezrobocia:			
a) wkładki ubezpiecz. Zakład. Pracy . .	13.790,514.52		
b) ustawowa 50% dopłata Skarbu Państwa .	6.895.257.26	20.685.771	78
2. Kary Zakł. Pracy za zwłokę w płaceniu wkładek .		419 908	65
3. Dary na Fundusz Bezrobocia		3.522	42
4. Odsetki bankowe od kapitałów		16.861	07
5. Prowizje:			
a) za prowadzenie Doraźnej Akcji Państwowej dla bezrobotnych robotników . . .	906.491,22		
b) za prowadzenie Doraźnej Akcji Państwowej dla pracowników umysłowych . . .	23.284,50	929.775	72
Niedobór		4.268.882	28
		26.324.721	92

Dyrektor Funduszu Bezrobocia:
(—) Z. Kmita.

Bilans brutto Funduszu Bezrobocia.

za rok 1925.

NAZWA RACHUNKU	Bilans otwarcia				Obroty od 1/I. do 31/XII.1925 r.			
	Winien		Ma		Winien		Ma	
	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł	gr.	Zł	gr.
R-k Kasa Dyrekcji	16.062	10	—	—	755.069	63	746 043	36
„ Kasy Obw. Biur	136.217	37	—	—	18.899.609	71	19 023.830	67
„ P. K. O.	974.596	77	—	—	14.128.535	63	15.042.465	36
„ Bank Gosp. Kraj.	216.998	50	—	—	31.535.956	61	31.736.194	11
„ Banki inne	443.646	49	—	—	4.487.454	80	4.925.422	32
„ Banki w Obw. Biur.	—	—	—	—	49.115.625	85	48.333.313	17
„ Fundusz Bezrob.	—	—	10.363.452	68	42.333.627	26	54.009.153	15
„ M-stwo Skarbu	—	—	—	—	27.119.082	45	42.102.452	68
„ Koszty Adm. Dyrek.	—	—	—	—	675.411	59	89 300	65
„ „ Adm. Z. Gł.	—	—	—	—	16.785	88	22	36
„ „ „ Zarz. Obw.	—	—	—	—	149.333	21	13.699	18
„ „ „ Obw. Biur.	—	—	—	—	1.390.501	17	184.200	43
„ „ „ Komis. Odw.	—	—	—	—	31.640	16	1.901	51
„ „ „ Gmin. i Inst. Zastępczych	—	—	—	—	873.980	52	99.094	34
„ „ „ P. U. P. P.	—	—	—	—	486.720	66	85.760	72
„ „ Dor. Pom. dla bezr. prac. umysł.	—	—	—	—	12.840	32	12.840	32
„ „ „ Dor. Akc. P.	—	—	—	—	7.294	25	7.294	25
„ Inwestycje Dyrekcji	—	—	—	—	58.239	96	58.239	96
„ „ Obw. Biur	—	—	—	—	41.344	88	41.344	88
„ Zakłady Pracy	608.178	57	3.466	57	15.520.698	31	14.048.244	44
„ Sumy przechodnie	444.787	70	401.174	—	4.686.429	95	4.613.293	54
„ Awanse	2.719	65	100	—	416.649	61	409.056	76
„ Zasiłki bezrob.	—	—	—	—	23.843.673	38	674.532	68
„ Koszty przejazd. bezrob.	—	—	—	—	5.634	41	447	19
„ Doraźna Akcja Państw.	—	—	—	—	18.399.607	27	18.399.607	27
„ Akc. dor. bezr. pr. um.	14.760	—	—	—	1.668.715	—	1.680.475	—
„ „ „ pom. bezr. 24 r.	4.447.851	82	—	—	232	11	12.928	54
„ Inwentarz ruchomy	17.412	72	—	—	69.086	72	11.197	09
„ Gminy	342.801	05	102.931	13	33.979.763	23	34.219.633	15
„ Instytucje Społeczne	9.782	88	—	—	2.737.041	63	2.746.824	51
„ Ekspozytury	8.214	—	—	—	1.222 834	82	1.231.048	82
„ Instytucje Zastęp.	—	—	—	—	47.309	96	144.708	29
„ Wkładki na F. B.	—	—	—	—	14.354.187	39	14.354.187	39
„ Kary na F. B.	—	—	—	—	426.166	51	426.166	51
„ Dary na F. B.	—	—	—	—	3.149	90	3.149	90
„ Procenty i prowizje	—	—	—	—	23.024	90	39 885	97
„ Obw. Biura F. B.	—	—	4.700	83	189 229.920	25	189.225.219	42
„ Wpływy i wydat. 1924.	3.191.795	59	—	—	—	—	—	—
„ Bilans	—	—	—	—	11.208.387	89	11.208.387	89
	10.875.825	21	10.875.825	21	509.961.567	78	509.961.567	78

Objaśnienia do bilansu za 1925 rok.

Stan czynny.

poz. 1.	*Kasa.*			
	a) Kasa w Dyrekcji F. B. (pobory zapłacone 31. XII za styczeń 1926 r.)		25.088,37	
	b) Kasa w 46 Obw. Biurach		11.996,41	37.084,78
poz. 2.	*Banki.*			
	R-ki bieżące w Bankach			
	Dyrekcja:			
	P. K. O.	60.667,04		
	Bank Gosp. Kraj.	16.761,—		
	„ Polski	1.700,21		
	„ Komunalny	3.978,76	83.107,01	
	Zarządy Obwodowe.			
	P. K. O. w 5-ciu Obw. Biurach	128.585,63		
	Bank Gosp. Kraj. w 14 Obw. Biur. . . .	303 398,35		
	Bank Polski w 20 Obw. Biurach . . .	244.129,04		
	Powiat. Kasy Oszcz. w 5 Obw. Biur. . . .	29.139,42		
	„ „ Komun. w 2 Obw. Biur. . .	34.746,98		
	Miejska Kasa Oszcz. w 1 Obw. Biur. . . .	360,—		
	Różne Inst. Finansowe (zast. Banku Pol.) w 6-ciu Obw. Biurach	41.953,26	782.312,68	865.419,69
poz. 3.	*Zakłady Pracy.*			
	Należności Zakł. Pracy za niepokryte wkładki i kary (ustawowo wkładki za grudzień wpłacane są do 20. I. następnego roku) w/g załącz. wykazu . .			2.077.165,87
	Saldo Zakładów Pracy z 1924	604.712,—		
	Zadeklarowane wkładki w 1925 r. . . ,	13.790.514,52		
	Nałożone kary w 1925 r.	419.908,65	14.815.135,17	
	Wpłacone wkładki i kary w 1925 r. . . .	12.633.901,47		
	Wpłacone a niezadeklarowane wkładki . .	104.067,83	12.737.969,30	
	Różnica jako saldo Zakładów Pracy za 1925 r. .		2.077.165,87	
poz. 4.	*Ruchomości.*			
	a) Ruchomości Dyrekcji		21.961,05	
	b) „ Obwod. Biur		53.341,30	75.302,35
poz. 5.	*Sumy Przechodnie.*			
	a) Awanse na koszty podróży w Dyrekcji F. B.	1.156,39		
	Awanse na koszty podróży w 29 Obw. Biurach.	9.056,11	10.212,50	
	b) Sumy Przechodnie:			
	Sumy w drodze przesłane na 1926 r., zaliczki Instyt. Zastęp. i inne		241.635,34	251.847,84
poz. 6.	*Doraźna Akcja* dla bezrob. robotn. do czasu wejścia w życie Ustawy z dn. 18. VII. 1924 r. na zasadzie art. 43 tejże ustawy (w/g zestawienia) .			4.435.155,39
poz. 7.	*Doraźna Akcja dla bezrob. prac. umysł.* prowadzona stosownie do polecenia M-stwa Pr. i Op. Społ. pismem z dn. 7. IV. 25 r. Nr. 1556-XII-25.			3.000,—
poz. 8.	Niedobór za 1924 r. (zaliczki Skarbu Państwa na zasadzie art. 9 Ustawy z dn. 18. VII. 24 r.) . .			3.191.795,59
poz. 9.	Niedobór za 1925 r. wynikający z R-ku Wydatków i Wpływów			4.268.882,28
				15.205.653,79

Stan bierny.

poz. 1. *M-stwo Skarbu.*			
Pozostałość sum otrzymanych od Skarbu na pokrycie niedoboru w roku 1924. Wydatkowano na Doraźną Akcję przedustawową	4.447.851,82		
Na pokrycie niedoboru za rok bieżący . .	3.191.795,59		
Pozostałość w Bankach i na Sumach Przejściowych	2.223.805,27	9.863.452,68	
Wpłata Skarbu Państwa na bezrob. pracown. umysłowych 1924 r.		500.000,—	
Wpłaty Skarbu Państwa na Akcję Ustawową i Doraźną w 1925 r.		31.009.000,—	
Wpłaty Skarbu Państwa na Doraźną Akcję dla bezr. pracown. umysłowych w 1925 roku. . . .		730.000,—	
		42.102.452,68	
Należności od Skarbu Państwa:			
Wypłacone zapomogi z Doraźnej Akcji Państwowej 1925 r. w/g zestawienia		18.129.824,47	
Wypłacone zapomogi z Doraźnej Akcji bezrobotn. pracownikom umysłowym w/g zestawienia . .		1.164.225,—	
50% dopłaty do wkładek Zakładów Pracy, stosownie do art. 8 Ustawy z dn. 18. VII. 24 r. . .		6.895.257,26	
5% prowizji od wypłaty zapomóg z Doraźnej Akcji Państwowej od kwoty Zł. 18.129.824,47 . .		906.491,22	
2% prowizji od wypłaty zapomóg Doraźnej Akcji prac. umysł. od kwoty Zł. 1.164.225,— . .		23.284,50	
		27.119 082,45	
Czyli saldo na dobro M-stwa Skarbu wynosi .			14.983.370,23
poz. 2. *Instytucje Zastępcze.*			
Należność Instytucjom Zastępczym, które wypłaciły zasiłki z własnych funduszów . . .			97.398,33
poz. 3. *Sumy Przechodnie.*			
Salda kredytowe, w tem:			
Kasa Chorych, podatek dochodowy i Kasa Przezorności		18.451,17	
Sumy w drodze		42.596,08	
Nieuregulowane rachunki Instytucyj Zastępczych .		29.986,36	
Niewyjaśnione wkładki Zakładów Pracy . .		10.817,54	
Inne		23.034,08	124.885,23
			15.205.653,79

Rachunek wydatków i wpływów za 1925 rok.

Wydatki.

poz. 1. *Świadczenia Ustawowe.*		
a) Zasiłki dla bezrob. robotn. stosownie do załączonego wykazu, wypłacone w 52 Obwod. Biurach na zasadzie Ustawy z dn. 18. VII. 1924.	23.169.140,70	
b) Koszty przejazdów bezrob. do miejsc otrzym. pracy w 28 Obwod. Biur. w/g zestaw. . .	5.187,22	23.174.327,92

poz. 2. *Koszty Administracyjne*			
wykazane łącznie za 3 akcje — ustawową, doraźną państwową dla robotn. fiz. i doraźną państwową dla pracowników umysłowych:			
a) Koszty administracyjne Zarządu Głównego .		16.763,52	
b) Koszty administr. Dyrekcji F. B.			
Uposażenie.	365.619,72		
Inne wydatki osobowe	86.901,43		
Pomieszczenia	62.586,64		
Wydatki biurowe	27.341,86		
Koszty podróży (inspekcja)	43.661,29	586.110,94	
c) Koszty admin. Zarz. Obwod. . . .		135.634,03	
d) Koszty admin. Obwod. Biur			
Uposażenie	801.208,98		
Inne wydatki osobowe	98.740,68		
Pomieszczenia	100.414,24		
Wydatki biurowe.	152.010,46		
Koszty podróży (kontrola Instytucyj Zastępczych)	53.561,15		
Prowizje Banków	365,23	1.206.300,74	
e) Koszty administracyjne Komisyj Odwoławczych		29.738,65	
f) Prowizje Gminom i Instytucjom Zastępczym .		774.886,18	
g) Zwrot kosztów administr. Państw.Urz.Pośr. Pracy (rejestracja, kontrola, ewidencja bezrobotnych)		400.959,94	3.150.394,—
			26.324.721,92

Wpływy.

poz. 1. *Wkładki na F. B.*			
a) Wkładki ubezpieczeniowe Zakładów Pracy, stosownie do art. 7 Ustawy z dn. 18. VII. 1924 r. w/g zestawienia	13.790.514,52		
b) Dopłata Skarbu 50% wkładek stosown. do art. 8 Ustawy z dn. 18.VII.24 r. . . .	6.895.257,26		20.685.771,78
poz. 2. Kary Zakładów Pracy za zwłokę w płaceniu wkładek i kary administracyjne, stosown. do art. 34 i 36 Ustawy z dn. 18.VII.24 r. według zestawienia			419.908,65
poz. 3. *Dary* różnych osób.			3.522,42
poz. 4. *Odsetki bankowe.*			
Odsetki od kapitału w bankach			16.861,07
poz. 5. *Prowizja* (zwrot kosztów administracyjnych).			
5% za prowadzenie Doraźnej Akcji Państwowej od wypłaconych zasiłków w kwocie Zł. 18.129.824,47 stosownie do Uchwały Rady Ministrów z dn. 25.III 1925 r.		906.491,22	
2% za prowadzenie Doraźnej Akcji Państwowej dla pracowników umysłowych od wypłaconych zasiłków w kwocie Zł. 1.164.225.—, stosownie do Instrukcji M-stwa pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z M-stwem Skarbu z dn. 19.XII.24 r.		23.284,50	929.775,72
poz. 6. *Niedobór za 1925 rok* (zaliczki Skarbu Państwa)			4.268.882,28
			26.324.721,92

Powstanie wskazanych niedoborów wyjaśnia się następującemi okolicznościami:

1) Fundusz Bezrobocia przystąpił do akcji zasiłkowej na zasadzie Uchwały Rady Ministrów z dn. 16.VII.1924 r. (art. 43 Ustawy zabezpieczeniowej z dn. 18 lipca 1924 r.) przed wejściem w życie wspomnianej ustawy, a więc nie mając żadnych sum rezerwowych do pokrycia tych wypłat;

2) Fundusz Bezrobocia rozpoczął od 1 października 1924 r. akcję zasiłkową ustawową dla bezrobotnych robotników, również nie mając na to sum rezerwowych, a pokrywając wydatki zaliczkami Ministerstwa Skarbu w myśl artykułu 9-go wspomnianej ustawy;

3) Zgodnie z nowelą sejmową z dn. 28 stycznia 1925 r. do Ustawy z dn. 18.VII.24 r. okres zasiłkowy dla bezrobotnych został przedłużony do 26 tygodni, czyli Fundusz Bezrobocia był zmuszony dodatkowo wypłacać 9 tygodni, (ustawowo przewidziano maximum 17 tygodni) nie mając również na to pokrycia.

Przyjmując w zaokrągleniu 400.000 nadpłaconych tygodni, po 11 zł. na tydzień, ogólna suma wyniesie 4.400.000 zł.

Wykaz wypłaconych zasiłków
w roku 1925.

№ porząd.	MIESIĄC	Akcja Ustawowa dla bezrobotnych robotników		Doraźna Akcja państwowa dla bezrob. robotn.		Doraźna Akcja dla bezr. pracow. umysłowych	
		Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1	Styczeń	2.470.993	64	—	—	101.950	—
2	Luty	2.735.045	24	—	—	48.800	—
3	Marzec	3.119.276	44	—	—	37.420	—
4	Kwiecień	2.740.342	15	194.703	30	175.795	—
5	Maj	1.377.963	77	2.010.511	40	101.190	—
6	Czerwiec	960.844	47	1.762.614	01	33.535	—
7	Lipiec	975.372	69	1.737.367	67	93.810	—
8	Sierpień	1.028.284	82	1.934.388	84	58.600	—
9	Wrzesień	1.346.719	49	1.885.424	44	84.370	—
10	Październik	1.578.588	98	2.098.986	99	85.215	—
11	Listopad	1.738.855	—	2.463.818	99	96.370	—
12	Grudzień	3.096.854	01	4.042.008	83	232.410	—
	Razem . .	23.169.140	70	18.129.824	47	1.149.465	—

1924 rok Grudzień	+ 14.760,—
	1.164.225,—

Na zwiększenie sumy bilansowej zasiłków w grudniu 1925 roku wpłynęło wyliczenie się w końcu roku wszystkich Instytucyj Zastępczych z pobranych zaliczek na wypłatę zasiłków.

Akcja Doraźna

dla bezrobotnych robotników prowadzona na zasadzie art. 43 Ustawy z dn. 18. VII. 1924 r.

Nr. p.	NAZWA MIEJSCOWOŚCI	Kwoty szczegółowe	Kwoty ogólne
1.	*Województwo Białostockie.*		
	Białystok		139.354,80
2.	*Województwo Kieleckie*		
	Zawiercie	598.645,05	
	Będzin	14.615,63	
	Sosnowiec	67.243,47	
	Dąbrowa Górnicza	16.238,13	
	Wydział Powiat. Będzin	46.268,51	
	Wydział Powiat. Olkusz	12.692,79	
	Magistrat m. Częstochowy	26.206,29	
	Sejmik Częstochowski	74.331,88	
	Magistrat m. Ostrowca	3.859,43	
	Wydział Powiat. Wierzbnik	25.999,23	
	Urząd Wojewódzki	11.770,52	897.960,93
3.	*Województwo Krakowskie.*		
	Chrzanów	145.354,99	
	Urząd Wojewódzki	4.645,01	150.000,—
4.	*Województwo Lwowskie.*		
	Drohobycz i Borysław		27.291,15
5.	*Województwo Łódzkie.*		
	Łódź	2.668.147,25	
	Pabjanice	219.229,40	
	Zgierz	120.545,09	
	Tomaszów Mazowiecki	90.561,67	
	Zduńska Wola	3.479,84	
	Ruda Pabjanicka	3.740,02	
	Piotrków	81.767,17	
	Urząd Wojewódzki	14.743,02	3.202.213,46
6.	*Województwo Warszawskie.*		
	Warszawa	11.692,31	
	Włocławek	6.642,74	18.335,05
			4.435.155,39

W 1924 roku były następujące zmiany:	
Winien Magistrat m. Dąbrowy . .	11.251,87
„ Urząd Wojewódzki m. Łódź .	191,50
„ Koszty Ob. Biura Łódź . .	1.485,17
	12.928,54
Ma Wydział Powiat. Będzin za druki .	232,11
Różnica .	12.696,43
W 1925 roku	4.435.155,39
Za rok 1924-ty	4.447.851,82

1925-ty rok.

№ porząd.	OBWODOWE BIURA	Zasiłki ustawowe — Winien Zł.	gr.	Koszty przejazd. bezr. do miejsca otrz. pracy — Winien Zł.	gr.	Doraźna Akcja Państwowa — Winien Zł.	gr.	Akc. doraź. pom. dla bezr. pracow. umysłowych — Winien Zł.	gr.	Wkładki na F.B. (zadeklarowane) — Ma Zł.	gr.	Kary Zakł. Pracy — Ma Zł.	gr.
1	Biała Krakowska	347.726	78	—	—	12.795	72	930	—	213.332	38	1.490	02
2	Białystok	864.636	66	—	—	646.950	79	2.655	—	88.521	94	10.804	14
3	Bielsk	117.680	48	—	—	12.487	39	605	—	328.498	67	5.495	54
4	Bydgoszcz	204.966	64	7	80	12.819	10	25.005	—	194.357	01	4.215	84
5	Brześć n/Bugiem	17.873	05	—	—	—	—	—	—	26.062	51	1.197	33
6	Baranowicze	1.054	36	29	—	—	—	—	—	7.880	19	223	05
7	Ciechanów	5.460	07	—	—	—	—	—	—	16.088	08	961	34
8	Cieszyn	89.741	60	—	—	11.559	39	—	—	68.505	57	398	87
9	Częstochowa	510.730	34	3	25	386.185	25	34.485	—	390.869	02	21.097	16
10	Drohobycz	444.991	31	—	—	339.433	31	40.970	—	268.552	73	3.220	11
11	Gniezno	146.390	78	21	83	—	—	—	—	68.470	80	1.718	44
12	Grudziądz	23.258	—	16	76	—	—	—	—	111.169	10	1.547	—
13	Grodno	69.522	15	—	—	—	—	410	—	47.317	81	2.236	56
14	Inowrocław	63.708	28	82	10	—	—	—	—	92.916	40	2.235	31
15	Kalisz	167.679	82	26	61	26.008	17	7.280	—	86.247	32	3.383	85
16	Katowice	2.537.507	38	54	—	2.532.555	47	—	—	1.302.627	98	9.178	60
17	Kielce	94.183	86	8	—	1.030	09	1.760	—	70.749	63	9.976	41
18	Kraków	105.441	23	—	—	—	—	8.530	—	262.524	18	20.236	11
19	Krosno	515.681	01	426	—	351.822	58	2.415	—	98.811	90	2.605	27
20	Kościerzyna	29.023	16	9	15	—	—	—	—	59 079	12	4.599	12
21	Kościan	29.194	92	40	—	—	—	—	—	56.886	93	334	44
22	Lublin	58.291	03	—	—	—	—	5.535	—	124.485	57	10.383	26
23	Lubliniec	76.738	59	20	—	42.432	45	50	—	28 354	72	609	97
24	Lwów	124.787	71	36	06	—	—	113.030	—	226.966	85	16.936	15
25	Leszno	26.908	73	516	30	—	—	—	—	54.210	87	173	12
26	Łódź	6.502.022	67	8	50	7.492.988	80	280.340	—	2.300.544	58	122.311	34
27	Nowy Sącz	108.203	55	67	59	—	—	—	—	71.158	47	1.753	86
28	Ostrowiec	173.883	08	1.859	27	76·889	18	6.205	—	126.377	64	1.968	02
29	Ostrów Poznański	52.312	98	349	89	—	—	—	—	76.674	56	320	15
30	Oświęcim	502.421	81	—	—	450.455	62	11.115	—	363.975	75	2.537	58
31	Piotrków	309.436	07	—	—	13.507	12	1.160	—	126.476	39	2.589	63
32	Płock	12.547	38	—	—	—	—	—	—	36.192	61	794	62
33	Poznań	173.737	39	391	47	—	—	59.415	—	360 257	15	9.240	13
34	Pszczyna	991.861	29	—	—	578.050	43	—	—	235.582	89	381	89
35	Przemyśl	29.574	55	—	—	— —	—	2.420	—	23.892	01	—	—
36	Radom	644.930	89	342	—	675	28	4.030	—	135.843	97	2.745	46
37	Rybnik	1.631.473	51	304	52	1.373.820	55	—	—	558.339	72	854	34
38	Równe	24.910	11	—	—	—	—	285	—	34.005	47	1.705	46
39	Sosnowiec	2.210.334	62	106	40	1.811.715	48	157.560	—	1.141.928	84	37.676	76
40	Świętochłowice	1.688.609	52	76	10	1,686,393	88	— —	—	1.321.999	31	1.584	20
41	Siedlce	13.911	39	—	—	—	—	— —	—	24.162	60	1.135	59
42	Stanisławów	119.255	96	11	50	—	—	4.750	—	186.665	90	19.759	03
43	Szamotuły	51.679	46	15	—	—	—	—	—	90.899	22	1.639	34
44	Starogard	6.394	03	—	—	—	—	—	—	50.104	17	2.610	28
45	Tarnowskie Góry	361.623	39	—	—	263.932	46	—	—	115.684	46	2.045	92
46	Toruń	43.395	—	—	—	—	—	9.000	—	84.684	64	2.055	05
47	Tarnopol	222	04	—	—	—	—	—	—	8.519	60	46	60
48	Warszawa	435.924	55	—	—	—	—	351.520	—	1.425.565	33	42.867	93
49	Warszawa Ziemska	116.702	88	99	12	—	—	—	—	189.820	81	18.227	09
50	Wilno	139.917	27	—	—	5.315	96	29.580	—	82.226	99	4.280	12
51	Włocławek	116.160	49	259	—	—	—	1.120	—	176 718	67	2.713	26
52	Żyrardów	34.516	88	—	—	—	—	65	—	148.725	49	807	99
53	Dor. akcja prowadzona stos. do pol. M-a P. i O. S.	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—
		23.169.140	70	5.187	22	18.129.824	47	1.164.225	—	13.790.514	52	419.908	65

Wykaz wkładek zadeklarowanych w 1925 roku:

Styczeń	620.771,85
Luty	912.810,50
Marzec	1.006.250,46
Kwiecień	1.051.247,55
Maj	1.222.790,41
Czerwiec	1.130.501,36
Lipiec	1.162.580,34
Sierpień	1.231.977,71
Wrzesień	1.230.527,16
Październik	1.309.182,02
Listopad	1.230.899,—
Grudzień	1.680.976,16
Razem	13.790.514,52

Wkładki, kary i dary wpłacone w r. 1925.

Styczeń	885.452,93
Luty	745.533,84
Marzec	1.123.772,31
Kwiecień	1.076.064,58
Maj	1.021.352,87
Czerwiec	1.048.756,95
Lipiec	1.078.093,88
Sierpień	1.110.764,27
Wrzesień	1.147.021,74
Październik	1.112.904,28
Listopad	1.229.604,67
Grudzień	1.057.434,92
	12.636.791,89

Należność od Zakładów Pracy.

Salda Zakładów Pracy w 1925 r.

Bilans otwarcia	na dzień	1.I.25 r. —	604.712,—
Saldo ze stycznia	„	1.II.25 r. —	462.879,01
„ „ lutego	„	1.III.25 r. —	371.793,77
„ „ marca	„	1.IV.25 r. —	469.174,18
„ „ kwietnia	„	1.V.25 r. —	562 968,16
„ „ maja	„	1.VI.25 r. —	894.585,07
„ „ czerwca	„	1.VII.25 r. —	757.855,28
„ „ lipca	„	1.VIII.25 r. —	844.486,39
„ „ sierpnia	„	1.IX.25 r. —	960.977,59
„ „ września	„	1.X.25 r. —	1.115.653,60
„ „ październ.	„	1.XI.25 r. —	1.332.068,79
„ „ listopada	„	1.XII.25 r. —	1.442.749,49
„ „ grudnia	„	1.I.26 r. —	2.077.165,87

PROTOKUŁ

Komisji Rewizyjnej Funduszu Bezrobocia.

Komisja Rewizyjna w składzie pp. Naczelnika Wydziału Opieki Społecznej Magistratu m. st. Warszawy Antoniego Dobraczyńskiego, jako przewodniczącego oraz pp. Prezesa Rady Okręgowej Zjednoczenia Zawodowego Polskiego—Edmunda Bernatowicza, Vice-Dyrektora Departamentu Obrotu Pieniężnego w Ministerstwie Skarbu — Stanisława Lipińskiego, Dyrektora Tow. Akc. Bawełny „Wola"— L. Marzyńskiego, Dyrektora Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej — Jana Żerkowskiego, Kierownika Wydziału Gazowni w Warszawie — Stanisława Węglewskiego i Sekretarza Prezydjum Rady Miejskiej m. st. Warszawy — inż. Jana Rogowicza, dokonała w czasie od 24 kietnia 1925 r. do 2-go czerwca 1926 r. sprawdzenia przedstawionego jej bilansu rocznego Funduszu Bezrobocia za rok 1925 z księgami i dowodami znajdującemi się w Dyrekcji Funduszu Bezrobocia i stwierdziła co następuje:

Stosownie do przepisów rachunkowo-kasowych Funduszu Bezrobocia wydanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Prezesem Najwyższej Izby Kontroli (Monitor Polski № 12 z dn. 16.I.1925 r., poz. 56) buchalterja Dyrekcji Funduszu Bezrobocia i Obwodowych Biur prowadzona jest systemem podwójnym na podstawie decentralizacji buchalterji, t. zn. iż buchalterję każdego Obwodu prowadzi się samodzielnie, a wszystkie dowody księgowania pozostają na miejscu. Zasadniczo buchalterja Dyrekcji Funduszu Bezrobocia jest tą samą co i w Obwodowych Biurach z tą różnicą, że w/g § 35 przepisów Obwodowe Biura przesyłają bilanse miesięczne brutto wraz z aneksami (wyciągi z rachunków), które to bilanse sporządzane są na podstawie Księgi Głównej Obwodowego Biura i po sprawdzeniu w Dyrekcji kwalifikują się do zaksięgowania w księdze „Stan rachunków Obwodowych Biur Funduszu Bezrobocia". Oprócz łącznika Obwodowych Biur z Dyrekcją t. j. miesięcznych bilansów brutto prowadzone są jeszcze rachunki Dyrekcji F. B. w Obwod. Biurach i odwrotnie rachunki Obwod. Biur poszczególnych w Dyrekcji.

Bilans Funduszu Bezrobocia za 1925 r. na dz. 31 grudnia 1925 r. przedstawia się następująco:

Stan Czynny.

Pozostałość gotówki w Kasie Dyrekcji	Zł. 25.088,37	
„ „ w Kasach Obw. Biur	„ 11.996,41	Zł. 37.084,78
„ „ w Bankach na r-kach bieżących Dyr. F. B.	„ 83.107,01	
„ „ w Bankach na r-kach bieżących Obwodowych Biur F. B. . . .	„ 782.312,68	„ 865.419,89
Należności od Zakładów Pracy (ustawowo wkładki za grudzień mogą być wpłacane do 20 stycznia nast. roku) .		Zł. 2.077.165,87
Sumy przechodnie, pozostałości debetowe, awanse na koszta podróży, pożyczki i t. p. . .		„ 251.847,84
Ruchomości Dyrekcji F. B.	Zł. 21.961,05	
„ Obwod. Biur	„ 53.341,30	„ 75.302,35
Sumy wydatkowane na zasadzie art. 43 Ustawy z dnia 18.VII. 1924 r. (D. U R. P. № 67, poz. 650) na akcję doraźną .		„ 4.435.155,39
Doraźna Akcja dla bezrobotnych pracowników umysłowych prowadzona stosownie do polecenia M-stwa Pracy i Op. Społ. pismem z dn. 7.IV.1925 r., № 1556-XII-25. . .		„ 3.000,—
Niedobór za 1924 rok		Zł. 3.191.795,59
„ „ 1925 „		„ 4.268.882,28
Suma Stanu Czynnego . . .		Zł. 15.205.653,79

Stan Bierny.

Nadpłata Skarbu Państwa ponad ustawowe 50% wkładek zakładów pracy	Zł. 14.983.370,23
Sumy przechodnie, pozostałości kredytowe	„ 124.885,23
Należności Instytucjom Zastępczym	„ 97.398,33
Suma Stanu Biernego . . .	Zł. 15.205.653,79

Rachunek Wydatków i Wpływów.

jako rachunek strat i zysków przedstawia się następująco:

Wydatki stanowią:

Koszty administr. Zarz. Główn. (wynagrodzenie przewodniczącego, marki obecności za posiedzenia Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej)	Zł. 16.763,52

Koszty administracyjne Dyrekcji (personel, koszty podróży, materjały piśmienne, druki i t.p.)	„ 586.110,94	
Koszty administracyjne Zarządów Obwodowych (wynagrodzenie przewodniczących, marki obecności członków Zarządów Obwod. i koszty podróży.	„ 135.634,03	
Koszty administracyjne Obwodowych Biur (personel, koszty podróży, materjały piśmienne, druki i t. p.) . . .	„ 1.206 300,74	
Koszty administracyjne Komisyj Odwoławczych . . .	„ 29.738,65	
Koszty administracyjne gmin i instytucyj społecznych (prowizje za wypłaty zasiłków, egzekucje i t. p. funkcje zastępcze)	„ 774.886,18	
Koszty administracyjne P. U. P. P. (zwrot części kosztów Państw. Urz. Pośred. Pracy, przydzielony personel, lokal i t.p.)	„ 400.959,94	Zł. 3.150.394,—
Wypłaty świadczeń ustawowych (zasiłki bezrobotnych) . .	„ 23.169.140,70	
Koszty przejazdu bezrobotn. do miejsc otrzymania pracy .	„ 5.187,22	„ 23.174.327,92
		Zł. 26.324 721,92

Wpływy stanowią:

Wkładki Zakładów Pracy stosownie do Ustawy z dn. 18 lipca 1924 r.	Zł. 13.790.514,52	
Kary Zakładów Pracy za przeterminowanie wpłat wkładek .	„ 419.908,65	
Dary różnych osób	„ 3.522,42	
Dopłata Skarbu Państwa 50% wkładek Zakładów Pracy, stosownie do Ustawy z dn. 18.VII.1924 r.	„ 5.895,257,26	
5% prowizji za prowadzenie doraźnej akcji państwowej dla bezrobotnych robotników od kwoty Zł. 18.129.824,47 .	„ 906.891,22	
2% prowizji za prowadzenie doraźnej akcji dla bezrobotnych pracowników umysłowych od kwoty zapomóg Zł. 1.164.225,—	„ 23.284,50	Zł. 22.038.978,57
Procenty i prowizje bankowe za sumy na r-kach bieżących .		„ 16.861,07
Niedobór za 1925 rok		„ 4.268.882,28
		Zł. 26.324.721,92

Komisja Rewizyjna zwraca uwagę, że wykazane w bilansie zaliczki otrzymane od Skarbu Państwa, a mianowicie:

a) na akcję doraźną przedustawową	Zł. 4.435.155,39
b) niedobór za 1924 rok	„ 3.191.795,59
c) niedobór za 1925 rok	„ 4.268.882,28
Razem	Zł. 11.895.833,26

winny być pokryte trybem wskazanym w artykule 9-ym Ustawy z dnia 18 lipca 1924 r.

Wobec tego, że na najbliższe lata przewidywać należy wzrost ustawowego zadłużenia, koniecznem się staje niedopuszczenie do tworzenia się coraz większych sum niewyliczonych z zaliczek i niezwłoczne przedsięwzięcie kroków zmierzających do umorzenia, względnie pokrycia rzeczonych niedoborów.

Zestawienie sum preliminowanych i wydatkowanych za 1925 rok przedstawia się następująco:

Preliminowano na koszta administracyjne w/g budzetu za 1925 r.		Zł. 2.491.560,—
5% prowizji za doraźną akcję państwową dla robotników fizycznych		„ 906.491,22
2% prowizji za doraźną akcję państwową dla pracowników umysłowych		„ 23.284,50
Razem		Zł. 3.421.335,72
Wydatkowano w/g bilansu na koszta administracyjne	Zł. 3.150.394,—	
na inwentarz	57.889,63	„ 3.208.283,63
Wydatkowano mniej niż preliminowano		„ 213.052,09

Ogółem wydatkowano:

Wydatki Funduszu Bezrobocia	Zł.	26.324.721,92
Wydatki na Akcję Doraźną Państwową dla bezrobotnych robotników	„	18.129.824,47
Wydatki na Akcję Doraźną Państwową dla bezrob. pracowników umysłowych	„	1.164.225,—
Ogółem wydatki wynoszą	Zł.	45.618.771,39

Ogółem Wpływy wynoszą:

Wpłaty Skarbu Państwa	Zł.	31.739.000,—
Wkładki Zakładów Pracy	„	13.790.514,52
Kary Zakładów Pracy	„	419.908,65
Dary	„	3.087,42
Saldo kasy na 1. I. 1925 r.	„	152.279,47
Saldo Banków na 1. I. 1925 r.	„	1.635.241,76
Procenty	„	16.861,07
Ogółem Wpływy wynoszą	Zł.	47.756.892,89

Stosunek procentowy kosztów administracyjnych
w kwocie Zł. 3.150.394,— do Wydatków wynoszących Zł. 45.618,771,39 wynosi 6,9%
do Wpływów „ „ 47.756.892,89 „ 6,59%

Komisja Rewizyjna stwierdza z uznaniem pracę dokonaną przez Zarząd Główny i Dyrekcję Funduszu Bezrobocia przy reorganizacji i prowadzeniu tak wielkiej instytucji ze szczególnem zwróceniem uwagi na oszczędną gospodarkę Dyrekcji.

Wobec tego, że księgi buchalteryjne znajdują się w porządku i wszystkie pozycje zgodne są z księgami i dowodami, Komisja Rewizyjna Funduszu Bezrobocia postanowiła przedstawić p. Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej i Zarządowi Głównemu Funduszu Bezrobocia bilans Funduszu Bezrobocia za rok 1925 do zatwierdzenia.

Przewodniczący Kom. Rew. F. B.
(—) *A. Dobraczyński.*

Członkowie: (—) *E. Bernatowicz, L. Marzyński, J. Rogowicz, J. Żerkowski, St. Lipiński, St. Węglewski.*

Sekretarz *K. Kamiński.*

Wspomniany procent Kosztów Administracyjnych przedstawia się jak następuje przy rozbiciu na właściwe koszty Organów F. B. i koszty Instytucyj Zastępczych.

Koszty administracyjne Organów Centralnych	602.874,46	1,26%		
Koszty Administracyjne Organów miejscowych	1.371.673.42	2,87%	4,13%	
Prowizja Gminom i Instytucjom Zastępczym	774.886,18	1,52%		
Zwrot częściowy kosztów P. U. P. P. przy rejestracji, ewidencji i kontroli bezrobotnych	400.959,94	0,84%	2,46%	6,59%

W rozbiciu na kategorje wydatki (Zł. 45.618.771,39) przedstawiają się procentowo, jak następuje:

Akcja ustawowa	50,80%
Akcja doraźna dla robotników fizycznych	39,74%
Akcja doraźna dla pracown. umysłowych	2,55%
Koszty administracyjne	6,91%
	100 %

OBJAŚNIENIA DO TABLIC STATYSTYCZNYCH I WYKRESÓW.

TABLICA Nr. I.

Bezrobotni pobierający zapomogi w 1924 r.

Tablica ta dotyczy doraźnej akcji państwowej, prowadzonej w r. 1924 na zasadzie art. 43 Ustawy z dn. 18 lipca 1924 r. Dopiero wprowadzenie ustawowego zabezpieczenia na wypadek bezrobocia spowodowało, że większość bezrobotnych, a przedewszystkiem wszyscy pragnący otrzymać zasiłki, rejestrowali się w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy. Dla otrzymania zapomogi z omawianej państwowej akcji doraźnej nie wymagano uprzedniego zarejestrowania. W wielu miejscowościach, np. w Łodzi zakłady pracy dostarczyły listy zwolnionych robotników, według których to list wypłacano zapomogi. Mogło się nawet zdarzyć, że liczba pobierających zapomogi przewyższała liczbę zarejestrowanych bezrobotnych.

Jak widać z tablicy, omawianą akcję doraźnej pomocy państwowej rozpoczęto w lipcu 1924 roku. Rozciągnięto ją początkowo tylko na miasto Łódź, stąd też stosunkowo niewielu, bo tylko 9,381 bezrobotnych robotników z niej korzystało. W miesiącu sierpniu, wobec wprowadzenia doraźnej pomocy państwowej w dalszych ośrodkach bezrobocia i w różnych terminach, liczba bezrobotnych pobierających zapomogi wzrosła przeszło pięciokrotnie, aby we wrześniu osiągnąć maksimum. W październiku następuje gwałtowny spadek, spowodowany likwidacją państwowej pomocy doraźnej i zastąpieniem jej przez ustawową akcję zasiłkową. Spadek ten trwa w ciągu całego miesiąca października. W listopadzie zapomogi wypłacane są już tylko znikomej liczbie bezrobotnych (w Piotrkowie).

TABLICA Nr. II.

Bezrobotni robotnicy: 1) zarejestrowani w P. U. P. P.; 2) pobierający zasiłki ustawowe. Wzajemny stosunek procentowy.

Tablica ta uwidacznia liczby: zarejestrowanych bezrobotnych robotników i bezrobotnych, pobierających zasiłki z ustawowej akcji w każdem poszczególnem województwie w miesiącach: październiku, listopadzie i grudniu 1924 roku i w poszczególnych miesiącach 1925 roku oraz wzajemny stosunek procentowy tych dwuch liczb.

Aż do kwietnia 1925 roku obie te liczby wzrastają mniej więcej równomiernie. (Miesiąc październik nie jest brany w rachubę, jako przejściowy, w którego okresie bezrobotni przechodzili z państwowej akcji doraźnej na ustawową i często w pierwszej połowie miesiąca korzystali z jednego, a w drugiej z drugiego rodzaju akcji. Charakterystyczne jest jednak, że w październiku liczby bezrobotnych korzystających z obu rodzajów akcyj niewiele się różnią od liczb tych za listopad). Liczba otrzymujących zasiłki w przeciągu pięciu miesięcy zmniejsza się stosunkowo tylko nieznacznie w stosunku do zarejestrowanych, a mianowicie z 67% na 60%. Stosunek ten ulega gwałtownej zmianie w kwietniu, maju i czerwcu. Bezrobotni wykorzystali prawo do pobierania zasiłków w ciągu przewidzianej ustawą liczby tygodni i nie przestając być bezrobotnymi, nie mogą już korzystać z zasiłków. To też odpowiedni odsetek spada w kwietniu na 39%, maju na 23% i czerwcu na 16%.

Czerwiec wykazuje absolutne i względne minimum pobierających zasiłki. Od lipca zarówno absolutna liczba pobierających zasiłki, jak i stosunek jej do zarejestrowanych bezrobotnych zaczynają wzrastać. Początkowo wzrost ten jest minimalny: w lipcu o jeden procent, potem przybiera szybsze tempo, dochodząc w grudniu 1926 roku do 27% i przewyższając już stan z maja.

Jest to skutek szybkiego wzrostu bezrobocia. Wprawdzie wciąż znaczna liczba bezrobotnych wyczerpuje prawa do zasiłków, lecz przybywają nowe rzesze tych, którzy dopiero utracili pracę, co nietylko rekompensuje ubytek, lecz coraz bardziej go przewyższa.

TABLICA Nr. III.

Bezrobotni robotnicy: 1) zarejestrowani w P. U. P. P.; 2) pobierający zapomogi z Państwowej Akcji Pomocy Doraźnej. Wzajemny stosunek procentowy.

Na tablicy tej przedstawiono doraźną akcję państwową w analogiczny sposób, jak akcję usta-

wową na tablicy № II. W pierwszych miesiącach po wprowadzeniu wzrasta ona szybko pod względem stosunkowym, a mianowicie: z 19% w kwietniu 1925 roku na 30% w maju i 33% w czerwcu; znacznie słabiej z wyjątkiem maja w znaczeniu faktycznego stanu. Począwszy od lipca następuje aż do końca roku pewne ustalenie pod względem stosunkowym; najniższy odsetek zarejestrowanej liczby bezrobotnych pobiera w tym czasie zapomogi z doraźnej akcji państwowej w miesiącu wrześniu, mianowicie 31%. W innych miesiącach stosunek ten waha się pomiędzy 32 i 33%.

Inne natomiast zachodzą zmiany w liczbach stanu faktycznego. Od maja do września wzrost jest nieznaczny z 41601 w maju 1925 r., do 46883 we wrześniu, a więc przeciętnie o 1000 miesięcznie, począwszy od października aż do końca roku 1925 wzrost jest gwałtowny od 7000 do 10000 miesięcznie. Przy 41601 pobierających zapomogi w maju stosunek do zarejestrowanych bezrobotnych wynosił 30%, zaś przy 72979 w grudniu niewiele więcej, gdyż 32%. Dowodzi to, że liczba bezrobotnych, tracących prawo do zasiłków z ustawowej akcji zasiłkowej i przechodząca na zapomogi z doraźnej akcji państwowej była wprost proporcjonalna do wzrostu bezrobocia.

TABLICA Nr. IV.

Bezrobotni robotnicy: 1) pobierający zasiłki z akcji ustawowej; 2) pobierający zapomogi z Państwowej Akcji Pomocy Doraźnej. Wzajemny stosunek procentowy.

Tablica ta ilustruje stan akcji zasiłkowej i zapomogowej w r. 1924 i 1925 oraz wzajemny ich stosunek procentowy. W końcu 1924 r. liczba pobierających zasiłki ustawowe utrzymuje się mniej więcej na jednym poziomie i wzrasta w pierwszym kwartale 1925 r. Minimum wykazuje grudzień 1924—70.692, maksimum marzec 1925—83.346. Od kwietnia datuje się gwałtowny spadek (patrz wyjaśnienie do tablicy Nr. II). Najmniej pobierających zasiłki było w czerwcu, gdyż tylko 22.127, poczem, wraz z wzrostem bezrobocia, rośnie ich liczba początkowo nieznacznie, a potem coraz gwałtowniej.

Liczba pobierających zapomogi z doraźnej akcji państwowej wykazuje stale tendencję ku wzrostowi, w pierwszych miesiącach olbrzymią, potem słabą, a później znowu znaczniejszą (patrz objaśnienie do tablicy Nr. III).

Co się tyczy stosunku procentowego, to w kwietniu (początek akcji doraźnej) liczba pobierających zapomogi stanowi 48%, liczba pobierających zasiłki wzrasta szybko i w maju dochodzi do 132%. Stosunek ten osiąga maksimum w czerwcu (198%), utrzymuje się mniejwięcej na tym samym poziomie w lipcu i sierpniu, aby, począwszy od września, zmieniać się na korzyść akcji ustawowej. W grudniu ilość pobierających zapomogi z akcji doraźnej stanowi już tylko 116% ilości pobierających zasiłki.

Chociaż więc wzrost ilości pobierających zapomogi jest wprost proporcjonalny do wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych (patrz objaśnienie do tablicy Nr. II), to jest on stosunkowo znacznie słabszy od wzrostu liczby pobierających zasiłki.

TABLICA Nr. V.

Bezrobotni pracownicy umysłowi: 1) zarejestrowani w P. U. P. P.; 2) pobierający zapomogi z Państwowej Akcji Pomocy Doraźnej. Wzajemny stosunek procentowy.

Tablica ta podaje ogólną liczbę bezrobotnych pracowników umysłowych oraz liczbę bezrobotnych pracowników umysłowych, pobierających zapomogi z doraźnej akcji państwowej i stosunek procentowy pobierających zapomogi do zarejestrowanych. Tablica ta, w przeciwieństwie do innych, nie zawiera podziału zarejestrowanych lub pobierających zapomogi według województw, lecz podaje liczby ryczałtowe dla całego Państwa. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wykazuje naogół bardzo poważną, chociaż bardzo nierównomierną, tendencję zwyżkową, gdyż potraja się w ciągu czternastu miesięcy. Wyjątek stanowią miesiące kwiecień i czerwiec. W pierwszym z nich liczba zarejestrowanych nieznacznie się zmniejsza. Spadek wynosi 2,3%. W czerwcu spadek jest dużo poważniejszy (40%), co należy przypisać późnemu, acz słabemu, zmniejszaniu się wogóle bezrobocia w tym miesiącu (to samo, chociaż w mniejszym stopniu, miało miejsce w kwietniu); w lipcu podnosi się omawiana liczba do poziomu majowego. Największy wzrost wykazuje luty i listopad, mniejszy styczeń i październik, w pozostałych miesiącach (z wyjątkiem kwietnia i czerwca) wzrost jest znacznie słabszy, w niektórych okresach daje się nawet zauważyć pewne ustalenie (luty — kwiecień, lipiec — wrzesień). Liczba pobierających zapomogi nie wykazuje żadnej określonej tendencji. Podobne objawy są we wzajemnym stosunku zarejestrowanych do pobierających zapomogi.

Pochodzi to stąd, że akcja doraźnej pomocy państwowej dla bezrobotnych pracowników umysłowych prowadzoną była właściwie dorywczo. W poszczególnych miesiącach asygnowano pewne

sumy, w zależności od przyznanych na ten cel kredytów i przeznaczano je raz dla tego, to znowu dla innego większego ośrodka bezrobocia. Z tej przyczyny tablica ta nie została, jak inne, ugrupowana według województw, aby ze zjawisk przypadkowych nia wyciągano błędnych wniosków.

Zapomogi otrzymywało tylu bezrobotnych, dla ilu starczyła przeznaczona suma.

TABLICA Nr. VI.

Zarejestrowane zakł. pracy. Zatrudnieni robotnicy w tych zakł. pracy. Zabezpieczeni robotnicy na wypadek bezrobocia. Stosunek procentowy zabezp. do zatrudn.

Na tablicy tej uwidoczniono według poszczególnych Obwodów liczbę zarejestrowanych zakładów pracy, t. zn. podlegających obowiązkowi zabezpieczenia, zatrudnionych w nich robotników, oraz procentowy stosunek robotników zabezpieczonych do zatrudnionych na pierwszy dzień każdego miesiąca.

Tablica ta jest ścisła począwszy od 1 lipca 1925 r., gdyż liczby zatrudnionych i zabezpieczonych robotników dla okresów wcześniejszych są przybliżone.

Absolutne liczby w tej tablicy, pomijając nieznaczne odchylenia, wykazują stałą tendencję do wzrostu. Stan ten trwa do grudnia 1925 r. Wciąż rosnące bezrobocie powoduje w tym miesiącu tak poważny spadek zatrudnienia, że na 1-go stycznia 1926 r., mimo dalszego wzrostu liczby zarejestrowanych zakładów pracy, zatrudniają one mniej robotników niż na 1-go grudnia roku 1925.

Stosunek zabezpieczonych do zatrudnionych w ciągu okresu sprawozdawczego znaczniejszych wahań nie wykazuje.

WYKRES I.

Wykres ten ilustruje graficznie dane cyfrowe, ujęte w tablicach od I do V z wyjątkiem stosunków procentowych. Linia oznaczająca ogólną liczbę bezrobotnych, pobierających zasiłki i zapomogi, przebiega w przybliżeniu równolegle do linji wskazującej liczbę zarejestrowanych bezrobotnych. Dowodzi to, iż liczba bezrobotnych, korzystających z ustawowej akcji zabezpieczeniowej i z państwowej akcji pomocy doraźnej, stanowi w przybliżeniu stale ten sam odsetek ogólnej liczby zarejestrowanych. Przy zakończeniu roku odsetek ten zwolna wzrasta.

WYKRES II.

Wykres ten ilustruje graficznie treść tablicy № VI. Prócz tego umieszczono w wykresie krzywą, przedstawiającą wkładki zakładów pracy. Krzywa ta, wykazując skłonności do wzrostu, załamuje się w lutym. Spadek wkładek w tym miesiącu spowodowany został mniejszą, niż w innych miesiącach liczbą dni kalendarzowych. W końcu roku krzywa zlekka opada, uwidaczniając spotęgowanie bezrobocia.

WYKRES III.

Wykres ten ilustruje wpływy i wydatki Funduszu Bezrobocia w latach 1924 i 1925.

Słupki wyobrażają rozmiary poszczególnych pozycyj przychodowych i rozchodowych.

Rozmiary stosunkowe poszczególnych pozycyj do całego przychodu i rozchodu wskazują odpowiednie wycinki koła.

Powierzchnia całego koła wyobraża sumę wpływów, względnie wydatków, wziętą jako 100%. Poszczególne wycinki koła są to odsetki, jakie tworzą poszczególne pozycje w wpływach lub wydatkach.

LEGENDE POUR LES TABLEAUX STATISTIQUES ET LES DIAGRAMMES.

TABLEAU Nr. I.

Les chômeurs secourus par l'Etat en 1924.

Ce tableau concerne la première action de secours d'Etat entamée en 1924. Ce n'est que la mise en vigueur de la loi sur l'assurance-chômage qui eut cet effet que la majorité des chômeurs, et en particulier tous eux qui revendiquaient des allocations, s'étaient fait enregistrer dans les offices de placement public. Pour pouvoir bénéficier des avantages de la première action de secours accordé par l'Etat point n'était besoin de se faire préalablement enregistrer. Dans nombre de localités p. ex. à Łódź les établissements de travail n'avaient qu'a procurer des listes d'ouvriers congédies et d'après ces listes on accordait des allocations.

Comme l'on voit du tableau Nr. 1 l'action de secours d'Etat fut entamée au mois de juillet 1924. Jusqu'à la fin de ce mois elle ne fut étendue qu'à la ville de Łódź, aussi ne fut-ce qu'un nombre rélativement petit de 9381 ouvriers-chômeurs qui en ont bénéficié. Au mois d'août cette action ayant été étendue â d'autre territoires de la Républiquе (dans différents délais) le nombre des chômeurs secourus fut quintuplé et atteignit son maximum en septembre. En octobre le nombre des secourus baisse rapidement à la suite de la liquidation de l'action de secours, auquel fut substitué l'idemnisation en vertu de l'assurance chômage.

Le baisse dure pendant tout le mois d'octobre et en novembre les allocation d'Etat ne sont plus distribuées qu'à un nombre minime de chômeurs (à Piotrkòw).

TABLEAU Nr. II.

Ouvriers-chômeurs: 1) enregistrés aux offices de placement public; 2) indemnisés eu vertu de la loi. Pourcentage.

Ce tableau fait ressortir le nombre des ouvriers chômeurs enregistrés et celui des chômeurs indemnisès en vertu de la loi en octobre, novembre et décembre 1924 et en tous les mois de 1925 dans les différentes voïévodies, ainsi que le rapport de ces nombres.

Jusqu'au mois d'avril 1925 ces deux nombres s'élevent d'une manière à peu près égale; (le mois d'octobre n'entre pas en ligne de compte, les chômeurs passant au cours de ce mois, de l'action de secours provisoire de l'Etat à l'indémnisation en vertu de la loi et bénéficiant dans la première moitié du mois des allocations d'Etat et ensuite des indemnités d'assurance. Il est caractéristique cependant que le nombre d'ouvriers chômeurs ayant bénéficié en octobre des deux genres de prestations ne diffère presque pas de celui des bénéficiaires en novembre.

Le nombre des chômeurs touchants des indemnités pendant cinq mois ne diminue qu'insensiblement par rapport aux chômeurs enregistrés, soit de 67% à 60%. Ce rapport change notablement en avril, mai et juin. Les chômeurs ayant épuisé le droit aux indeminités pendant la période légale et n'ayant cessé d'être sans travail, ne pouvaient plus bénéficier des prestations. Aussi le pourcentage donne-t-il à 39% en avril, à 23% en mai et à 16% en juin.

C'est au mois de juin que l'on constate le nombre minimum—relatif et absolu—des chômeurs; à partir du mois de juillet le nombre absolu des indeminisés et le nombre relatif par rapport aux chômeurs enregistrés s'élève. Au début cet accroissement est minime—en juillet d'1%—il s'accelère ensuite pour attejndre en décembre 1925 — 27% et dépasser le chiffre respectif en mai.

C'est le résultat de la hausse rapide du chômage. Bien que pour de nombreux chômeurs le droit aux prestations ait expiré, nombreux sont ceux qui affluent en compensant la diminution

TABLEAU Nr. III.

Ouvriers-chômeurs: 1) enregistrés aux offices de placement public; 2) secourus par l'Etat. Pourcentage.

Ce tableau fait ressortir l'action de secours provisoire de l'Etat de l'année 1925 d'une manière analogue au tableau Nr. II représentant l'indemni sationen vertu de la loi d'assurance-chômage.

Au cours des premiers mois après le début cette activité s'accroit rapidement, au point de vue relatif et passant de 19% en avril 1925 à 30% en mai et 33% en juin: tandis que en realité cet

accroissement est inférieur (excepté au mois de mai). Le pourcentage le plus bas des ouvriers chômeurs secourus par l'Etat comporte 32 et 33% au mois de septembre.

Les nombres absolus, par contre, varient d'une autre manière. Depuis le mois de mai jusqu'au mois de septembre la hausse est peu importante à savoir: de 41.601 en mai à 46.883 en septembre soit, en moyenne, 1000 par mois: à partir d'octobre jusq'à la fin de l'année l'accroissement est rapide et s'élève de 7000 à 10000 par mois. Le nombre de 41.601 chômeurs secourus en mai constituait par rapport aux chômeurs enregistrés 30% et en décembre, avec le nombre de 72979 secourus ce rapport était de 32%. Il s'ensuit que le nombre des chômeurs ayant perdu le droit à l'indemnité d'assurance en vertu de la loi et bénéficiant des allocations d'Etat était en proportion directe à l'augmentation du chômage.

TABLEAU Nr. IV.

Ouvriers-chômeurs: 1) indemnisés en vertu de la loi; 2) secourus par l'Etat. Pourcentage.

Ce tableau illustre l'état de choses absolu en ce qui concerne l'action d'indémnisation d'assurance et de secours provisoire de l'Elat en 1924 et 1925 et leur rapport mutuel en pourcents. A la fin de 1924 le nombre d'ouvriers-chômeurs indemnisés se trouvait à peu près au même niveau pour s'élever ensuite au cours du premier trimestre de 1925. Au mois de décembre 1924 on note le chiffre minimum de 70.692 et au mois de mars le maximum de 83.346 chômeurs. A partir du mois d'avril on observe une baisse rapide (v. légende du tableau Nr. II) Le nombre minimum de chômeurs indemnisés était de 22.127 au mois de juin pour s'accroître ensuite parallelement à l'augmentation du chômage, insensiblement d'abord et ensuite avec rapidité.

Le nombre de chômeurs secourus par l'Etat montre pendant les premiers mois une forte tendance à s'accroître pour faiblir temporairement et augmenter à la longue (v. la légende du tableau Nr. III).

En ce qui concerne le pourcentage, le nombre des ouvriers chômeurs secourus en avril (début de l'action de secours provisoire) constitue 48%, le nombre des secourus augmente rapidement et s'élève en mai a 132%. Ce rapport atteint un maximum de 198% en juin, il se maintient à peu près à la même hauteur en juillet et août pour changer, à partir de septembre, en faveur de l'action en vertu de la loi. En décembre les chômeurs secourus par l'Etat ne constituent que 116% des chômeurs indemnisés.

Bien que l'augmentation du nombre de chômeurs secourus soit directement proportionnelle à l'accroissement du nombre de chômeurs enregistrés (v. la legende du tableau Nr. II), il est relativement de beaucoup inférieur à l'accroissement du nombre de sans travail indemnisés en vertu de l'assurance—chômage.

TABLEAU Nr. V.

Chômeurs travailleurs intellectuels: 1) enregistrés aux offices de placement public; 2) secourus par l'Etat. Pourcentage.

Ce tableau fait ressortir le nombre global des chômeurs intellectuels, celui des chômeurs intellectuels secourus par L'Etat ainsi que le pourcent des chômeurs secourus par rapport au nombre des chômeurs enregistrés. Le tableau ne contient pas de répartition d'aprés les voïévodies, mais il done des totaux pour tout le territoire de la République. Le nombre des chômeurs enregistrês démontre en général une tendance serieuse, bien qu'inégale, à sélever: il est triplé au bout de quatorze mois, les mois d'avril et de juin faisant toutefois exception. En avril le nombre des chômeurs enregistrés diminue faiblement (de 2,3%), au mois de juin cette baisse est beaucoup plus grande (40%), ce qui parrait être attribué à la diminution—bien que faible—du chômage en général au cours de ce mois (on constate le même fait, en un degré inférieur, en avril); au mois de juillet il s'éléve au niveau du mois de mai.

Le plus grand accroissement est noté en février et novembre, moindre—en janvier et octobre; au cours des autres mois (excepté avril et juin) l'augmentation est faible; plusieurs périodes témoignent d'une certaine stabilisation (février — avril, juillet— septembre). Le nombre des chômeurs secourus n'a pas de tendance déterminée: il s'éléve subitement pour tomber tantôt avec la même rapidité. Il en est de même en ce qui concerne les chômeurs enregistrés par rapport aux secourus.

Cela s'explique par le fait que l'action de secours d'Etat en faveur des chômeurs intellectuels ne fut poursuivie que d'une manière sporadique et irregulière: de differentes sommes furent assignés de temps en temps aux fins de secours êt distribuées tantôt dans une agglomération de chômeurs, tantôt dans une autre.

C'est pourquoi le ci-contre ne contient pas de repartition des chômeurs d'après les voiévodies pour éviter une déduction erronée.

TABLEAU Nr. VI.

Les établissements du travail enregistrés à la Caisse de Chômage. Les ouvriers soumis a l'assurance-chômage. Pourcentage.

Ce tableau montre le nombre, dans les différentes régions, d'établissements de travail enregistrés à la Caisse de Chômage, soit d'établissements soumis à l'obligation d'assurance contre le chômage des ouvriers qui y sont occupés, ainsi que le pourcentage d'ouvriers assurés par rapport aux ouvriers travaillant à la date du premier jour de chaque mois.

Ces données sont à considérer à partir du juillet 1925, les chiffres relatifs aux ouvriers employés et assurés dans les périodes antérieures n'étant qu'approximatifs.

Les nombres absolus de ce tableau témoignet, à part quelques écarts minimes, une tendence continue à s'élever.

Cet état de choses ne dure pourtant que jusqu'au mois de décembre 1925. Le chômage, croissant constamment, entraine au cours de ce mois une diminution d'emploi si sérieuse, que malgre un nombre supêrieur d'établissement enregistrés à la date du 1 janvier 1926 ces établissements font travailler moins d'ouvriers qu'au 1 décembre 1925.

Le rapport du nombre des assurés à celui des ouvriers employès au cours de la période d'excercice ne présente pas de fluctuations importantes.

DIAGRAMME I.

Ce diagramme reproduit d'une maniére graphique les données des tableau de I a V (excepté les pourcentages) (v. la lègende aux tableaux respectifs). La courbe du nombre total de chômeurs indemnisés et secourus court à peu prés parallement à celle du nombre des chômeurs enrégistrés. Cela prouve, que le nombre des chômeurs bénéficiant des indemnités d'assurance et du secours d'Etat constitue approximativement toujours le même pourcent du nombre total des chômeurs enregistrés. Vers la fin de l'année ce pourcentage s'élève progressivement.

DIAGRAMME II.

Ce diagramme représente d'une manière graphique les données du tableau № VI. (v. la légende de ce tableau). Il contient, en outre, une courbe représentant les cotisations des établissements de travail. Cette courbe, démontrant une tendance á s'accroitre, fléchit en février. La diminution des cotisations au cours du dit mois s'explique par un nombre inférieur de jour en ce mois. Vers la fin de l'année la courbe s'abaisse légerement faisant ressortir l'augmentation du chômage.

DIAGRAMME III.

Ce diagramme fait ressortir les recettes et les dépenses de la Caisse de Chômage en 1924 et 1925.

Les colonnes représentent le montant des diverses cathegories des recettes et des dépenses.

Les montants relatifs des diverses cathégories des recettes et des dèpenses est representés par les secteurs du cercle.

La surface du cercle représente le montant total des recettes ou celui des dépenses pris pour 100. Les secteurs particuliers représentent le pourcent que constituent les positions données dans les recettes ou les dépenses.

TABLICA Nr. I. TABLEAU Nr. I.

Województwo Voïevodie	Liczby bezrob. pobierających zapomogi w 1924 r Nombre de chômeurs secourus par l'Etat en 1924				
	VII-1924	VIII-1924	IX-1924	X-1924	XI-1924
St. m. Warszawa	—	35	139	35	—
Warszawskie	—	29	117	88	—
Łódzkie	9.381	36.923	36.991	8.287	233
Kieleckie	—	7.968	10.964	7.674	—
Lubelskie	—	—	—	—	—
Białostockie	—	1.041	2.364	520	—
Wileńskie	—	—	—	—	—
Poleskie	—	—	—	—	—
Nowogródzkie	—	—	—	—	—
Wołyńskie	—	—	—	—	—
Poznańskie	—	—	—	—	—
Pomorskie	—	—	—	—	—
Krakowskie	—	972	1.555	1.749	—
Lwowskie	—	—	617	246	—
Stanisławowskie	—	—	—	—	—
Tarnopolskie	—	—	—	—	—
Śląskie	*)	*)	*)	*)	*)
	9.381	46.968	52.847	18.599	233

*) Na terenie województwa Śląskiego akcję pomocy doraźnej prowadził Urząd wojewódzki na mocy ustawy niemieckiej. Skutkiem tego akcja ta nie wchodzi w zakres niniejszego sprawozdania.

TABLICA Nr. II. TABLEAU Nr. II.

WOJEWÓDZTWO / VOÏEVODIE	X — 1924.			XI — 1924.			XII — 1924.			I — 1925.		
	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa	3449	82	2	3350	144	4	3132	165	5	4283	174	4
Warszawskie	1770	76	4	1972	82	4	1848	118	1	2114	180	8
Łódzkie	41300	21928	53	41301	31545	76	37387	27534	74	36538	32214	88
Kieleckie	16902	3137	19	16799	11504	68	16685	13161	79	16178	11112	69
Lubelskie	1090	—	—	1089	—	—	1150	2	—	726	19	3
Białostockie	3772	1159	31	3769	2164	57	2885	1552	54	4943	2052	42
Wileńskie	1020	—	—	1022	—	—	1044	10	1	1429	104	7
Poleskie	181	—	—	182	—	—	174	—	—	314	—	—
Nowogródzkie	148	—	—	149	—	—	194	—	—	292	—	—
Wołyńskie	926	—	—	1027	—	—	1005	—	—	881	—	—
Poznańskie	2613	7	0,25	3011	22	1	2386	97	4	4659	290	6
Pomorskie	795	—	—	1083	—	—	1217	1	—	2650	25	1
Krakowskie	2692	18	0,75	2855	711	25	1967	1206	61	3050	1072	35
Lwowskie	3159	308	10	3629	597	16	3806	1479	39	5563	1672	30
Stanisławowskie	519	—	—	519	—	—	475	—	—	649	—	—
Tarnopolskie	480	—	—	483	—	—	435	—	—	445	—	—
Slązkie	23946	23939	100	24241	24232	100	30081	25368	84	32004	25786	81
	104762	50654	48	106481	71001	67	105871	70693	67	116718	74700	64

WOJEWÓDZTWO / VOÏEVODIE	II — 1925.			III — 1925.			IV — 1925.			V — 1925.		
	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa	4951	521	11	4699	772	16	4309	838	19	4451	584	13
Warszawskie	2901	335	12	3349	521	16	3783	600	16	3709	754	20
Łódzkie	39631	31215	79	38780	31333	81	38615	17143	44	38134	6352	17
Kieleckie	16659	11812	71	18500	13156	71	19403	8457	44	19378	5980	31
Lubelskie	939	41	4	1198	77	4	1335	96	7	1501	98	7
Białostockie	6025	4051	67	6569	5137	78	6374	4893	77	4388	2935	67
Wileńskie	1739	319	18	1954	381	19	1931	369	19	1895	1548	82
Poleskie	396	—	—	468	—	—	490	—	—	488	—	—
Nowogródzkie	384	—	—	365	—	—	358	—	—	412	—	—
Wołyńskie	764	—	—	867	—	—	899	—	—	1095	—	—
Poznańskie	5592	808	14	5833	1197	20	5354	1003	19	5885	965	16
Pomorskie	3262	65	2	3177	166	5	2174	229	11	1356	123	9
Krakowskie	3643	1394	38	4572	1683	37	5504	2387	43	5712	2833	50
Lwowskie	7650	2280	30	11126	3219	29	10785	3169	29	10147	3148	31
Stanisławowskie	850	—	—	751	15	2	863	5	1	835	264	32
Tarnopolskie	598	—	—	617	—	—	488	—	—	348	—	—
Slązkie	33929	25325	75	36951	25689	70	36502	15480	42	36945	6050	16
	129913	78166	60	139776	83346	60	139167	54669	39	136679	31634	23

WOJEWÓDZTWO	VI — 1925.			VII — 1925.			VIII — 1925.			IX — 1925.			X — 1925.			XI — 1925.			XII — 1925.		
St. m. Warszawa	3448	470	14	3586	521	15	2762	525	19	3532	388	12	4916	617	13	6279	1334	21	8127	2395	24
Warszawskie	3525	470	13	3394	469	14	3121	428	14	3073	532	17	3686	578	16	4907	1024	21	5937	1924	32
Łódzkie	36313	4370	12	34735	3916	11	33003	3654	11	35662	4771	13	41451	7765	19	50097	15030	30	66406	24130	36
Kieleckie	20468	5047	25	19994	5513	28	20521	5499	27	22539	5255	23	25174	6629	26	27775	7185	26	33271	9800	29
Lubelskie	1108	82	7	936	59	6	974	52	5	1214	79	7	2062	106	5	2226	315	10	2858	656	23
Białostockie	3313	1204	36	2838	1097	39	2720	454	17	3171	492	16	3732	824	22	4539	953	21	5555	1093	20
Wileńskie	1817	188	10	1567	126	8	1626	139	9	1613	166	10	1522	223	15	2069	311	15	3118	619	20
Poleskie	411	—	—	390	29	7	440	105	24	419	106	25	449	105	23	742	53	7	835	48	6
Nowogródzkie	443	—	—	459	—	—	490	—	—	389	—	—	387	2	1	408	8	2	401	13	3
Wołyńskie	1242	—	—	637	145	23	784	169	22	649	143	22	784	50	6	806	32	4	823	89	11
Poznańskie	5609	896	16	4551	974	21	4965	1097	22	5794	1276	22	6659	1727	26	9233	2775	30	12973	4281	33
Pomorskie	1206	77	6	1021	86	8	1003	44	4	1312	82	6	1365	158	12	2395	373	16	4434	1049	24
Krakowskie	5802	2321	40	5067	1667	33	5338	921	17	6188	1574	25	7101	2281	32	8869	3009	34	10926	4374	40
Lwowskie	9809	2216	23	8965	2142	24	8672	1410	16	8892	1288	14	9690	1365	14	10459	1627	16	11824	2226	19
Stanisławowskie	930	354	38	1083	387	36	1106	359	32	1147	251	22	1192	289	24	1246	467	37	1925	539	28
Tarnopolskie	265	—	—	178	—	—	198	—	—	165	—	—	179	1	1	262	3	1	278	3	1
Slązkie	38492	4432	12	44287	5637	13	50443	8751	17	55391	12011	22	56496	12337	22	58819	11416	19	61673	9744	16
	134201	22127	16	133688	22768	17	138166	23607	17	151150	28414	19	166845	35057	21	191131	45815	24	231364	62983	27

TABLICA Nr

WOJEWÓDZTWO VOÏEVODIE
St. m. Warszawa
Warszawskie
Łódzkie
Kieleckie
Lubelskie
Białostockie
Wileńskie
Poleskie
Nowogródzkie
Wołyńskie
Poznańskie
Pomorskie
Krakowskie
Lwowskie
Stanisławowskie
Tarnopolskie
Śląskie

TABLICA Nr. III. TABLEAU Nr. III.

WOJEWÓDZTWO / VOÏEVODIE	IV — 1925.			V — 1925.			VI — 1925.			VII — 1925.			VIII — 1925.			IX — 1925.			X — 1925.			XI — 1925.			XII — 1925.		
	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zapomogi z P. A. P. D. / Nombre d'ouvriers chômeurs secourus par l'Etat	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa	4309	—	—	4451	—	—	3448	—	—	3586	—	—	2762	—	—	3532	—	—	4916	—	—	6279	—	—	8127	—	—
Warszawskie	3783	—	—	3709	—	—	3525	—	—	3394	—	—	3121	—	—	3073	—	—	3686	—	—	4907	—	—	5937	—	—
Łódzkie	38615	13393	35	38134	21491	56	36313	19979	55	34735	19900	57	33003	19634	59	35662	20272	53	41451	21856	53	50097	25345	51	66406	29087	44
Kieleckie	19403	3443	18	19378	4287	22	20468	5124	25	19994	5048	25	20521	6006	29	22539	5904	26	25174	7725	31	27775	9708	35	33271	11719	35
Lubelskie	1335	—	—	1501	—	—	1108	—	—	936	—	—	974	—	—	1214	—	—	2062	—	—	2226	—	—	2858	—	—
Białostockie	6374	880	14	4388	1001	23	3313	1419	43	2838	1606	57	2720	1343	49	3171	1474	46	3732	2285	61	4539	2631	58	5555	3154	57
Wileńskie	1931	—	—	1895	—	—	1817	—	—	1567	—	—	1626	—	—	1613	—	—	1522	—	—	2069	67	3	3118	136	4
Poleskie	490	—	—	488	—	—	411	—	—	390	—	—	440	—	—	419	—	—	449	—	—	742	—	—	835	—	—
Nowogródzkie	358	—	—	412	—	—	443	—	—	459	—	—	490	—	—	389	—	—	387	—	—	408	—	—	401	—	—
Wołyńskie	899	—	—	1095	—	—	1242	—	—	637	—	—	784	—	—	649	—	—	784	—	—	806	—	—	823	—	—
Poznańskie	5354	—	—	5885	—	—	5609	—	—	4551	—	—	4965	—	—	5794	—	—	6659	14	—	9233	103	1	12973	154	1
Pomorskie	2174	—	—	1356	—	—	1206	—	—	1021	—	—	1003	—	—	1312	—	—	1365	—	—	2395	—	—	4434	—	—
Krakowskie	5504	262	5	5712	414	8	5802	658	11	5067	757	15	5338	1029	19	6188	1027	17	7101	1567	22	8869	1800	20	10926	1985	18
Lwowskie	10785	1037	10	10147	793	8	9809	876	9	8965	888	10	8672	1110	13	8892	1155	13	9690	1927	20	10459	2368	23	11824	3273	28
Stanisławowskie	863	—	—	835	—	—	930	—	—	1083	—	—	1106	—	—	1147	—	—	1192	—	—	1246	—	—	1925	—	—
Tarnopolskie	488	—	—	348	—	—	265	—	—	178	—	—	198	—	—	165	—	—	179	—	—	262	—	—	278	—	—
Śląskie	36502	7249	20	36945	13615	37	38492	15699	41	44287	15995	36	50443	16491	33	55391	17051	32	56496	18054	32	58819	20432	35	61673	23471	38
	139167	26264	19	136679	41601	30	134201	43755	33	133688	44194	33	138166	45613	33	151150	46883	31	166845	53528	32	191131	62454	33	251364	72979	32

TABLICA Nr. II. TABLEAU Nr. II.

WOJEWÓDZTWO / VOÏEVODIE	X — 1924.			XI — 1924.			XII — 1924.			I — 1925.		
	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa	3449	82	2	3350	144	4	3132	165	5	4283	174	4
Warszawskie	1770	76	4	1972	82	4	1848	118	1	2114	180	8
Łódzkie	41300	21928	53	41301	31545	76	37387	27534	74	36538	32214	88
Kieleckie	16902	3137	19	16799	11504	68	16685	13161	79	16178	11112	69
Lubelskie	1090	—	—	1089	—	—	1150	2	—	726	19	3
Białostockie	3772	1159	31	3769	2164	57	2885	1552	54	4943	2052	42
Wileńskie	1020	—	—	1022	—	—	1044	10	1	1429	104	7
Poleskie	181	—	—	182	—	—	174	—	—	314	—	—
Nowogródzkie	148	—	—	149	—	—	194	—	—	292	—	—
Wołyńskie	926	—	—	1027	—	—	1005	—	—	881	—	—
Poznańskie	2613	7	0,25	3011	22	1	2386	97	4	4659	290	6
Pomorskie	795	—	—	1083	—	—	1217	1	—	2650	25	1
Krakowskie	2692	18	0,75	2855	711	25	1967	1206	61	3050	1072	35
Lwowskie	3159	308	10	3629	597	16	3806	1479	39	5563	1672	30
Stanisławowskie	519	—	—	519	—	—	475	—	—	649	—	—
Tarnopolskie	480	—	—	483	—	—	435	—	—	445	—	—
Sląskie	23946	23939	100	24241	24232	100	30031	25368	84	32004	25786	81
	104762	50654	48	106481	71001	67	105871	70693	67	116718	74700	64

WOJEWÓDZTWO / VOÏEVODIE	II — 1925.			III — 1925.			IV — 1925.			V — 1925.		
	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu da la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chomeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba bezrobotnych robotników zarejestrowanych w P. U. P. P. / Nombre d'ouvriers chômeurs enregistrés aux offices de placement public	Liczba bezrobotnych robotników pobierających zasiłki ustawowe / Nombre d'ouvriers chômeurs indemnisés en vertu de la loi	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa	4951	521	11	4699	772	16	4309	838	19	4451	584	13
Warszawskie	2901	335	12	3349	521	16	3783	600	16	3709	754	20
Łódzkie	39631	31215	79	38780	31333	81	38615	17143	44	38134	6352	17
Kieleckie	16659	11812	71	18500	13156	71	19403	8457	44	19378	5980	31
Lubelskie	939	41	4	1198	77	4	1335	96	7	1501	98	7
Białostockie	6025	4051	67	6569	5137	78	6374	4893	77	4388	2935	67
Wileńskie	1739	319	18	1954	381	19	1931	369	19	1895	1548	82
Poleskie	396	—	—	468	—	—	490	—	—	488	—	—
Nowogródzkie	384	—	—	365	—	—	358	—	—	412	—	—
Wołyńskie	764	—	—	867	—	—	899	—	—	1095	—	—
Poznańskie	5592	808	14	5833	1197	20	5354	1003	19	5885	965	16
Pomorskie	3262	65	2	3177	166	5	2174	229	11	1356	123	9
Krakowskie	3643	1394	38	4572	1683	37	5504	2387	43	5712	2833	50
Lwowskie	7650	2280	30	11126	3219	29	10785	3169	29	10147	3148	31
Stanisławowskie	850	—	—	751	15	2	863	5	1	835	264	32
Tarnopolskie	598	—	—	617	—	—	488	—	—	348	—	—
Sląskie	33929	25325	75	36951	25689	70	36502	15480	42	36945	6050	16
	129913	78166	60	139776	83346	60	139167	54669	39	136679	31634	23

WOJEWÓDZTWO	VI — 1925.			VII — 1925.			VIII — 1925.			IX — 1925.		
St. m. Warszawa	3448	470	14	3586	521	15	2762	525	19	3532	388	12
Warszawskie	3525	470	13	3394	469	14	3121	428	14	3073	532	17
Łódzkie	36313	4370	12	34735	3916	11	33003	3654	11	35662	4771	13
Kieleckie	20468	5047	25	19994	5513	28	20521	5499	27	22539	5255	23
Lubelskie	1108	82	7	936	59	6	974	52	5	1214	79	7
Białostockie	3313	1204	36	2838	1097	39	2720	454	17	3171	492	16
Wileńskie	1817	188	10	1567	126	8	1626	139	9	1613	166	10
Poleskie	411	—	—	390	29	7	440	105	24	419	106	25
Nowogródzkie	443	—	—	459	—	—	490	—	—	389	—	—
Wołyńskie	1242	—	—	637	145	23	784	169	22	649	143	22
Poznańskie	5609	896	16	4551	974	21	4965	1097	22	5794	1276	22
Pomorskie	1206	77	6	1021	86	8	1003	44	4	1312	82	6
Krakowskie	5802	2321	40	5067	1667	33	5338	921	17	6188	1574	25
Lwowskie	9809	2216	23	8965	2142	24	8672	1410	16	8892	1288	14
Stanisławowskie	930	354	38	1083	387	36	1106	359	32	1147	251	22
Tarnopolskie	265	—	—	178	—	—	198	—	—	165	—	—
Sląskie	38492	4432	12	44287	5637	13	50443	8751	17	55391	12011	22
	134201	22127	16	133688	22768	17	138166	23607	17	151150	28414	19

WOJEWÓDZTWO	X — 1925.			XI — 1925.			XII — 1925.		
St. m. Warszawa	4916	617	13	6279	1334	21	8127	2395	24
Warszawskie	3686	578	16	4907	1024	21	5937	1924	32
Łódzkie	41451	7765	19	50097	15030	30	66406	24130	36
Kieleckie	25174	6629	26	27775	7185	26	33271	9800	29
Lubelskie	2062	106	5	2226	315	10	2858	656	23
Białostockie	3732	824	22	4539	953	21	5555	1093	20
Wileńskie	1522	223	15	2069	311	15	3118	619	20
Poleskie	449	105	23	742	53	7	835	48	6
Nowogródzkie	387	2	1	408	8	2	401	13	3
Wołyńskie	784	50	6	806	32	4	823	89	11
Poznańskie	6659	1727	26	9233	2775	30	12973	4281	33
Pomorskie	1365	158	12	2395	373	16	4434	1049	24
Krakowskie	7101	2281	32	8869	3009	34	10926	4374	40
Lwowskie	9690	1365	14	10459	1627	16	11824	2226	19
Stanisławowskie	1192	289	24	1246	467	37	1925	539	28
Tarnopolskie	179	1	1	262	3	1	278	3	1
Sląskie	56496	12337	22	58819	11416	19	61673	9744	16
	166845	35057	21	191131	45815	24	231364	62983	27

TABLICA Nr. V. TABLEAU Nr. V.

MIESIĄC MOI	Liczba bezrobotnych pracowników umysł. zarejejestr. w P.U.P.P. Nombre de chômeurs-travailleurs intellectuels enregistrés aux offices de placement public.	Liczba bezrobotnych pracowników umysł. pobierających zapomogi z P.A.P.D. Nombre de chômeurs travailleurs intellectuels secourus par l'Etat.	Stosunek procentowy Pourcentage
XI — 1924	4.332	665	15
XII — 1924	4.705	1.923	41
I — 1925	5.273	898	17
II — 1925	7.790	672	9
III — 1925	7.812	3.049	39
IV — 1925	7.629	1.708	22
V — 1925	8.492	540	6
VI — 1925	7.627	1.614	22
VII — 1925	8.325	1.008	12
VIII — 1925	8.380	1.475	18
IX — 1925	8.544	1.781	21
X — 1925	9.368	1.656	18
XI — 1925	11.791	4.614	39
XII — 1925	13.073	3.479	27

TABLICA

WOJEWÓDZTW VOÏEVODIE
St. m. Warszaw
Warszawskie
Łódzkie
Kieleckie
Lubelskie
Białostockie
Wileńskie
Poleskie
Nowogródzkie
Wołyńskie
Poznańskie
Pomorskie
Krakowskie
Lwowskie
Stanisławowskie
Tarnopolskie
Śląskie

TABLICA VIA. TABLEAU VIA.

WOJEWÓDZTWO / VOÏEVODIE	Zarząd Obwodowy / Comité Regional	1—XII—1924.				1—I—1925.				1—II—1925.				1—III—1925.			
		Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements du travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chomage	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements du travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chomage	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements du travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chomage	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements du travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chomage	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa		825	41317	35688	86	1053	48679	40403	83	1408	56873	47207	83	1463	57964	48689	84
Warszawskie	Ciechanów	—	—	—	—	6	278	181	65	8	315	206	66	14	567	376	66
	Płock	—	—	—	—	24	1827	1226	67	29	2013	1327	66	36	2752	1899	69
	Warszawa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Włocławek	62	3327	2742	82	62	3412	2866	84	96	5691	4949	87	107	5913	5147	87
	Żyrardów	14	6112	5242	86	34	6918	5972	86	46	7756	6718	87	46	7722	6704	88
Łódzkie	Kalisz	—	—	—	—	42	1706	1382	81	155	4117	3368	82	193	5483	4391	80
	Łódź	692	58964	53898	91	1001	97151	88978	92	1338	112103	103362	92	1338	111625	104268	93
	Piotrków	6	458	405	89	121	9385	8192	87	115	9161	7859	86	111	8972	7903	88
Kieleckie	Częstochowa	161	13734	12361	90	161	13842	12564	91	161	13899	12642	91	193	14121	12726	90
	Kielce	39	1513	1391	92	56	2302	2145	93	76	3247	2983	92	101	4713	4347	92
	Ostrowiec	14	2256	1961	87	14	2286	1992	87	14	2273	2004	88	40	6871	5967	87
	Radom	50	2806	2445	78	89	6132	5140	84	108	6490	5468	84	109	6567	5661	86
	Sosnowiec	115	38472	38127	99	144	41256	40533	98	178	50039	48982	98	219	61109	59624	98
Lubelskie	Lublin	67	3349	2542	76	113	5683	4374	77	110	5627	4325	77	124	6013	4686	78
	Siedlce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Białostockie	Białystok	56	1275	1219	96	62	1577	1517	96	92	2491	2406	97	119	3348	3237	97
	Grodno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	564	511	91
Wileńskie	Wilno	117	5934	5593	94	177	8348	7959	95	189	8215	7833	95	193	7327	6934	95
Poleskie	Brześć	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowogródzkie	Baranowicze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wołyńskie	Równe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poznańskie	Bydgoszcz	206	6827	6028	88	210	6954	6123	88	243	8129	7066	87	243	8161	7123	87
	Gniezno	—	—	—	—	30	1008	845	84	30	1020	858	84	58	1372	1175	86
	Inowrocław	64	2253	2014	89	82	2633	2431	92	60	2564	2342	91	68	2826	2507	92
	Kościan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Leszno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ostrów	24	1281	1064	83	30	1575	1311	83	30	1568	1284	82	41	1793	1482	83
	Poznań	260	11322	9959	88	447	17421	15562	89	492	19133	17288	90	502	19467	17354	89
	Szamotuły	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pomorskie	Grudziądz	6	395	350	89	18	724	642	89	46	1682	1459	87	64	1754	1512	86
	Kościerzyna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Starogard	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Toruń	—	—	—	—	77	2243	1866	83	109	2985	2452	82	132	3472	2878	83
Krakowskie	Biała	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	8909	7744	87
	Kraków	43	3133	2782	89	121	6018	5419	90	158	8193	7373	90	195	8871	7993	90
	Nowy-Sącz	—	—	—	—	18	1837	1461	79	25	2231	1766	79	44	3668	2946	80
	Oświęcim	—	—	—	—	24	10485	9872	94	24	12872	11944	93	45	15236	14122	93
Lwowskie	Drohobycz	87	7847	7223	92	87	8392	7729	92	135	9545	8839	93	142	9883	9185	93
	Krosno	—	—	—	—	50	3036	2748	91	51	3136	2872	92	79	3942	3573	91
	Lwów	123	5659	4427	78	249	8842	6963	79	280	9427	7466	79	295	9265	7330	79
	Przemyśl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stanisławowskie	Stanisławów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarnopolskie	Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Śląskie	Bielsko	133	12582	9671	77	152	13391	10158	76	214	16768	12781	76	237	17269	13347	77
	Cieszyn	20	1282	1079	84	20	1353	1123	83	98	2646	2187	83	100	2978	2484	84
	Katowice	—	—	—	—	239	30294	27806	92	275	32852	30503	93	332	36725	34632	94
	Lubliniec	—	—	—	—	7	644	597	93	12	783	735	94	16	1032	960	93
	Pszczyna	—	—	—	—	82	10173	9660	95	92	12636	11844	94	92	12453	11803	95
	Rybnik	48	15121	14220	94	70	18566	17488	94	105	24964	23792	95	90	22341	21292	95
	Świętochłowice	—	—	—	—	—	—	—	—	212	38813	33460	86	212	46855	40421	86
	Tarnowskie Góry	52	4633	4273	92	67	4780	4127	92	69	4854	4419	91	66	4817	4450	92
		3284	251852	226705	90	5239	401151	359355	90	6883	507111	454369	90	7579	554720	499383	90

WOJEWÓDZTWO / VOÏEVODIE	Zarząd Obwodowy / Comité Regional	1—IV—1925.				1—VI—1925.				1—V—1925.			
		Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements du travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chomage	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements du travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chomage	Stosunek procentowy / Pourcentage	Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements du travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chomage	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa		1550	59542	49246	83	1672	62712	51433	82	1753	66976	55598	83
Warszawskie	Ciechanów	14	578	386	67	14	572	382	67	16	645	446	69
	Płock	44	2891	1965	68	45	2877	1957	68	49	3043	2008	66
	Warszawa	36	2238	2013	90	75	4321	3975	92	97	5586	5137	92
	Włocławek	118	6352	5673	89	126	7130	6432	90	138	8186	7261	89
	Żyrardów	45	7736	6821	88	45	7859	6974	89	57	8379	7352	88
Łódzkie	Kalisz	240	6296	5082	81	240	6273	5078	81	253	6603	5428	82
	Łódź	1001	102326	94837	93	1070	104631	96592	92	1158	107249	99753	93
	Piotrków	102	8629	7498	87	103	8683	7649	88	110	8963	7915	88
Kieleckie	Częstochowa	211	14982	13530	90	211	16017	14722	92	223	18676	17203	92
	Kielce	120	5307	4812	91	118	5269	4862	92	125	5327	4921	92
	Ostrowiec	51	7614	6715	88	51	7559	6577	87	54	7892	6842	87
	Radom	118	7266	6159	85	126	7421	6375	86	130	7984	6957	87
	Sosnowiec	230	65273	63861	98	230	66593	64966	98	230	66675	65482	98
Lubelskie	Lublin	162	6581	5139	78	157	6598	5089	77	181	7533	5714	76
	Siedlce	12	362	294	81	20	749	597	80	23	921	757	82
Białostockie	Białystok	135	3575	3478	97	164	4262	5013	96	187	4749	4625	97
	Grodno	27	723	676	94	37	1135	1052	93	51	1474	1406	95
Wileńskie	Wilno	189	7016	6567	94	202	7296	6903	95	205	7387	7014	95
Poleskie	Brześć	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowogródzkie	Baranowicze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wołyńskie	Równe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poznańskie	Bydgoszcz	255	8474	7291	86	282	9237	7964	86	303	10635	9279	87
	Gniezno	58	1359	1164	86	81	2011	1743	87	108	2830	2451	87
	Inowrocław	81	3113	2812	90	102	3640	3407	94	115	4002	3721	93
	Kościan	—	—	—	—	—	—	—	—	36	1614	1478	92
	Leszno	—	—	—	—	—	—	—	—	70	2746	2162	79
	Ostrów	42	1836	1543	84	72	3429	2893	84	80	3775	3119	83
	Poznań	521	19721	17310	88	520	19682	17294	88	467	18927	16643	88
	Szamotuły	—	—	—	—	16	1843	1690	92	50	5389	4922	91
Pomorskie	Grudziądz	79	2407	2063	86	93	3390	2894	85	120	4804	4117	86
	Kościerzyna	—	—	—	—	—	—	—	—	68	3128	2826	90
	Starogard	—	—	—	—	—	—	—	—	31	1942	1688	87
	Toruń	146	3691	3072	83	174	4017	3284	82	196	4431	3671	83
Krakowskie	Biała	171	11755	10081	86	188	12838	11199	87	191	13206	11653	88
	Kraków	215	9104	8123	89	229	9473	8662	91	239	9663	8775	91
	Nowy-Sącz	52	4353	3440	79	53	4762	3758	79	64	5045	3927	78
	Oświęcim	45	15121	14248	94	53	16246	15112	93	53	16787	15743	94
Lwowskie	Drohobycz	144	9758	9064	93	153	11364	10647	94	152	10998	10249	93
	Krosno	94	4684	4317	92	107	5537	5071	92	110	5721	5191	91
	Lwów	351	10006	7805	78	378	12148	9634	79	379	12054	9622	80
	Przemyśl	—	—	—	—	58	1683	1351	80	78	2542	1987	78
Stanisławowskie	Stanisławów	—	—	—	—	189	8262	7339	89	208	10606	9255	87
Tarnopolskie	Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Śląskie	Bielsko	246	17833	13572	76	247	17768	13545	76	249	19837	15316	77
	Cieszyn	100	2927	2478	85	107	3451	2906	84	110	3973	3284	83
	Katowice	347	41346	38991	94	359	49866	46375	93	362	54224	50762	94
	Lubliniec	16	1143	1069	94	18	1252	1172	94	19	1373	1277	94
	Pszczyna	92	12561	12025	96	77	10922	10469	96	85	11145	10758	96
	Rybnik	90	22477	22209	94	92	22981	21300	93	96	24847	23182	93
	Świętochłowice	212	45992	40194	87	202	45863	39986	87	205	50022	43203	86
	Tarnowskie Góry	64	4945	4512	91	69	5127	4727	92	68	5269	4825	92
		7826	569693	512135	90	8625	614749	551050	90	9352	665783	596905	90

TABLIC

WOJEWÓDZTW VOÏEVODIE
St. m. Warszaw
Warszawskie
Łódzkie
Kieleckie
Lubelskie
Białostockie
Wileńskie
Poleskie
Nowogródzkie
Wołyńskie
Poznańskie
Pomorskie
Krakowskie
Lwowskie
Stanisławowskie
Tarnopolskie
Śląskie

TABLICA Nr. VI B. TABLEAU Nr. VI B

Column headings for each date: Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail; Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés; Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage; Stosunek procentowy / Pourcentage.

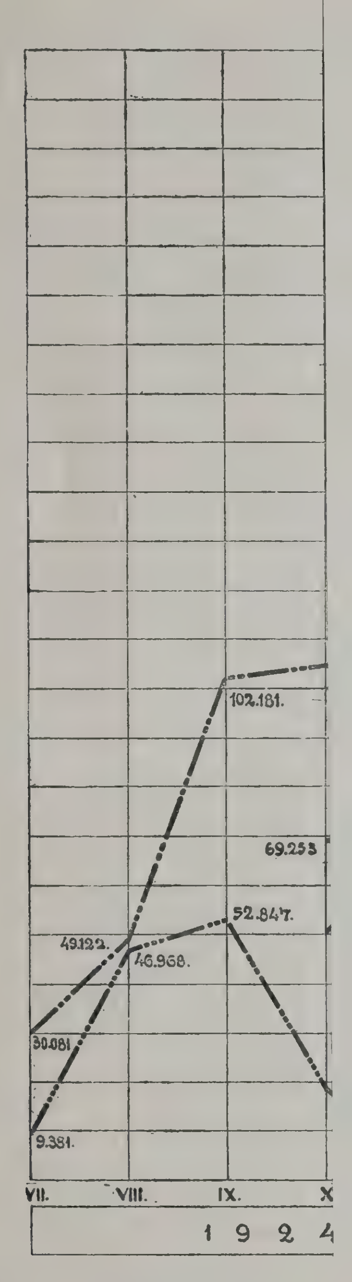
WOJEWÓDZTWO VOÏEVODIE	Zarząd Obwodowy Comité Regional	1—VII—1925. Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage	Stosunek procentowy / Pourcentage	1—VIII—1925. Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage	Stosunek procentowy / Pourcentage	1—IX—1925. Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage	Stosunek procentowy / Pourcentage	1—X—1925. Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa		18[illegible]8	69867	58072	83	1915	71983	59960	83	1962	74419	60544	81	2093	77580	62018	80
Warszawskie	Ciechanów	21	825	565	68	32	989	710	72	35	1301	895	69	35	1447	1023	71
	Płock	53	3003	1972	66	55	2722	1908	70	59	2760	2021	73	61	2739	1885	69
	Warszawa Z.	135	7200	6700	94	139	9382	8310	89	144	10069	8827	88	155	10702	9320	87
	Włocławek	151	8602	7562	88	156	8095	7349	91	170	8511	7960	94	173	9120	8000	88
	Żyrardów	59	8586	7417	86	59	8797	7356	84	66	8763	7538	86	71	8831	7628	86
Łódzkie	Kalisz	258	6824	5600	82	262	8074	6394	79	264	7809	6236	80	251	7292	5808	79
	Łódź	1265	110307	102603	93	1370	112280	104287	93	1360	111519	103547	93	1367	112029	103703	93
	Piotrków	114	9115	8172	88	109	8915	7528	84	104	8637	7533	87	104	8754	7535	86
Kieleckie	Częstochowa	241	21135	19350	92	245	21291	19641	92	252	22526	20328	90	256	22232	20024	90
	Kielce	140	6050	5596	92	153	6150	5722	93	149	5695	5649	99	147	4500	4461	99
	Ostrowiec	50	7741	6745	87	50	7056	6171	87	46	7082	6200	88	48	6997	6364	91
	Radom	135	8408	7498	89	163	15500	7542	49	169	11250	8500	76	187	11450	11350	99
	Sosnowiec	241	68768	68005	99	227	66254	65879	99	251	60913	56729	93	256	60913	56807	93
Lubelskie	Lublin	207	8934	7006	78	232	10596	7908	75	249	12415	8892	72	258	13195	9429	71
	Siedlce	42	1273	1062	83	59	1688	1334	79	68	2936	2090	71	73	2755	2307	84
Białostockie	Białystok	197	5202	5085	98	201	4992	4875	98	204	4122	3997	97	206	3652	3527	97
	Grodno	47	1367	1302	95	56	2937	2116	72	54	2597	1819	70	67	2276	2196	96
Wileńskie	Wilno	198	7100	6702	94	206	5051	4992	99	211	5045	4907	97	201	7643	5436	71
Poleskie	Brześć	5	737	698	95	16	1328	1091	82	28	1658	1533	92	44	2722	2309	85
Nowogródzkie	Baranowicze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	1365	322	24
Wołyńskie	Równe	23	760	637	84	57	2027	1352	67	84	2796	2058	74	92	3110	2151	69
Poznańskie	Bydgoszcz	339	11591	10201	88	335	11972	10327	86	364	11737	10072	86	372	11510	10032	87
	Gniezno	150	3849	3343	87	178	4418	3841	87	187	4865	3976	82	174	4795	4001	83
	Inowrocław	112	3928	3707	94	117	4749	4194	89	118	4749	4227	89	114	4920	4194	85
	Kościan	41	1772	1635	92	45	1820	1791	98	102	4427	3640	82	109	4585	3767	82
	Leszno	132	4279	3356	78	166	4669	3697	79	186	4868	3855	79	188	5938	3816	64
	Ostrów	87	4018	3336	83	96	4397	3594	82	103	4840	4045	84	108	5075	4419	87
	Poznań	501	19517	17265	88	511	19650	17354	88	526	19682	17927	91	539	20092	18160	90
	Szamotuły	70	6618	6025	91	105	6720	6261	93	113	6765	6323	93	115	6221	6053	97
Pomorskie	Grudziądz	162	5836	5058	87	195	6499	5520	85	194	6636	5615	85	205	7164	5922	83
	Kościerzyna	94	3755	3367	90	115	3904	3427	88	122	4148	3627	87	142	4936	3875	79
	Starogard	52	2584	2196	86	63	3133	2734	87	72	3349	2834	85	79	3616	2855	79
	Toruń	204	4866	4032	83	212	5122	4105	80	226	5623	4329	77	233	5829	4368	75
Krakowskie	Biała	211	14563	12474	86	215	14670	12875	88	210	14536	12804	88	204	13462	12996	97
	Kraków	262	10212	9360	92	320	10964	9541	87	362	14213	12320	87	391	15418	13620	88
	Nowy-Sącz	70	5320	4167	78	80	5365	4342	81	95	5484	4544	83	100	5439	4537	83
	Oświęcim	58	17047	16052	94	60	17082	16036	94	70	16897	15938	94	74	16943	15990	94
Lwowskie	Drohobycz	147	10874	10258	94	150	10974	10349	94	154	11060	10430	94	159	10658	9884	93
	Krosno	112	5744	5282	92	92	5529	5123	93	92	5830	5123	88	88	5101	4404	86
	Lwów	365	11987	9605	80	370	13603	10465	77	369	13913	10203	73	382	13191	10541	80
	Przemyśl	95	3368	2734	81	108	1749	1133	65	142	3110	2068	66	146	2860	1944	68
Stanisławowskie	Stanisławów	239	12788	11104	87	230	12700	12250	96	264	12968	11167	86	403	14766	13149	89
Tarnopolskie	Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—	—	5	156	138	88	34	1225	1041	85
Śląskie	Bielsko	247	20700	15871	77	248	20720	15890	77	247	20775	15941	77	257	20350	16031	79
	Cieszyn	109	3965	3346	84	102	4295	3631	85	100	4085	3520	86	100	4070	3487	86
	Katowice	366	58752	54692	93	372	57612	53975	94	377	56191	52540	94	393	52918	49520	94
	Lubliniec	33	1875	1769	94	36	1787	1663	93	36	1983	1762	89	39	1897	1752	92
	Pszczyna	85	11357	10919	96	84	10954	10585	97	86	9930	9409	95	81	9096	8438	93
	Rybnik	103	25131	23316	93	103	25437	24069	95	105	25373	24047	95	111	27066	25661	95
	Swiętochłowice	404	64744	55531	86	401	63682	54300	85	407	63461	54279	86	408	61592	51705	84
	Tarnowskie Góry	66	5433	5011	92	63	5474	5044	92	63	5540	4936	89	61	5284	4576	88
		10336	714083	647421	91	10934	735757	650541	88	11426	740018	649442	88	11989	747321	654431	88

WOJEWÓDZTWO VOÏEVODIE	Zarząd Obwodowy Comité Regional	1—XI—1925. Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage	Stosunek procentowy / Pourcentage	1—XII—1925. Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage	Stosunek procentowy / Pourcentage	1—I—1926. Liczba zarejestrowanych zakładów pracy / Nombre d'établissements de travail	Liczba zatrudnionych robotników / Nombre d'ouvriers occupés	Liczba zabezpieczonych robotników / Nombre d'ouvriers soumis a l'assurance-chômage	Stosunek procentowy / Pourcentage
St. m. Warszawa		2282	79542	63715	80	2432	80704	64645	80	2270	74850	62500	84
Warszawskie	Ciechanów	36	1465	1041	71	42	1531	1097	72	42	1531	1097	72
	Płock	62	3223	1876	58	52	2542	1403	55	53	2803	1319	47
	Warszawa Z.	156	10068	8635	86	158	9044	7635	84	106	7618	6968	91
	Włocławek	175	9350	8200	88	184	9260	8120	88	164	8789	8295	94
	Żyrardów	68	8648	7442	86	66	8352	7346	88	62	8517	7089	83
Łódzkie	Kalisz	235	7352	5831	79	238	6135	5075	83	119	4369	3710	85
	Łódź	1331	110066	103408	94	1273	105549	99256	94	1207	99666	93468	94
	Piotrków	89	8133	7014	86	90	8298	7279	88	86	8246	7227	88
Kieleckie	Częstochowa	256	24009	21781	91	260	24442	22473	92	258	23245	20985	90
	Kielce	146	4500	4434	99	151	4829	4754	98	150	4804	4729	98
	Ostrowiec	47	6893	6062	88	48	6876	6005	87	47	5836	5300	91
	Radom	198	13510	10061	74	203	13562	12510	92	203	12060	9410	78
	Sosnowiec	264	60913	56874	93	264	60943	56895	93	272	61059	56951	93
Lubelskie	Lublin	252	13008	9227	71	252	13297	9723	73	263	13263	9705	73
	Siedlce	80	3007	2427	81	78	3509	2180	62	72	3359	2049	61
Białostockie	Białystok	216	3282	2824	86	223	4365	3847	88	79	2421	2153	91
	Grodno	76	3348	2264	68	77	5421	4283	79	58	3482	2959	85
Wileńskie	Wilno	198	7827	5176	66	194	7600	4833	64	189	5287	3987	75
Poleskie	Brześć	61	3941	2759	70	81	4015	2920	73	94	4443	3678	83
Nowogródzkie	Baranowicze	59	1376	464	34	81	1910	690	36	88	2028	800	39
Wołyńskie	Równe	106	4697	4008	85	106	4831	4242	88	108	4850	4264	88
Poznańskie	Bydgoszcz	372	11877	9576	81	387	12670	9727	77	388	12677	9733	77
	Gniezno	174	5172	4139	80	172	4684	4120	88	170	4320	4099	95
	Inowrocław	113	5114	4212	82	109	4682	4098	88	95	3589	3284	92
	Kościan	122	4835	4322	89	125	5673	5111	90	125	5330	4985	94
	Leszno	190	5843	3949	68	177	6145	3902	63	167	6338	3731	59
	Ostrów	113	4705	4442	94	111	4550	4420	97	108	4410	4137	94
	Poznań	561	20224	18501	91	567	20752	18564	89	612	20137	17437	87
	Szamotuły	112	4987	4632	93	78	4150	392[illegible]	95	73	4270	3890	91
Pomorskie	Grudziądz	205	7275	6021	83	202	7234	5994	83	206	7213	5989	83
	Kościerzyna	146	5110	4007	78	161	5137	4137	81	167	4981	3890	78
	Starogard	75	3528	2737	78	78	3710	2609	70	67	2618	1993	76
	Toruń	234	5757	4313	75	198	5685	4086	72	181	5675	3526	62
Krakowskie	Biała	196	13527	12489	92	189	11651	11319	97	187	11265	10661	95
	Kraków	441	17943	15251	85	473	18871	16499	87	500	19058	16651	87
	Nowy-Sącz	111	4797	4678	98	108	2987	2691	90	102	3276	2786	85
	Oświęcim	76	17011	16046	94	79	16324	15735	97	83	16286	15825	97
Lwowskie	Drohobycz	163	9713	9695	100	163	9671	9541	99	171	9703	9597	99
	Krosno	83	4974	4243	85	70	4385	4110	94	76	4819	4364	91
	Lwów	392	13264	10760	81	401	12523	10296	82	388	11753	9996	85
	Przemyśl	154	3186	2512	79	163	5692	7249	83	142	2543	1919	75
Stanisławowskie	Stanisławów	407	14360	11906	83	378	13575	12052	89	310	12847	11106	86
Tarnopolskie	Tarnopol	51	1475	1280	87	57	1662	1393	74	59	1646	1412	86
Śląskie	Bielsko	254	20000	15919	78	252	18500	15903	86	249	13720	12583	92
	Cieszyn	100	4279	3665	86	101	3920	3350	85	85	1879	1488	79
	Katowice	409	52935	49648	94	434	47715	44703	94	446	53777	51149	95
	Lubliniec	40	2397	2202	92	44	2237	2051	96	46	1491	1311	88
	Pszczyna	80	8339	7521	90	82	8864	8031	91	82	8371	7865	94
	Rybnik	111	24342	22961	94	111	24259	22775	94	90	22070	20457	93
	Swiętochłowice	409	59603	49879	84	406	57956	54790	95	194	56602	52050	92
	Tarnowskie Góry	61	5136	4756	93	64	5079	4903	97	63	5037	4825	96
		12348	749866	651785	87	12493	737958	652783	88	11622	700227	621382	89

WYKRES, DOTYCZĄCY LICZBY BEZ

POMS

DIAGRAMME RELATIF AU NOMB

OBJAŚNIENIA: LÉGENDE:

LICZBA BE
NOMBRE D
LICZBA BEZ
NOMBRE
LICZBA BEZ
NOMBRE D
LICZBA BE
NOMBRE D
OGÓLNA L
NOMBRE C
LICZBA B
NOMBRE D

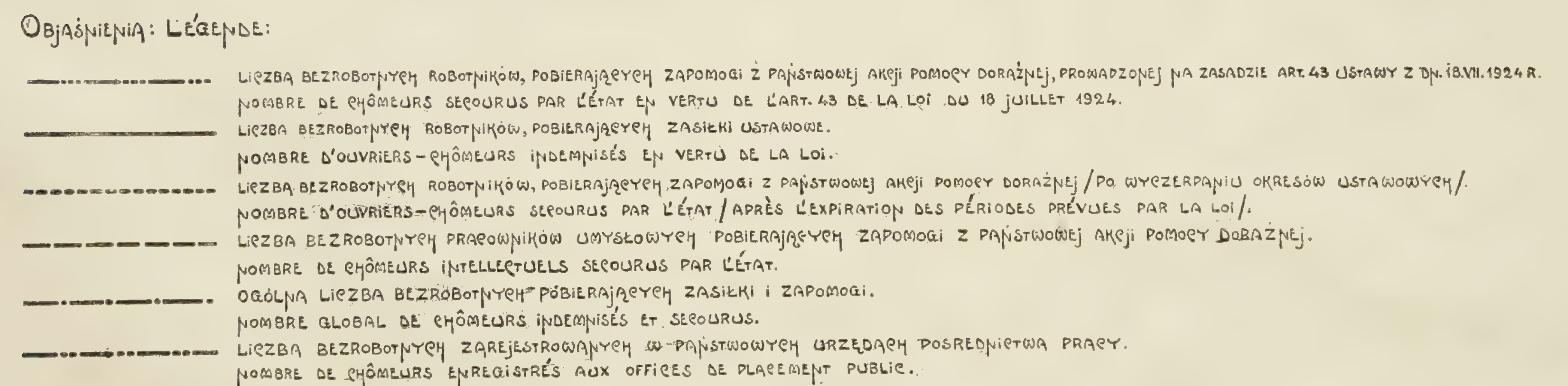
WYKRES, DOTYCZĄCY LICZBY BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH ORAZ POBIERAJĄCYCH ZASIŁKI USTAWOWE I ZAPOMOGI Z PAŃSTWOWEJ AKCJI POMOCY DORAŹNEJ W OKRESIE OD 1 LIPCA 1924 ROKU DO 31 GRUDNIA 1925 ROKU.

DIAGRAMME RELATIF AU NOMBRE DE CHÔMEURS ENREGISTRÉS, INDEMNISÉS EN VERTU DE LA LOI ET SECOURUS PAR L'ÉTAT PENDANT LA PÉRIODE DU 1 JUILLET 1924 JUSQU'AU 31 DÉCEMBRE 1925.

231.364. 191.131. 166.845. 151.150. 140.576. 139.776. 139.167. 136.679. 134.201. 133.688. 138.166. 129.913. 116.718. 109.925. 102.181. 104.762. 106.481. 105.871. 90.356. 84.018 83.982. 83.346. 79.064. 76.623 78.166. 74.700. 76.772. 74.943. 72.979. 71.234 71.358. 71.001. 70.693. 69.253 66.442. 68.576. 70.228. 62.983. 62.454. 54.660. 53.528. 52.847. 49.122. 46.968. 50.654. 41.601. 43.755 44.194. 45.613. 46.883 45.815. 35.057 31.634. 30.081 28.414. 26.264. 22.127. 22.768. 23.607. 18.599. 9.381. 233. 665. 1.923. 898 672. 3.049. 1.708. 540. 1.614 1.008 1.475. 1.781. 1.656. 4.614.

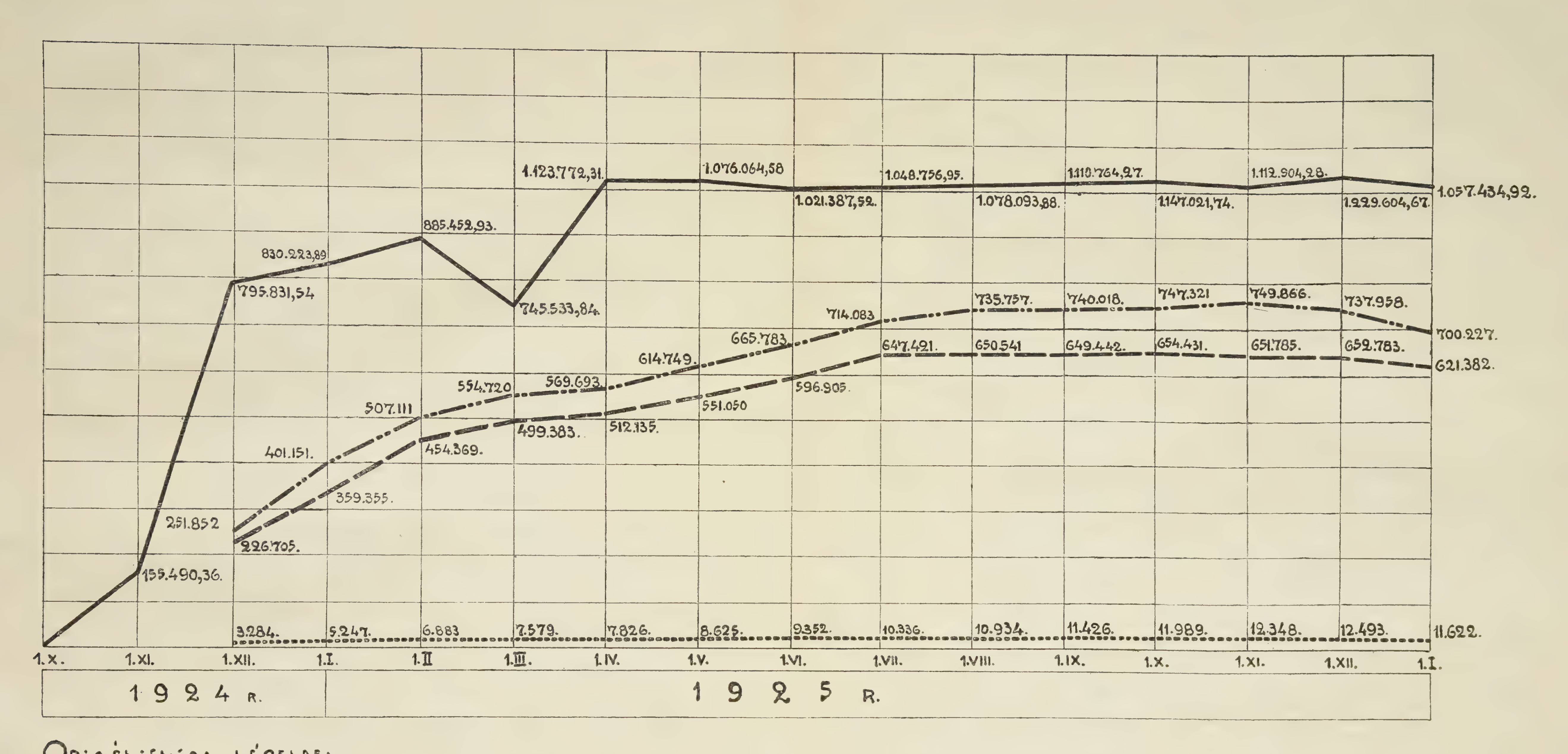
VII. VIII. IX. X. XI. XII. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII.

1 9 2 4 R. | 1 9 2 5 R.

WYKRES, DOTYCZĄCY WKŁADEK ZAKŁADÓW PRACY, LICZBY ZAKŁADÓW PRACY, ZATRUDNIONYCH I ZABEZPIECZONYCH ROBOTNIKÓW W OKRESIE OD 1.X.1924 DO 1.I 1926 ROKU.

DIAGRAMME RELATIF AUX COTISATIONS DES ÉTABLISSEMENTS DU TRAVAIL, AU NOMBRE DE CES ÉTABLISSEMENTS, À CELUI D'OUVRIERS OCCUPÉS ET SOUMIS À L'ASSURANCE PENDANT LA PÉRIODE DU 1 OCTOBRE 1924 AU 1 JANVIER 1926.

OBJAŚNIENIA: LÉGENDE:

LICZBA ZAKŁADÓW PRACY.
NOMBRE D'ÉTABLISSEMENTS DU TRAVAIL.

LICZBA ROBOTNIKÓW ZABEZPIECZONYCH.
NOMBRE D'OUVRIERS SOUMIS À L'ASSURANCE.

SUMA WKŁADEK ZAKŁADÓW PRACY. /WPŁACONYCH W ZŁOTYCH/
MONTANT DES COTISATIONS DES ÉTABLISSEMENTS DU TRAVAIL VERSÉES EN ZLOTYS.

LICZBA ROBOTNIKÓW ZATRUDNIONYCH W ZAKŁADACH PRACY.
NOMBRE D'OUVRIERS OCCUPÉS DANS LES ÉTABLISSEMENTS DU TRAVAIL.

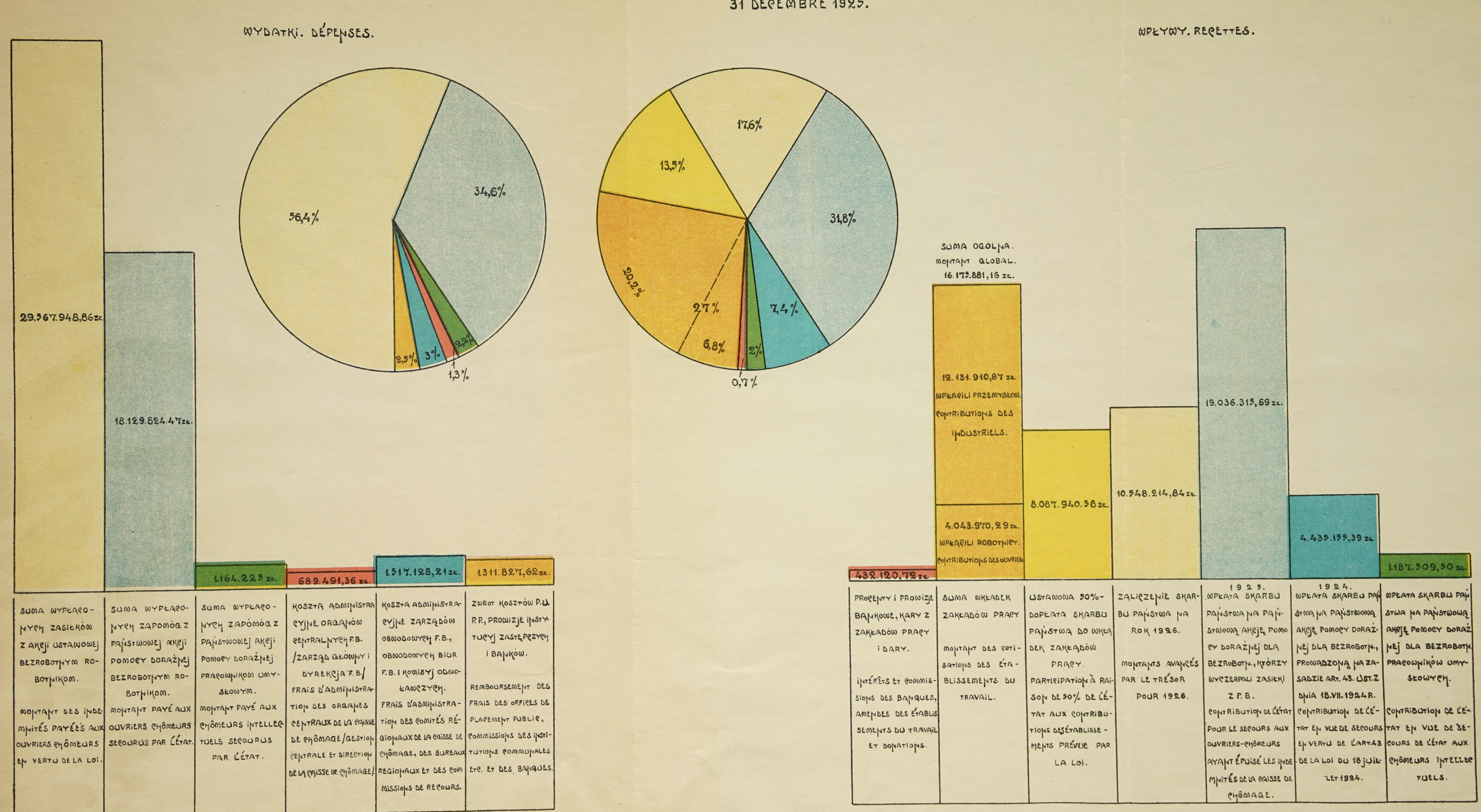
29.567.948,86zł.

18

SUMA WYPŁACONYCH ZASIŁKÓW Z AKCJI USTAWOWEJ BEZROBOTNYM ROBOTNIKOM. MONTANT DES INDEMNITÉS PAYÉES AUX OUVRIERS CHÔMEURS EN VERTU DE LA LOI.	SUM… NYC… PAŃ… POM… BEZ… MON… OUV… SECO…

WYKRES, DOTYCZĄCY WPŁYWÓW I WYDATKÓW FUNDUSZU BEZROBOCIA W OKRESIE OD 21 LIPCA 1924 DO 31 GRUDNIA 1925 ROKU.

DIAGRAMME CONCERNANT LES RECETTES ET LES DÉPENSES DE LA CAISSE DE CHÔMAGE PENDANT LA PÉRIODE DE 21 JUILLET 1924 JUSQU'AU 31 DÉCEMBRE 1925.

3 0112 061980634